

ਜਗਨਾਥਾ

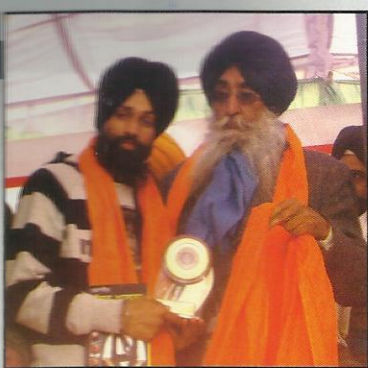
ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਬਿਪਰਾਂ

-ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ

‘ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ’

ਨੌਜਵਾਨ ਕਵੀ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਬਿਪਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਜੋਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼, ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਪੂਰਨ ਅਲਫਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ

ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗੌਰ ਤਲਬ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉਪਰ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਧਿਆਨ ਗੋਚਰੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਵੀ ਨੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੌਖੇ ਪਰ ਅਸਰਦਾਰ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਨਵੇਕਲੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਟੇਜ ਉਪਰ ਕੇਵਲ ਪਾਤਰ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਬਿਪਰਾਂ ਦੀ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਲਿਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਵੀ ਦੀ ਕਲਮ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਬਿਪਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਤੋਹਫੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਕੌਮ ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਆਦਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉਤੇ ਵੀ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਚਾਨਣ ਪਾਇਆਂ ਹੈ। ੧੯੪੭ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲਾ ਵਤੀਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਕਲਮ ਨੇ ਉਘਾੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼, ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਜਸ਼ਾਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਸ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਘੋਰ ਬੇਪਤੀ ਅਤੇ ਅਥਾਹ ਤਸੱਦਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਖਾੜਕੂਵਾਦ, ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵੀ ਨੇ ਦਿਲ ਟੁੰਬਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਨੇਕਾਂ ਬੇਕਸੂਰਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹਾ ਦਾ ਦਰਦਨਾਕ ਚਿਤਰ ਖਿਚਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਹਲੂਣਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਕਵੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ਅਤੇ ਵੰਗਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਿੱਖ ਹੋਮਲੈਂਡ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਜਿੱਥੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੱਲ ਵਧਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸੈਂ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਨਿੱਖਰ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸੇਵਾ ਕਰੇ।

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

੬ ਦਸੰਬਰ ੨੦੦੫

JANGNAAMA SINGHAN TE BIPRAN

By : Sukhdeep Singh Barnala ©

e-mail : baagee@yahoo.com

www.sikhsangarsh.com

Mobile : 98786-86684

All rights are reserved. No. part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior written premission of the author.

Jangnaama Singhan

Te Bipran : by Sukhdeep Singh Barnala

Second Edition : November 2009 (in Punjabi)

Price : 80/-

Title : Gurmat Pustak Bhandar

Printed at : Dashmesh Printing Press

Publisher by : Gurmat Pustak Bhandar
154, Ghanta Ghar Market,
Ground Floor Scooter Stand,
Sri Amritsar. Ph.: 0183-5101231
Mb.: 98726-58302, 98151-61234

(Printed in India)

ਇਸੇ ਕਲਮ ਤੋਂ :

- ਬਾਗੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ
- ਪੰਜ ਸਦੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰ
- ਧਰਮ ਯੁੱਧ
- ਹੁਣ ਸਜਾ ਦਿਉ ਮੈਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ, ਕਵਿਤਾਂ (ਛਪਾਈ ਅਧੀਨ)
- ਵਤਨੋਂ ਦੂਰ, ਨਾਵਲ (ਛਪਾਈ ਅਧੀਨ)

ਸਮਰਪਣ

ਬਿਪਰਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
ਪਵਿੱਤਰ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਉਸ ਆਵਾਜ਼ ਜਿਸ ਨੇ
ਏਹੁ ਜਨੇਊ ਜੀਅ ਕਾ ਹਈ ਤ ਪਾਡੇ ਘਤੁ
ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇ ਕੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਪਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਤਾੜੀ ਗਈ
ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ
ਲਾਮਬੰਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ
ਹਰ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਨਾਮ....

ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ	9
ਅੱਜ ਆਖਾਂ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ✓	12
ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ....	15
ਭੂਮਿਕਾ	17
ਅਸੀਂ ਨਿੱਕੀ ਉਮਰੇ ਬਹੁਤਾ ਦਰਦ ਹੰਢਾ ਬੈਠੇ.....	21
ਜੰਗਨਾਮੇ ਬਾਰੇ	25
ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ	27
ਬਿਪਰਾਂ ਦਾ ਭਰਮਜਾਲ	28
ਜਿਨਾਹ ਦੀ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਤੇ ਮੰਗ	29
ਨਿਕੰਮੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਫੈਸਲਾ	30
14 ਅਗਸਤ 1947 ਵਿਸਾਹਘਾਤ ਦਾ ਦਿਨ	31
ਦੂਸਰੀ ਗੁਲਾਮੀ	32
ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ	33
ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ/ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਮੋਰਚਾ	34
ਬਿਪਰਾਂ ਦਾ ਰੋਲ	35
'ਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਦਲੇਰੀ	36
ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖੇ	37
ਜਦੋਂ ਅਜੋਕਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਿਆ	38
ਗੁਆਚਿਆ ਲਾਲ	39
ਚੀਨ-ਪਾਕਿ ਜੰਗਾਂ 'ਚ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ	40
ਪਿਆਰ ਦਾ ਮੁੱਲ	41
ਜਦੋਂ ਇੰਦਰਾ ਨੇ ਜਨਰਲ ਤੋਂ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਭੀਖ ਮੰਗੀ	42
ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੁਆਬ	43
ਵਫ਼ਾ	44
ਬੇਵਫ਼ਾ	45
ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਲੀ ਖਿਆਲ	46

ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਡੰਮੁ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਆਗਾਜ਼	47
ਆਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਮਤਾ	48
ਨਰਕਧਾਰੀ	49
ਨਰਕਧਾਰੀ ਸਮਾਗਮ	50
ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਰੋਧ	51
ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ	52
ਗਹਿਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ	53
ਨਰਕਧਾਰੀ ਦਾ ਕਤਲ	54
ਸੰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ	55
ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਕਾਂਡ	56
ਦੋਗਲਾ ਕਾਨੂੰਨ	57
ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ	58
ਨਾਲ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੇਲ	59
ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ	60
ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ	61
ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿਯੋਗ	62
ਹਿੰਦ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	63
ਹਰਿਮੰਦਰ 'ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ	64
ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੁਕਮ	65
ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ	66
ਜੁਝਾਰੂਆਂ ਨੂੰ	67
ਪਹਿਲਾ ਹੱਲਾ	68
ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ	69
ਜਦੋਂ ਵੈਦਯੇ ਦਾ ਘੁਮੰਡ ਤੋੜਿਆ	70
ਇੰਦਰਾ ਨਾਲ ਵੈਦਯਾ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ	71
ਇੰਦਰਾ ਦਾ ਜੁਆਬ	72
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ	73
ਜੰਗ ਹਿੰਦ ਪੰਜਾਬ	74
ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ	

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ	੧੮
ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਦੇ ਲੋਕ ਚਰਚੇ	੭੯
'ਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਗੱਦਾਰੀ	੮੦
ਬਿਪਰਾਂ ਦੀ ਮੱਕਾਰੀ ਦੀ ਹੱਦ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ	੮੧
ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਰੋਸ ਦੀ ਲਹਿਰ	੮੨
ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਦੀ 'ਉਡੀਕ'	੮੪
ਬੇਅੰਤ ਸਤਵੰਤ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ	੮੫
ਇੰਦਰਾ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਮਤਾ	੮੬
੨੧ ਦੀ ੩੧ ਇੰਦਰਾ ਦਾ ਕਤਲ	੮੭
ਜਦੋਂ ਨਿਹੱਥੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਿਆ	੮੯
ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ	੯੦
ਇੰਦਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਇਕ ਖ਼ਬਰ	੯੧
ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਬਿਆਨ	੯੨
ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ	੯੩
ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਜ਼ੈਲ ਸਿਹੁੰ ਨਾਲ	੯੪
ਕੌਮ ਅੰਦਰਲੇ ਰੋਸ ਵਿਚੋਂ ਉਪਜਿਆ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ'	੯੫
ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਦਾ ਜਨਮ	੯੭
ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਗੱਦਾਰੀ ਰਾਜੀਵ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਮਝੌਤਾ	੯੯
ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦਾ ਕਤਲ ਗੱਦਾਰੀ ਦਾ ਫਲ	੧੦੦
ਬੱਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੋਧੇ	੧੦੧
ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ	੧੦੨
ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ	੧੦੩
ਹਿੰਦ ਦੀਆਂ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀਆਂ	੧੦੪
ਤਿਆਗ ਦੀ ਮੂਰਤ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ	੧੦੫
ਸੱਚ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ	੧੦੬
ਵੈਦਯੇ ਦਾ ਕਤਲ	੧੦੭
ਵੈਦਯਾ ਦਾ ਕਤਲ ਇਕ ਖ਼ਬਰ	੧੦੮
'ਇਕ ਯਾਦ'	੧੦੯
ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਗਠਨ	੧੧੦

89 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ	111
ਹੁੰਝਾ ਫੇਰ ਜਿੱਤ	112
ਕੁਰਸੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ	113
ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਲੋਕ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ	114
ਧਰਮ ਯੁੱਧ	116
ਰੂਪੇਸ਼ ਜੀਵਨ	117
ਵੈਦਯਾ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿੰਦਾ-ਸੁੱਖਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਤੇ ਸਜ਼ਾ	118
ਜਲਾਦਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਂ	119
ਬਾਗੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਇੱਕ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਾਸੇ	120
ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ	121
ਚੋਣ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਐਲਾਨ	125
ਬਾਬਾ ਮਾਨੋਚਾਹਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ	126
ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ	128
ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਸ਼ਿਕੰਜ਼ਾ	129
ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਫਰਾਰ ਇਕ ਖ਼ਬਰ	130
ਸੱਜਣ ਠੱਗਾਂ ਨਾਲ ਯਾਰੀ ਮਹਿੰਗੀ ਪਈ	131
ਖਾੜਕੂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ	132
ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੰਗਲ ਰਾਜ	133
ਕਹਿਰ	135
ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਆਮਦ	136
ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਆਮਦ	137
ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਅਪੀਲ ਖਾਰਿਜ਼	138
ਦੋਗਲਾ ਕਾਨੂੰਨ	139
ਦਿਲਾਵਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿਹੁੰ ਦਾ ਕਤਲ	140
ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਭਾਲ 'ਚ	141
ਮੈਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ	142
ਬਦਲਾ	143

ਜੈਸੇ ਗੁਰਿ ਉਪਦੇਸਿਆ ਮੈ ਤੈਸੇ ਕਹਿਆ ਪ੍ਰਕਾਰਿ

ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਗੁਰੂ ਸਰੂਪ ਖਾਲਸਾ ਜੀਓ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ
ਗੁਰੂ ਫਤਹਿ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰੋ:

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ

ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚਲੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾਸ ਦੀ ਪਲੇਠੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ 'ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ' ਦੀ ਅਪਾਰ ਰਹਿਮਤ ਦਾ ਸਦਕਾ ਦਾਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਦੂਸਰਾ 'ਜੰਗਨਾਮਾ' ਲਿਖਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਜੰਗਨਾਮਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਰਬਾਰੀ ਸ਼ਾਇਰ ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ' ਜਾਂ 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਿਰੰਗੀਆਂ' ਦਾ ਕਹਿ ਕੇ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

ਮੇਰਾ ਜੰਗਨਾਮਾ ਲਿਖਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਅਚਾਨਕ ਬਣਿਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬੈਂਤ ਛੰਦ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਣ ਤੇ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿਚ ਛਪਵਾ ਦਿਆਂਗੇ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਤਾਂ ਇਹ ਚਿਤ ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਛਪ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਦਰਅਸਲ ਹੋਇਆ ਇਉਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਪੇਪਰ ਹੋ ਚੁਕੇ ਸਨ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ। ਇਕ ਦਿਨ ਬੈਠਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਇਕ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀਆਂ ਇਹ ਲਾਈਨਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ:

ਮਹਾਂਬਲੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੋਇਆ ਪੈਦਾ

ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਮੁਲਕ ਹਿਲਾਇ ਗਿਆ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਕੁਝ ਲਾਇਨਾਂ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਜਰਨੈਲ 'ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ' ਬਾਰੇ ਵੀ

ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਣ।

ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2005, ਸ਼ਾਮ ਸਵਾ ਕੁ ਛੇ ਵਜੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਮੈਂ ਕਾਪੀ-ਪੈਂਨ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ 'ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਦਲੇਰੀ' ਲਿਖੀ। ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਥੇ ਲੌਗੋਵਾਲ ਦੀ ਗ਼ਦਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਨਾਲੇ-ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਕਵਿਤਾ 'ਲੌਗੋਵਾਲ ਦੀ ਗ਼ਦਾਰੀ' ਵੀ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਫਿਰ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1978 ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਜਾਵੇ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਬੈਂਤ ਛੰਦ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੱਗਿਆ ਤੇ ਉੱਪਰੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਮਿਹਰ ਹੋ ਗਈ '78 ਦੇ ਖ਼ੂਨੀ ਸਾਕੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ. ਖਾਲੜੇ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਹਰ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕੋਰੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀ ਹਿੱਕ 'ਤੇ ਉੱਕਰਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਜਿਹਾ ਪੈਣ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਜਾਣ। ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਖਿਆਲ ਆਉਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਮੋਰਚਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਉਹ 'ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਮਤਾ....! ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਦਾ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਰੌਸ਼ਨ ਦਿਮਾਗ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ ਤੇ ਫਿਰ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਕੌਮ ਨਾਲ ਹੋਏ ਧੌਖੇ ਦੀ ਤੇ ਫੇਰ ਨਹਿਰੂ, ਪਟੇਲ ਤੇ ਗਾਂਧੀ ਵਰਗੇ ਦਗੋਬਾਜ਼ ਸ਼ਖਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਖਿਆਲ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਨਾ ਜਾਵਾਂ। 23 ਅਕਤੂਬਰ 2005 ਨੂੰ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਨਾਲ ਸਿਰਫ 9 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ, 1946 ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1995 ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਧੌਖੇ, ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ, ਦਲੇਰੀ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਸਹਾਰਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਛਪਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ, "ਦਾਸਤਾਂ-ਏ-ਗ਼ੁਲਾਮੀ", 'ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਜੰਗਨਾਮਾ', 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ

ਬਿਪਰਾਂ' ਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸੂਝਵਾਨ ਲੇਖਕ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਨਾਮ 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਬਿਪਰਾਂ' ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਜੰਗਨਾਮੇ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਤ ਛੰਦ ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਜੰਗਨਾਮੇ ਕਦੇ ਵੀ ਬੁਜ਼ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ। ਜੰਗਨਾਮੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੂਰਬੀਰਾਂ, ਬਹਾਦਰਾਂ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਾਦਿਲ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਬੜੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ੋਰ ਅਜ਼ਮਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਪਰ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਈਨ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ 17ਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਜਾਂ ਅਬਦਾਲੀ ਸੀ ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਅਜੋਕੇ ਇੰਦਰਾ ਤੇ ਵੈਦਿਆ। ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜੰਗਨਾਮਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਵੀ 'ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ' ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਾਂਗਾ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਪੰਥਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ, ਲੇਖਕ ਵੀਰਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਸ਼ੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਛਪਵਾਉਣ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਵਡਮੁੱਲਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

*ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ
ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ*

ਅੱਜ ਆਖਾਂ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ

ਅੱਜ ਆਖਾਂ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ, ਮੈਂ ਕੌਮ ਮੇਰੀ ਦਾ ਹਾਲ
ਅੱਜ ਫੇਰ ਰਾਜੇ ਰਣਜੀਤ ਦਾ, ਮੈਨੂੰ ਡਾਢਾ ਆਵੇ ਖਿਆਲ
ਜੰਮੂ, ਚੰਬਾ, ਕਾਂਗੜਾ, ਉਹਨੇ ਕਿਲੇ ਨਿਵਾਏ ਢੇਰ
ਉਹ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਾ, ਉਹਨੂੰ ਕਹਿਣ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ੇਰ
ਕਸ਼ਮੀਰ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਚੀਨ ਵੀ ਨਾਲੇ ਤਿੱਬਤ ਤੇ ਮੁਲਤਾਨ
ਇਥੇ ਝੁਲਾਇਆ ਸੀ ਉਹਨੇ ਕੇਸਰੀ, ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ
ਉਦੋਂ ਚੱਲਿਆ ਸਿੱਕਾ ਕੌਮ ਦਾ, ਉਹਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸਜਿਆ ਤਾਜ
ਸਭ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜੇ ਮਾਣਦੇ, ਹੋਇਆਂ ਖਾਲਸਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜ
ਉਦੋਂ ਇਕ 'ਪਹਾੜਾ' ਉੱਠਿਆ, ਫਰੰਗੀਆਂ ਦਾ ਬਣਕੇ ਯਾਰ
ਉਹਨੇ ਦਗਾ ਕਮਾਇਆ ਕੌਮ ਨਾਲ, ਸਾਨੂੰ ਡਾਢਾ ਕੀਤਾ ਖੁਆਰ
ਅੱਜ ਲੱਖ ਪਹਾੜੇ ਕੂਕਦੇ, ਕੋਈ ਨਾ ਸਕੇ ਪਛਾਣ
ਇਥੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਕੌਮ ਦੀ, ਆਈ ਵਿਚ ਕੁੜਿੱਕੀ ਜਾਨ
ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਦੀ, ਇਥੇ ਚਲਦੀ ਨਾ ਕੋਈ ਪੇਸ਼
ਉਹਦੇ ਵਾਰਸ ਜੇਲੀਂ ਡੱਕਤੇ, ਅੱਜ ਪਾ ਕੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ
ਅੱਜ ਨਲੂਆ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਂਵਦਾ, ਜਿਹੜਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇਵੇ ਠੱਲ੍ਹ
ਇਥੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹੱਥ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ, ਜਿਹੜੇ ਕਦਮਾਂ 'ਚ ਰੁਲਦੇ ਕੱਲ੍ਹ
ਅੱਜ ਰੂਹ ਰਾਜੇ ਰਣਜੀਤ ਦੀ, ਪਿੱਟ-ਪਿੱਟ ਪਾਉਂਦੀ ਵੈਣ
ਅੱਜ ਹਾਲ ਕੌਮ ਦਾ ਵੇਖ ਕੇ, ਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ ਵੀ ਬੇਚੈਨ
ਅੱਜ ਵੇਖ ਜਵਾਨੀ ਕੌਮ ਦੀ, ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੇ ਠੇਸ
ਉਹਦੇ ਲੱਖਾਂ ਪੁੱਤ ਦਲੀਪ ਅੱਜ, ਫਿਰਨ ਕਟਾਈ ਕੇਸ
ਮੇਰੀ ਜੋਦੜੀ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ, ਤੂੰ ਸੁਣ ਲਈਂ ਅੱਜ ਜਰੂਰ
ਕਦੇ ਉਹਦੇ ਪੁੱਤ ਦਲੀਪ ਤੋਂ, ਖੋਹ ਲਿਆ ਸੀ ਕੋਹਿਨੂਰ
ਅੱਜ ਹੀਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਦੇ, ਇੱਥੇ ਚੁਣ-ਚੁਣ ਦਿੱਤੇ ਮਾਰ
ਲਾਲ ਸਿਹੁੰ ਤੇ ਤੇਜ ਸਿਹੁੰ ਜਿਹੇ, ਜੰਮ ਪਏ ਕਈ ਗ਼ਦਾਰ
ਗੰਗੂ ਦਿਆਂ ਇਥੇ ਵਾਰਸਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਅੱਜ ਕਾਇਰ

ਭੁੱਲੇ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ, ਇਥੇ ਬਣ ਗਏ ਕਈ ਓਡਵਾਇਰ
 ਅੱਜ ਸਿਲਾ ਚੁਕਾਇਆ ਜ਼ਾਲਮਾਂ, ਜੋ ਕੀਤੇ ਸੀ ਉਪਕਾਰ
 ਅੱਜ ਵਾਰਸ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦੇ, ਵਿਚ ਹਿੰਦ ਦੇ ਹੋਣ ਖੁਆਰ
 ਪੁਰਾ ਸੀ ਜੋ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ, ਸਿਫਤੀ ਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਘਰ
 ਉਹਨੂੰ ਕਹਿ ਦੇਈਂ ਛਾਉਣੀ ਬਣ ਗਿਆ, ਅੱਜ ਤੇਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
 ਅੱਜ ਦੇਖ ਸਰੋਵਰ ਰਾਜਿਆ, ਸਾਡੇ ਖੂਨ ਨਾ' ਲਾਲੇ ਲਾਲ
 ਕਾਹਤੋਂ ਨਾਂ ਦੱਸ ਕੌਮ ਨੂੰ, ਅੱਜ ਆਵੇ ਤੇਰਾ ਖਿਆਲ
 ਅੱਜ ਹੱਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਏ, ਇਥੇ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ
 ਜੋ ਚੜ੍ਹਕੇ ਵੈਰੀ ਆਏ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਚੁਣ-ਚੁਣ ਦਿੱਤੇ ਮਾਰ
 ਮੇਰਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਸੂਰਮਾ, ਉਹ ਕਲਗੀਧਰ ਦਾ ਲਾਲ
 ਉਹਨੇ ਪਾਈ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੱਸ ਕੇ, ਉਹਦਾ ਵੱਖਰਾ ਜਾਹੋ ਜਲਾਲ
 ਸਿੰਘਾਂ ਹੱਸ ਫੈਲਾਈਆਂ ਛਾਤੀਆਂ, ਦਿੱਤੇ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਮੋੜ
 ਉਥੇ ਖੂਨ ਹਿੰਦ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ, ਦਿੱਤਾ ਨਿੰਬੂ ਵਾਂਗ ਨਿਚੋੜ
 ਇਕ ਜਨਰਲ ਸਿੰਘ ਸੁਬੇਗ ਸੀ, ਸੂਰਮਾ ਬੜਾ ਦਲੇਰ
 ਉਹਨੇ ਚੁਣ ਚੁਣ ਵੈਰੀ ਮਾਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਕਲਗੀਧਰ ਦਾ ਸ਼ੇਰ
 ਉਹਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੌਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ, ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਕਮਾਨ
 ਉਹਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਖਾਧੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ, ਹੱਸ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਨ
 ਜਾਲਮਾਂ ਢਾਹ 'ਤਾ ਤਖ਼ਤ ਅਕਾਲ ਨੂੰ, ਇਥੇ ਰੱਜ-ਰੱਜ ਕੀਤੇ ਫਾਇਰ
 ਅੱਜ ਨਵੀਆਂ ਭਾਜੀਆਂ ਚਾੜ੍ਹੀਆਂ, ਸਾਡੇ ਗਲ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਟਾਇਰ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਚ ਘੇਰ ਲਏ, ਨਿਹੱਥੇ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਦੇ, ਉਹ ਕੋਹ-ਕੋਹ ਦਿੱਤੇ ਮਾਰ
 ਕਲਗੀਧਰ ਦਿਆਂ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ, ਕਰਨ ਲਈ ਬਦਨਾਮ
 ਇਥੇ ਵੈਰੀ ਚਾਲਾਂ ਚੱਲਦੇ ਤੇ ਲਾਉਂਦੇ ਸਾਡਾ ਨਾਮ
 ਇਥੇ ਕਰਵਾਏ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਕਈ ਕਨਿਸ਼ਕ ਵਰਗੇ ਕਾਂਡ
 ਕਈ ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਮਾਰ ਕੇ, ਦੇ ਤੀ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਕਮਾਂਡ
 ਇਥੇ ਲੱਖਾਂ ਮਲਿਕ ਤੇ ਬਾਗੜੀ, ਝੱਲਦੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ
 ਅੱਜ ਕੋਈ ਨਾ ਇਥੇ ਰਾਜਿਆ, ਕੌਮ ਤੇਰੀ ਦਾ ਦੇਸ
 ਕਹਿ ਦੇਈਂ ਰਾਜੇ ਰਣਜੀਤ ਨੂੰ, ਤੂੰ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ
 ਇਥੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਹਿੰਦ ਨੇ, ਸ਼ੇਰਾ ਆ ਕੇ ਦੇਹ ਜੁਆਬ

ਇਥੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵੀ ਨਾ ਲੱਭੀਆਂ, ਛਿੜਿਆ ਮਾਰੂ ਰਾਗ
 ਤੇਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਵਿਧਵਾ ਰੋਂਦੀਆਂ, ਉਜੜ ਗਏ ਸੁਹਾਗ
 ਇਥੇ ਮਾਵਾਂ ਹਉਂਕੇ ਲੈਂਦੀਆਂ, ਨਾ ਮਿਲੇ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀਰ
 ਅਸੀਂ ਛਲਣੀ-ਛਲਣੀ ਹੋ ਗਏ, ਸਾਡੇ ਸੀਨੇ ਦਿੱਤੇ ਚੀਰ
 ਬਿਨ ਰਾਜੇ ਰਣਜੀਤ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਜਿੱਤੀ ਜੰਗ ਗਏ ਹਾਰ
 ਉਹਨੂੰ ਅੱਜ ਉਡੀਕਦੇ ਅਸੀਂ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਈ ਤਲਵਾਰ
 ਤੂੰ ਕਹਿ ਦੇਈਂ ਅੱਜ ਰਣਜੀਤ ਨੂੰ, ਉਹ ਜ਼ਰਾ ਨਾ ਲਾਵੇ ਦੇਰ
 ਅੱਜ ਇਥੇ ਹਿੰਦ-ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੰਗ ਛਿੜੀ ਦੁਬਾਰਾ ਫੇਰ

ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ

ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ....

ਨੌਜਵਾਨ ਕਵੀ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਬਿਪਰਾਂ' ਰਾਹੀਂ ਅਜੋਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼, ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਪੂਰਨ ਅਲਫਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗੌਰ ਤਲਬ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉਪਰ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਧਿਆਨ ਗੋਚਰੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਵੀ ਨੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੌਖੇ ਪਰ ਅਸਰਦਾਰ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਨਵੇਕਲੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਟੇਜ ਉਪਰ ਕੇਵਲ ਪਾਤਰ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਬਿਪਰਾਂ ਦੀ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਲਿਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਵੀ ਦੀ ਕਲਮ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਬਿਪਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਤੋਹਫੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਕੌਮ ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਆਦਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉਤੇ ਵੀ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਚਾਨਣ ਪਾਇਆਂ ਹੈ। 1947 ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲਾ ਵਤੀਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਕਲਮ ਨੇ ਉਘਾੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼, ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਜਸ਼ਾਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਸ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਘੋਰ ਬੇਪਤੀ ਅਤੇ ਅਥਾਹ ਤਸ਼ੱਦਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਖਾੜਕੂਵਾਦ, ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵੀ ਨੇ ਦਿਲ ਟੁੰਬਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ

ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਨੇਕਾਂ ਬੇਕਸੂਰਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹਾ ਦਾ ਦਰਦਨਾਕ ਚਿਤਰ ਖਿਚਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਹਲੂਣਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਕਵੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ਅਤੇ ਵੰਗਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਿੱਖ ਹੋਮਲੈਂਡ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਜਿੱਥੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੱਲ ਵਧਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਨਿੱਖਰ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸੇਵਾ ਕਰੇ।

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਧੜਕਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੰਦਰ ਜੇਕਰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਅਥਵਾ ਜਾਬਰ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਇਕ ਅਟਲ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦਾ ਸਿਰ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਕੂੜ ਫਰੇਬ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਜਬਰ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ ਲੜਦੇ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਇਕ ਅਟਲ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਜ਼ੁਲਮ-ਜਬਰ ਦੇ ਕਹਿਰੀ ਝੱਖੜਾਂ 'ਚ ਜਿਹੜਾ ਵਜ਼ੂਦ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਹਿੱਲਜੁੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਟਾਲਾ ਵੱਟ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਜੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ 'ਖ਼ਾਲਸਾ' ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਹੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਇਉਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੋਇ ਜੋ ਚੜੈ ਤੁਰੰਗ।

ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੋ ਜੋ ਕਰੈ ਨਿਤ ਜੰਗ।

'ਖ਼ਾਲਸਾ' ਫ਼ਾਰਸੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚੋਂ ਆਇਆ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਐਰੇ-ਗੈਰੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿੱਧੀ ਹੀ 'ਬਾਦਸ਼ਾਹ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖ਼ਾਲਸਾ' ਕਿਹਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਕਿਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਾਪਿਆ ਵੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਹੈ:

ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਿਸੇ ਐਰੇ-ਗੈਰੇ ਹਾਕਮ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਨਹੀਂ ਕਬੂਲ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ (ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ) ਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਖ਼ਾਲਸਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਫੌਜ।

ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪਰਮਾਤਮ ਕੀ ਮੌਜ।

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਫੌਜ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੇ ਸਿਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਰਿਆਇਆ (ਮਨੁੱਖਤਾ) ਨੂੰ ਜਾਬਰ ਤਾਕਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖ਼ਾਲਸੇ ਨੇ ਸੰਨ 1699 ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲੀ, ਬਲਕਿ ਪੰਦਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸੀ। ਬਾਬਰ ਦੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਖੁਦ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖ਼ਾਲਸਾ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਾਬਰੀ ਕਹਿਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਨਿਤਰੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ

ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮ ਵੀ ਸੁਸਾਰੀ ਵਾਂਗ ਸੌਂ ਗਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੁਖੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਬਾਬਰੀ ਕਹਿਰ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ‘ਨਿਰਭੈ’ ਤੇ ‘ਨਿਰਵੈਰ’ ਹੋ ਕੇ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਤੱਤੀ ਤਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕੀਦੇ ਨੂੰ ਸਾੜ ਨਾ ਸਕੀ, ਕਿਸੇ ਔਰੰਗੇ ਦੀ ਜ਼ੁਲਮੀ ਤੇਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ‘ਸਿਰਫ਼’ ਨੂੰ ਨਾ ਕੱਟ ਸਕੀ।

ਸੀਸ ਦੀਆਂ ਪਰ ਸਿਰਰ ਨਾ ਦੀਆਂ।

ਪੰਥ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜਦੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਅਣਖੀਲੇ ਪੰਥ ਦਾ ਹਰ ਇਕ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ‘ਸਿੰਘ’ ਦਾ ਲਕਬ ਧਾਰਨ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਉੱਚ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਬਣ ਕੇ ਜ਼ੁਲਮ ਜਬਰ ਦੇ ਕਹਿਰੀ ਹੱਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਹੂ ਡੋਲ਼ੂਵੀਂ ਜੰਗ ਲੜੀ, ਪਰ ਇਸ ਕਹਿਰੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਲਾਸਾਨੀ ਜੰਗ ਦਾ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ‘ਜੰਗਨਾਮਾ’ ਲਿਖਦੀ। ਜ਼ਾਲਮ ਹਕੂਮਤਾਂ ਆਪਣੇ ਜੰਗਨਾਮੇ ਲਿਖਵਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਇਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਜਾਬਰ ਦੁਰਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ‘ਤੇ ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਦਾ ਜੰਗਨਾਮਾ ਲਿਖਣ ਆਏ ‘ਕਾਜ਼ੀ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ’ ਵਰਗੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਲਮ ਨੇ ਜਦੋਂ ਜੰਗਨਾਮਾ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਹਿੱਕ ‘ਤੇ ਉਤਾਰਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਜੰਗਨਾਮੇ ‘ਚੋਂ ਦੁਰਾਨੀ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ‘ਸੂਰਮਗਤੀ’ ਤੇ ‘ਉੱਚ ਕਿਰਦਾਰ’ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਕਲਮ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੱਕੋ-ਨੱਕ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਭਰੀ ਪਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਵੀ ਸੀ:

“ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁੱਤਿਆਂ (ਸਿੰਘਾਂ) ’ਚ ਕੋਈ ਵਿਭਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਚੋਰ ਜਾਂ ਵਿਭਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਲ਼ਾਉਂਦੇ, ਜੰਗ ਵਿਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਦਾ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੇਗ ਦੇ ਜੌਹਰ ਮੈਦਾਨੇ ਜੰਗ ’ਚ ਹੀ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਤੂੰ ਜੰਗ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਸਿਖਣੇ ਨੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ....।”

ਕਾਜ਼ੀ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਇਹ ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜੰਗ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ‘ਨਿਆਂ’ ਅਤੇ ‘ਸੁਰੱਖਿਆ’ ਦੇਣੀ ਹੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਦਾ ਇਕ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ

ਲਈ ਹੀ ਔਖੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਖੰਡੇ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਧਾਰ 'ਤੇ ਨੱਚਦਾ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਰਾਜ ਤਖ਼ਤ ਤਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤੇ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਭਰੇ 'ਰਾਜ' ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾਏ। ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਫਰੰਗੀ ਦੇ ਛਲ-ਕਪਟ ਤੇ ਬੁੱਕਲ 'ਚ ਬੈਠੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਤੇ ਡੋਗਰਿਆਂ ਦੀ ਗ਼ੱਦਾਰੀ ਨਾਲ ਇਹ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਧਾਹਾਂ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਾਰੀਆਂ। ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਜੰਗਨਾਮਾ ਇਸ ਅਹਿਮ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਦਾ-ਜਾਗਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਨ:

ਰਾਜ਼ੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਵੇਂ

ਸਿਰ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਨਵੀਂ ਆਫ਼ਾਤ ਆਈ

ਇਸ ਨਵੀਂ 'ਆਫ਼ਾਤ' ਨੂੰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁੱਸ ਚੁੱਕੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਖਿੱਤੇ ਅੰਦਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਜੰਗ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਲੜੀ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਲੰਡਨ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲੀਆਂ ਤੇ ਬੰਬ ਫਟੇ, ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੌਲਾਨਾ ਅਬੁਲ ਕਲਾਮ ਆਜ਼ਾਦ ਵਰਗੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਫਰੰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਖਿੱਤੇ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਦਾਨ ਕਲਗੀਧਰ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੈ।

ਪਰ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤੀ ਖਿੱਤੇ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਇਨਾਮ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਹੀ ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਿਲਿਆ। 'ਗੁਣਾਂ' ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਗਿਣਤੀ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ-ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਬਿਪਰ ਦੇ ਹੱਥ ਸੌਖੇ ਹੀ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਆ ਗਈ, ਪਰ ਸੱਤਾ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਪਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਿਹੜਾ ਕਰੂਪ ਚਿਹਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੋਚਿਆ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਗ਼ਲ ਹਕੂਮਤ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਵੇਲੇ ਬਿਪਰਾਂ ਨੂੰ 'ਗੁਲਾਮ' ਤੇ 'ਮਜ਼ਲੂਮ' ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਹੀ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਬਿਪਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਜ਼ਾਨਾਂ ਹੂਲ ਕੇ ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਤੇ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚੋਂ ਛੁਡਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੇ ਮੂਲ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿਚ ਏਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਕ੍ਰਿਤਘਣਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ ਭਰੀ ਪਈ ਹੈ। ਜ਼ਾਨਾਂ ਹੂਲ ਕੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਥਾਲ ਵਿਚ ਪਰੋਸ ਕੇ ਬਿਪਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬੋਝੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਸੂਝਵਾਨ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਭਾਈ

ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਬਦ:

ਕੁਤਾ ਰਾਜਿ ਬਹਾਲੀਐ ਫਿਰਿ ਚਕੀ ਚਟੈ॥

ਸਪੈ ਦੁਧੁ ਪੀਆਲੀਐ ਵਿਹੁ ਮੁਖਹੁ ਸਟੈ॥

ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝ 'ਚ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ।

ਨਤੀਜਾ, ਬਿਪਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਜੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਆਇਆ ਵੀ। ਪਰ ਚਲਾਕ ਬਿਪਰ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਜੌਹਰ ਮੁਗਲ ਸਮਾਰਾਜ ਤੇ ਫਿਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਸਮੇਂ ਮੂਕ ਦਰਸ਼ਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖੇ ਸਨ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਇਸ ਖ਼ਾਲਸਈ ਜੰਗ ਦਾ 'ਤੇੜ' ਲੱਭਣ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਇਆ ਸੀ, ਇਸੇ ਲਈ ਬਿਪਰ ਨਾਲ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮੀਨੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੱਥਕੰਡੇ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਵਰਤੇ ਗਏ, ਜਿਹੜੇ ਮੁਗਲਾਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਵਰਤੇ। ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਬਿਪਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਜੰਗ ਦਾ ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸਥਾਰ 'ਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਮੁੱਚੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਤੇ ਭਾਵਪੂਰਤ ਕਾਵਿ-ਸ਼ੈਲੀ 'ਚ ਚਿੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕੁੱਝ 'ਚ ਸਮੁੰਦਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਂਗ ਇਹ ਜਿਹੜਾ 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਬਿਪਰਾਂ' ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਇਕ ਨਵੀਂ ਪਿਰਤ ਪਈ ਹੈ। ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜੰਗਨਾਮਾ ਕਿਸੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਖਿਆ। ਬਿਪਰ ਕੂੜ ਫਰੇਬ ਵਿਰੋਧੀ ਕਲਮੀ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਅੰਦਰ ਇਕ ਨਵੇਂ ਕਲਮੀ ਯੋਧੇ ਦੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਣਾ ਸਿੱਖ ਪਾਠਕ ਵਰਗ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਕਲਮ ਸਿੱਖ ਪਾਠਕ ਵਰਗ ਦੀ ਹਰ ਆਸ 'ਤੇ ਖਰੀ ਉਤਰੇਗੀ। ਮੇਰਾ ਪੂਰਨ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਕ ਲਿਖਤੀ ਜੰਗਨਾਮਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜੰਗ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਹੈ।

-ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ

ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੋਬਾ: 98558 31284

ਅਸੀਂ ਨਿੱਕੀ ਉਮਰੇ ਬਹੁਤਾ ਦਰਦ ਹੰਢਾ ਬੈਠੇ.....

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਵਿਤਾ ਬ੍ਰਿਹੱਤ ਕੁੱਠੇ ਮਨ ਦੀ ਹੂਕ ਹੈ। ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਚਾਹ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਊ-ਪ੍ਰਿਊ ਦੀ ਪਪੀਹੇ ਵਾਲੀ ਟੇਰ ਦਾ ਨਾਮ ਕਵਿਤਾ ਹੈ। ਦੁਰੇਡੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਗਏ ਦਿਲਜਾਨੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਮੰਦਰ ਚੜ੍ਹਕੇ ਪੰਧ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਪ੍ਰੀਤਮਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਕਵਿਤਾ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਦਿਲੀ ਵਲਵਲਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਵਿਤਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੱਸ ਦਾ ਰੋਗ ਨਹੀਂ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਬੁਧੀਮੰਡਲੇ ਦੀ ਕੈਦ ਦੇ ਕੈਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਕਵਿਤਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮਹੀਣ ਮਨ ਕਵਿਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਚ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹਕੀਕੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਜਾਜ਼ੀ। ਪਰ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ 'ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਸਰ ਤਨ ਭੀਤਰ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ' ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਨਹੀਂ ਜਨਮਦੀ।

ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਪੰਥਕ ਰਸਾਲਿਆਂ ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਪੜ੍ਹਕੇ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਤੜਪ-ਤੜਪ ਮੁੱਛੀ ਹੋਈ ਰੂਹ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਹੀ ਦੱਸਦੀ ਸੀ ਕਿ ਦੁਰੇਡੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਤੁਰ ਗਏ ਰਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਉਹਦੀ ਵੀ ਪੀਢੀ ਗੰਢ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਬ੍ਰਿਹੱਤ ਕੁੱਠੇ ਇਸ ਸੱਜਣ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਹਦੀ ਬਾਲੜੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੋਰ ਵੀ ਹੱਦ ਹੋ ਗਈ। ਮੇਰੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰਲੇ ਨੇ ਆਹ ਭਰੀ “ਆਹ ਉਮਰ ਤੇ ਪਹਾੜ ਜਿੱਡਾ ਰੋਗ?” ਜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਸੇ ਸਥੂਲ ਵਜੂਦ ਨਾਲ ਸਹੇੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਵੀ ਲੱਭ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਨਿੱਕੀ ਉਮਰੇ ਸੂਖਮ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ ਸੂਖਮ ਪੰਧਾਊਆਂ ਨਾਲ ਯਾਰੀ, ਹਵਾ ਦੇ ਬੁੱਲਿਆਂ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਚਾਰ ਇਸ ਵਣਜ ਵਿਚ ਨਫਾ ਕਿੱਥੇ? ਇਕ ਵਾਰੀ ਸੋਹਲ ਜਿੰਦਗਾਨੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕੀਤਾ “... ਜਾਹ ਮੁੜ ਜਾ ਹਲੇ ਵੀ ਘਰ ਮੁੜ ਜਾ ਇਸ਼ਕੇ 'ਚ ਕੀ ਰੱਖਿਆ?” ਪਰ ਇਥੇ ਤਾਂ ਨੈਣਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ‘ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਨਾ ਮੁੜਾਂ ਰੰਝੇਟੜੇ ਤੋਂ ਭਾਵੇਂ ਬਾਪ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਬਾਪ ਆਵੇ’ ਉਹ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕਲਮ ਫੜਕੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਲਾਲਾਂ ਦਾ ਵਣਜ ਕਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਜਾਏ ਸਰੂਆਂ ਵਰਗੇ ਸਿੱਖ ਗੱਭਰੂਆਂ

ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਨਾਲ ਇਸ਼ਕ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਯਾਦ ਦੀਆਂ ਕੜੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ, ਜਿੰਦਾ-ਸੁੱਖਾ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਮੋਹ, ਪੰਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਰਵਾਨਗੀ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਤੰਗਿਆਂ ਦੇ ਕਾਫਲਿਆਂ ਦਾ ਆਸ਼ਕ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨੁਚੜ-ਨੁਚੜ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਲੈ ਕੇ ਮਰਜੀਵੜੇ ਤੁਰਿਆ 'ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ'
ਕਈਆਂ ਘਰਾਂ 'ਚੋਂ ਯੋਧੇ 'ਪਰਮਾਰ' ਤੁਰ ਪਏ
ਆਖਰੀ ਸਲਾਮ ਕਹਿ ਤੁਰੇ 'ਮਾਨੋਚਾਹਲ' ਵਰਗੇ
ਅੱਜ 'ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ' ਜੈਸੇ ਸਰਦਾਰ ਤੁਰ ਪਏ
ਕਾਫਲੇ ਪਤੰਗਿਆਂ ਦੇ ਤੁਰੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਸਿੰਘ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੰਦ ਦੀ ਹਾਰ ਤੁਰ ਪਏ

ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਵਾਂਗ ਉਸਨੇ ਵੀ ਬੈਂਤ ਛੰਦ ਅੰਦਰ ਮੋਏ ਯਾਰਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਕੂਕਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪਲੇਠੇ ਮਹਾਂਕਾਵ ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਬਿਪਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਕੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਇਰ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਉਮੀਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਇਕ ਚੋਟੀ ਦੇ ਕਵੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋਤ ਜਗਦੀ ਰੱਖੇ ਤੇ ਸ਼ਾਲਾ ਉਹ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਦਰ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਸਰ ਕਰਦਾ ਜਾਵੇ।

ਆਂਧੀਆਂ ਭੀ ਆਏਗੀਂ ਤੂਫਾਂ ਭੀ ਆਏਗੇ
ਚਲਨੇ ਵਾਲੇ ਤੇਰਾ ਹੌਸਲਾ ਕਭੀ ਕਮ ਨਾ ਹੋਗਾ
ਸਦੀਓਂ ਤੱਕ ਤੇਰੀ ਆਹਟ ਰਹੇਗੀ ਜ਼ਮਾਨੇ ਮੇਂ
ਜੀਤਨੇ ਮੇਂ ਤੇਰੇ ਕੋਈ ਵਹਿਮ ਨਾ ਹੋਗਾ।

ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ 'ਅਮਰ'

ਮੋ: 93566 11106

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨਿਰਭਉ
ਨਿਰਵੈਰ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੈ ਸਦਾ ਸੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ
ਸਦਾ ਕਰੀਏ ਉਹਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਮੀਆਂ
ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਾ ਕੋਈ ਆਕਾਰ ਉਹਦਾ
ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਉਹ ਪਾਲਣਹਾਰ ਮੀਆਂ
ਵੈਰੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾ, ਨਾ ਡਰਦਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ
ਨਾ ਹੀ ਜੂਨੀਆਂ 'ਚ ਹੈ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ਮੀਆਂ
ਵੈਰੀ ਰੱਬ ਦੇ ਸੁਣ ਲਉ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਮਾਰ ਮੀਆਂ
ਕਾਜ਼ੀਆਂ, ਬਾਮਣਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਅੱਤ ਚੁੱਕ ਲਈ ਸੀ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਧਾਰਿਆ ਅਵਤਾਰ ਮੀਆਂ
ਦੰਭੀ, ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਨੇ ਘੇਰਿਆ ਸਮਾਜ ਤਾਈਂ
ਦੂਜੀ ਵੈਰੀ ਸੀ ਮੁਗਲ ਸਰਕਾਰ ਮੀਆਂ
ਮੰਤਰ ਮੰਗਣ ਦੀ ਪਵੇ ਨਾ ਲੋੜ ਕੋਈ
ਅਖੌਤੀ ਨੀਚ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਖੁਆਰ ਮੀਆਂ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੰਤਰ ਦਾ ਹੋਕਾ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਬਾਬਾ ਦੇ ਗਿਆ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਮੀਆਂ
ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਨੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ
ਛੇਵੇਂ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸੀ ਚੁੱਕੀ ਤਲਵਾਰ ਮੀਆਂ
ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦਾ ਬਾਬੇ ਨੇ ਸੁਮੇਲ ਕੀਤਾ
ਚਲਾਉਣੇ ਸਿੱਖ ਲਏ ਅਸੀਂ ਹਥਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਨੌਵੇਂ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸੁਣੀ ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ
ਜਹਾਜ਼ ਮੋਢਾ ਲਾ ਕੇ ਕਰਿਆ ਸੀ ਪਾਰ ਮੀਆਂ
ਫੇਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਡੁੱਬੀ ਜਾਂਦੀ ਹਿੰਦ ਤਾਈਂ
ਚੌਂਕ ਚਾਂਦਨੀ 'ਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀਸ ਵਾਰ ਮੀਆਂ

ਉਪਮਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਦੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਸਕਦੀ ਕਲਮ ਕੋਈ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮੀਆਂ
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਬਾਣੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਮੀਆਂ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਜਿਹੜਾ ਜਾਗਦੀ ਜੋਤ ਸਮਝੇ
ਲਾਜ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਉਹਦੀ ਕਰਤਾਰ ਮੀਆਂ

ਜੰਗਨਾਮੇ ਬਾਰੇ

‘ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ’ ਜੀ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਰਹਿਬਰ
ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰ ਮੀਆਂ
ਜਾਤ, ਧਰਮ ਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਭੇਦ ਇਥੇ
ਮਿਲਦਾ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਤਿਕਾਰ ਮੀਆਂ
ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਇਆ ਮੱਥਾ
ਦਿੱਤੇ ਖੱਖੜੀ ਵਾਂਗ ਖਿਲਾਰ ਮੀਆਂ
ਵਸੀਲੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੇ
ਹੱਥ ਆਉਂਦੀ ਐ ਫੇਰ ਤਲਵਾਰ ਮੀਆਂ
ਹੱਥ ਮਾਲਾ ਵਾਲੇ ਚੁੱਕਦੇ ਰਾਈਫਲਾਂ ਨੂੰ
ਫੇਰ ਕੰਬਦਾ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਮੀਆਂ
ਹੁੰਦੇ ਯੁੱਧ ਤੇ ਉਪਜਦੇ ‘ਜੰਗਨਾਮੇ’
ਜਦੋਂ ਚੁੱਕਦੇ ਸਿੰਘ ਹਥਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਝੁਕ ਕੇ ਸਿੰਘ ਨਾ ਰਹਿੰਦੇ ‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ’
ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਸਰਕਾਰ ਮੀਆਂ

ਜੰਗਾਹਯਾ

ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਬਿਪਰਾਂ

ਆਰ ਹੈ ਮਾਏ ਸਾਂਭ ਕੁੰਜੀਆਂ

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਅਸੀਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ ਏ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ
ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਫਰੰਗੀਆਂ ਐਲਾਨ ਮੀਆਂ
ਕੌਮਾਂ ਹਿੰਦ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਹੁਣ ਵਸਦੀਆਂ ਨੇ
ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੀਆਂ
ਸਾਡੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨੇ ਧਰਮ ਇਕੋ ਜਿਹੇ
ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਏ, ਸਭ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਮੀਆਂ
ਰਹਿਣਾ ਵੱਖ ਜਾਂ ਇਕੱਠੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਗੱਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਕਰੋ ਬਿਆਨ ਮੀਆਂ

ਬਿਪਰਾਂ ਦਾ ਭਰਮਜਾਲ

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਭਰਮਾ ਲਿਆ ਸੀ
ਸਾਂਝਾ ਵਤਨ ਸਾਡਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸਿੰਘੋ
ਮਨਜ਼ੂਰ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਉਹੀ ਹੋਊ ਇਥੇ
ਉੱਚੀ ਰਹੇਗੀ ਇੱਥੇ ਥੋਡੀ ਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘੋ
ਚੱਲੂ ਹਵਾ ਵੀ ਇੱਥੇ ਪੁੱਛ ਕੇ ਖਾਲਸੇ ਤੋਂ
ਤੁਹਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਹੀ ਬਣੂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਿੰਘੋ
'ਉੱਤਰ' ਵਿਚ ਖਿੱਤਾ ਹੋਊ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵੀ
ਲਊ ਨਿੱਘ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਾਣ ਸਿੰਘੋ
ਕਿਹਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਮੁੱਕਰਦੇ ਨਹੀਂ
ਸਾਖੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘੋ
ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਊ ਧੱਕਾ
ਚੁੱਕਣੀ ਜਾਣਦੇ ਓ ਤੁਸੀਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਿੰਘੋ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਉਏ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਗੰਗੂਆਂ ਨੇ
ਤੁਸੀਂ ਮੰਗਿਓ ਨਾ 'ਸਿੱਖਸਤਾਨ' ਸਿੰਘੋ

ਅਪ ਕੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ

ਖਾਸ ਬਦਲ ਜਾਤੇ ਹੈਂ

ਜਿਨਾਹ ਦੀ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਤੇ ਮੰਗ

ਗੱਲ ਦਿਲ ਦੀ ਕਹਾਂ ਮੈਂ ਖਾਲਸਾ ਜੀ
ਕੀਤਾ ਬਿਪਰਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇਤਬਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਇਹ ਤਾਂ 'ਸੂਤ ਦੇ ਧਾਗੇ' ਵਾਂਗੂੰ ਟੁੱਟ ਜਾਣੇ
ਬੈਠ ਕੀਤੇ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇਕਰਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੀ ਏ ਗੁਲਾਮੀ ਬਿਪਰਾਂ ਦੀ
ਬਣੀ ਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਦੇਖਿਆ ਬਿਪਰਾਂ ਦਾ ਅਜੇ ਪਿਆਰ ਸਿੰਘੋ
ਇਸੇ ਲਈ ਸਲਾਹ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ
ਕਰੋ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਧਿਆਨ ਮੀਆਂ
ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਵਿਚ ਦੱਸੋ ਕਿਉਂ ਸੰਗ ਕਰਦੇ
ਵਤਨ ਲੈ ਲਵੋ ਆਜ਼ਾਦ ਸਿੱਖਸਤਾਨ ਮੀਆਂ
ਅਸੀਂ ਅਜ਼ਮਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਏ ਬਿਪਰਾਂ ਨੂੰ
ਤਾਂਹੀਓ ਸਿਆਣੇ ਹੋਏ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੀਆਂ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਪੇਪਰ ਵੇਟ ਜਿੱਡਾ
ਪਰ ਮੁਲਕ ਲੈਣਾ ਏ ਅਸੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਮੀਆਂ

‘ਅੰਧਾ ਆਗੂ ਜੇ ਥੀਐ’

ਨਿਕੰਮੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਪਤਾ ਨੀ ਕੀ ਸੋਚ ਸੋਚੀ
ਲਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਕੀ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਮੀਆਂ
ਮਾਸਟਰ, ਦੁੰਮਣਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਿੰਦ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ
ਐਸਾ ਦੇਖਿਆ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਲਾਭ ਮੀਆਂ
ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੱਖਾਂ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤੇ
ਰਹਿ ਗਈ ਦਿਲੀਂ ਨਨਕਾਣੇ ਦੀ ਯਾਦ ਮੀਆਂ
‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ’ ਓਏ ਕੌਮ ਤਬਾਹ ਕਰਤੀ
ਨਾਲੇ ਟੋਟੇ-ਟੋਟੇ ਕਰਤਾ ਪੰਜਾਬ ਮੀਆਂ

ਘਰ ਫੂਕ ਤਮਾਸ਼ਾ ਵੇਖਣ ਲਈ
ਅਸੀਂ ਆਪੇ ਈ ਅੱਗਾਂ ਲਾ ਲਈਆਂ

14 ਅਗਸਤ 1947 ਵਿਸਾਹਘਾਤ ਦਾ ਦਿਨ

14 ਅਗਸਤ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ
ਇਕ ਬਾਹਮਣ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਝੱਲ ਲੋਕੋ
ਪੱਤਰੀ ਦੇਖੀ ਹੈ ਦਿਨ ਅੱਜ ਸੁਹਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
ਸਿਤਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਚੰਗਾ ਦਿਨ ਕੱਲ੍ਹ ਲੋਕੋ
15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ
ਮਸਲਾ ਇਕ ਤਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੱਲ ਲੋਕੋ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਅੱਜ ਹੋਣੀ ਵਰਤ ਗਈ ਸੀ
ਜਿਹੜੀ ਸਕੀ ਨਾ ਪੰਜਾਬੋਂ ਟਲ ਲੋਕੋ
90% ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਸੀਂ ਕਰੀਆਂ
ਖੋਹ ਲਿਆ ਗੰਗੂਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਦਾ ਫਲ ਲੋਕੋ
ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਨਾਲ ਖਾਲਸੇ ਦੇ
ਗਏ ਤੁਰੰਤ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਦਲ ਲੋਕੋ
ਪਟੇਲ ਕਹਿੰਦਾ 'ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਹੈ ਜ਼ਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ'
ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਲਿਆ ਛਲ ਲੋਕੋ
ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਦਾਰ ਨੂੰ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਸੁਣ ਕੇ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਲੰਘਾਉਣਾ ਇਕ ਪਲ ਲੋਕੋ

ਨਹਿਲਿ ਕਿਰਾੜਾ ਦੇਸਤੀ

ਕੂੜੈ ਕੂੜੀ ਪਾਇ

ਦੂਸਰੀ ਗੁਲਾਮੀ

ਪਹਿਲਾ ਧੋਖਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅੱਜ ਨਾਲ ਸਾਡੇ
ਰੰਗ ਬਿਪਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਚੜਨ ਲੱਗੇ
ਅੰਬੇਦਕਰ ਵਾਲਾ ਬਦਲਿਆ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪਹਿਲਾਂ
ਦਬਾ ਲਏ ਸੀ ਜੋ ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗੇ
ਬਣਾਉ ਅਨੰਦ ਐਕਟ, ਧਾਰਾ 25-ਬੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਉ
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਹੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਲੱਗੇ
ਹਿੰਦ ਹੋਇਆ ਹੋਊ ਅਜ਼ਾਦ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਇੱਥੇ ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਫੇਰ ਦੁੱਖ ਜਰਨ ਲੱਗੇ

ਅਜੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ
ਕਦੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ
ਸਾਡੇ ਸਿੱਕਾਂ ਤੇ ਕਲਗੀਆਂ ਸੁਰੰਦੀਆਂ ਸਨ
ਪਾਣੀ ਭਰਦੇ ਸੀ ਕਾਬਲ ਈਰਾਨ ਵਾਲੇ

ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ

ਜ਼ਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਕੌਮ ਆਖ ਬਿਪਰੋਓਏ
ਵਿਚ ਸੀਨੇ ਦੇ ਫੇਰਤੀ ਆਰ ਸਾਡੇ
ਏਡੀ ਛੇਤੀ ਕਿਉਂ ਦਿਲੋਂ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤੇ
ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਸੀ ਜੋ ਇਕਰਾਰ ਸਾਡੇ
ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੁਣ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਕੋਈ ਨਾ
ਤੁਸੀਂ ਬਣ ਜੋ ਗਏ ਓ ਯਾਰ ਸਾਡੇ
ਡੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਕੀ ਮੈਂ ਫੂਕਾਂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਸੁਖੀ ਵਸੇ ਨਾ ਜੇ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਸਾਡੇ

ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ/ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਮੋਰਚਾ

ਸਾਡਾ ਖਹਿੜਾ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਮੋਰਚਿਆਂ ਨੇ
ਗੰਗੂ ਬਣ ਗਏ ਸੀ ਫੇਰ ਗੱਦਾਰ ਲੋਕੋ
ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ
ਤਕੜੇ ਹੋ ਨਾ ਜਾਣ ਇਹ ਸਰਦਾਰ ਲੋਕੋ
ਗਿਰਗਿਟ ਵਾਂਗਰਾਂ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ ਰੰਗ ਬਦਲੇ
ਮੁੱਕਰ ਗਏ ਸੀ ਸਾਰੇ ਇਕਰਾਰ ਲੋਕੋ
ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਸਾਡਿਆਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ
ਕੀਤੇ ਬਿਪਰਾਂ ਤੇ ਜੋ ਇਤਬਾਰ ਲੋਕੋ
ਅੱਜ ਮੋਰਚਾ ਕੌਮ ਨੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ
ਸਾਡੇ ਜੇਲਾਂ ਵਿਚ ਗਏ ਪਰਿਵਾਰ ਲੋਕੋ
ਫੇਰੂਮਾਨ ਹੋਇਆ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਹੀਦ ਸਾਡਾ
ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਨਵੀਂ ਕਤਾਰ ਲੋਕੋ
ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਅੱਜ ਆਖਦੀ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕੋ

ਕੀਤਾ ਸਭ ਦਾ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦੇਣਾ
ਕਿਹਾ ਗਫਲਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢੋਂ ਦਸਤੂਰ ਇਕੋ

ਬਿਪਰਾਂ ਦਾ ਰੋਲ

ਅਕ੍ਰਿਤਘਣ ਬਣ ਗਏ ਸੀ ਬਿਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੀ
ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹੀ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿੱਤਾ
ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਬਣਨ ਦੇਣਾ
ਸ਼ੁਰੂ ਵੱਖਰਾ ਈ ਕਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਿੱਤਾ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਖੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਓ ਕਹਿੰਦੇ
ਲਾਲੇ, ਵਰਗਿਆਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਇਹ ਵੀ ਝਾੜ ਦਿੱਤਾ
ਅੱਜ ਗੰਗੂ ਦਿਆਂ ਵਾਰਸਾਂ ਨੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ
ਰੰਗ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ
ਨਿਤ ਦਿਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖ਼ਬਰ ਆਉਂਦੀ
ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਕਾ ਫਲਾਣੇ ਥਾਂ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ
10 ਸਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'

ਪਰਖੇ ਜਾਣ ਸੱਜਣ ਉਸ ਵੇਲੇ

ਜਦੋਂ ਬਾਗ਼ੀ ਉਲਟੀ ਪੈਂਦੀ

'ਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਦਲੇਰੀ

ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਲੀਡਰ ਸੀ 'ਕਾਲੀਆਂ ਦਾ
ਕਹਿੰਦਾ ਖਤਰੇ 'ਚ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਆਨ ਸਿੰਘੋ
ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਤਾਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਹੱਕ ਸਾਡਾ
ਦਿੰਦਾ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਬਿਆਨ ਸਿੰਘੋ
ਮਰਨ ਵਰਤ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਮੈਂ ਬਹਿ ਜਾਣਾ
ਕਰ ਲਵੇ ਅੱਜ ਹਿੰਦ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘੋ
ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜੇ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ
ਮੈਂ ਮੱਚ ਕੇ ਦਊਂਗਾ ਜਾਨ ਸਿੰਘੋ
ਜਿਹੜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਮਰਜ਼ੂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਛੱਡ ਕੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਭੱਜਿਆ ਮੈਦਾਨ ਸਿੰਘੋ

ਮੁੜੀ ਦੱਸੇ ਰਾਜੇ ਰਣਜੀਤ ਦੀ

ਕਦੇ ਸਾਡਾ ਵੀ ਸੀ ਰਾਜ

ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖੇ

ਸਾਨੂੰ ਨਿੱਘ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਆਉਣ ਲੱਗਾ
ਜ਼ਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਅਸੀਂ ਦੇ ਤੇ ਕਰਾਰ ਲੋਕੋ
ਉਜੜ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਇਕ ਥਾਂ ਵਸਣ ਦਿੱਤਾ
ਤਕੜੇ ਹੋ ਨਾ ਜਾਣ ਕਹਿੰਦੇ ਸਰਦਾਰ ਲੋਕੋ
ਭਰਤੀ 40% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 2% ਕੀਤੀ
ਕੱਢਕੇ ਫੌਜ 'ਚੋਂ ਮਾਰੇ ਅਸੀਂ ਬਾਹਰ ਲੋਕੋ
ਆਜ਼ਾਦ ਖਿੱਤਾ ਤਾਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ
ਬਿਪਰਾਂ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਇਨਕਾਰ ਲੋਕੋ
ਲੈ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਚੂਲੀ ਵੀ ਨਾ
ਅੱਜ ਗਵਾਹ ਹੈ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਲੋਕੋ
ਅੱਗ ਲਾਉਣਾ ਅਸੀਂ 'ਯੂਨੈਸਕੋ' ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ
ਸਾਡੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਲਈ ਨਾ ਸਾਰ ਲੋਕੋ
ਕੂਕ-ਕੂਕ ਕੇ ਆਖਾਂ ਮੈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ
ਇਕ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਕਰ ਦਿਉ ਉਪਕਾਰ ਲੋਕੋ
ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਦੱਸ ਦਿਉ ਸਾਨੂੰ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਸਿੰਘਾਂ, ਬਿਪਰਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੱਦਾਰ ਲੋਕੋ

ਯੇ ਭੀ ਏਕ ਦੌਰ ਹੈ

ਵੇ ਭੀ ਏਕ ਦੌਰ ਥਾ

ਜਦੋਂ ਅਜੋਕਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਿਆ

ਕਿਹੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ
ਪੱਲੇ ਪੈਂਦਾ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਹਿਸਾਬ ਮੀਆਂ
ਜਿਹੜੇ ਦੇਖੇ ਸੀ ਭਗਤ, ਸਰਾਭਿਆਂ ਨੇ
ਮਿਲਾ 'ਤੇ ਹਿੰਦ ਨੇ ਸਿੱਟੀ 'ਚ ਖਾਬ ਮੀਆਂ
ਕਦੇ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਸੀ
ਅੱਜ ਹੱਦ ਹੈ ਫਲਾਣੀ ਢਾਬ ਮੀਆਂ
ਸਮਝ ਆਵੇ ਨਾ ਹੱਸਾਂ ਜਾਂ ਪਿੱਟ ਉੱਠਾਂ
ਸਾਰਾ ਖੁੱਸ ਗਿਆ ਰਣਜੀਤ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਮੀਆਂ
ਮੁੱਲ ਪਾਇਆ ਨਾ ਬਿਪਰਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ
ਛੱਡ ਕੇ ਆਏ ਸੀ ਜਿਹਲਮ, ਝਨਾਬ ਮੀਆਂ
ਬਿਪਰ 'ਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸੂਬਾ ਛੋਟਾ ਕਰ ਲਓ
ਤਾਂਹੀਓ ਸਜੇਗਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰ ਤਾਜ ਮੀਆਂ
ਖਾ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਧੱਕੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਝੋਲੀ ਪੈ ਗਿਆ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਮੀਆਂ

ਨਹੀਂ ਓ ਲੱਭਣੇ ਓਏ ਲਾਲ ਗੁਆਚੇ

ਮਿੱਟੀ ਨਾ ਫਰੋਲ ਜੋਗੀਆ

ਗੁਆਚਿਆ ਲਾਲ

ਮੋਰਚੇ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਦੁਨੀਆਂ ਕੁਝ ਲੈਣ ਖਾਤਰ
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਖਹਿੜਾ ਛਡਾਇਆ ਮੀਆਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੇ
ਫੇਰ ਇਹ ਸੂਬਾ ਬਣਾਇਆ ਮੀਆਂ
ਬਣ ਗਏ ਨਾਲ ਹਿਮਾਚਲ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਨਾ ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆ ਮੀਆਂ
ਸਾਨੂੰ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ ਵਾਧੂ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਲੁਟਾਇਆ ਮੀਆਂ
ਮਿੱਟੀ ਫਰੋਲ ਨਾ ਐਵੇਂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਤੂੰ ਤਾਂ ਹੱਥ 'ਚੋਂ ਲਾਲ ਗਵਾਇਆ ਮੀਆਂ

ਜੇ ਨਾ ਨੀਗਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਦੋ ਚਿਣਵਾਉਂਦੇ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ
ਅੱਜ ਨੂੰ ਢਕਿ-ਢੂਰ ਜਾਂਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੀਠਾਰੇ

ਚੀਨ-ਪਾਕਿ ਜੰਗਾਂ 'ਚ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ

ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਹਿੰਦ ਤੇ ਭੀੜ ਬਣੀ
ਸਿੰਘਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਭੁਲਾਇਆ ਬਿਪਰੋ
ਰਣ-ਤੱਤੇ 'ਚੋਂ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਝਣੇ ਦਾ
ਜੁੱਮਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉਠਾਇਆ ਬਿਪਰੋ
ਭਰਤੀ 2% ਭਾਵੇਂ ਫੌਜ ਵਿਚ ਸੀ
ਪਰ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆ ਬਿਪਰੋ
ਅਸੀਂ ਭੁੱਲ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਗ਼ਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ
ਸਦਾ ਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਬਿਪਰੋ
ਸਾਡੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਤੁਸੀਂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਸਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿਉ ਕੀ ਮੁੱਲ ਪਾਇਆ ਬਿਪਰੋ

ਬਿਪਰੋ ਕਹਾਇਆ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਭਾ ਛੋਟਾ ਕਰ ਲਏ
ਤਾਹੀਓ ਸਜੇਗਾ ਤੁਹਾਏ ਸਿਰ ਤਾਜ ਮੀਆ
ਖਾ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਹੋਕੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਦੇਲੀ ਪੈ ਗਿਆ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਮੀਆ

ਰੋਣਕ ਹੁੰਦੀ ਨਾ ਅੱਜ ਵਿਚ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਦੇ

ਥਾਪੂ ਕਰਦਾ ਨਾ ਜੇ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਤਿਆਰੇ

ਪਿਆਰ ਦਾ ਮੁੱਲ

ਸਾਡੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਤੂੰ ਮੁੱਲ ਪਾਇਆ

ਮੈਂ ਕੀ-ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਤੈਨੂੰ ਹਾਲ ਮੀਆਂ

‘ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ’ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ

ਤੈਨੂੰ ਆਇਆ ਨਾ ਕਦੇ ਖਿਆਲ ਮੀਆਂ

ਸਾਰਾ ‘ਦਸਮੇਸ਼’ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜ ਦਿੱਤਾ

ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਚੱਲੀ ਐਸੀ ਚਾਲ ਮੀਆਂ

ਮੁੱਲ ਗੰਗੂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਜਿਹੜਾ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ

ਨੀਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣਵਾ ਦਿੱਤੇ ਲਾਲ ਮੀਆਂ

ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ ਦਾ ਪਿਆਰ ਸਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਭੁੱਲੂ

ਪੁੱਤ ਸੱਪ ਦੇ ਨੇ ਕਹਿੰਦਾ ਦਿਉ ਮਾਰ ਮੀਆਂ

ਯਾਦ ਰਹੂਗਾ ਪਿਆਰ ਨਹਿਰੂ, ਗਾਂਧੀਆਂ ਦਾ

ਜਿਹੜਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਸੀਂ ਇਤਬਾਰ ਮੀਆਂ

ਸੰਨ ’47 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰੀ

ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਥੋਡੀ ਸਰਕਾਰ ਮੀਆਂ

ਪਿਆਰ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ’

ਮੱਖਣ ‘ਚੋਂ ਵਾਲ ਵਾਗੂੰ ਕੱਢਿਆ ਬਾਹਰ ਮੀਆਂ

ਕਿੱਲੁ ਗਈਆਂ ਕੰਧਾਂ ਉਦੋਂ ਕਾਥਲ ਕੰਧਾਰ ਦੀਆਂ
 ਘਰ-ਘਰ ਛਿੜੀਆਂ ਸੀ ਉਰਦੀਆਂ ਕਰਾਣੀਆਂ
 ਮਾਣ ਟੁੱਟ ਗਏ ਸੀ ਪਠਾਣਾਂ ਮਾਣ-ਮੱਤਿਆਂ ਦੇ
 ਝੱਲੀਆਂ ਨਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੀ ਰੋਂਦੀਆਂ ਪਠਾਣੀਆਂ

(ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਨਲੂਆ ਸਰਦਾਰ)
 ਜਦੋਂ ਇੰਦਰਾ ਨੇ ਜਨਰਲ ਤੋਂ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਭੀਖ ਮੰਗੀ

ਉਸ ਸੂਰਮੇ ਸਿੰਘ ਦਲੇਰ ਬਾਰੇ
 ਕਰ ਸਕਦਾ ਮੈਂ ਕੀ ਬਿਆਨ ਮੀਆਂ
 ਬਹਾਦਰ ਜਰਨੈਲ ਉਹ ਹਿੰਦ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਸੀ
 ਸੁਣੋਂ ਲਾ ਕੇ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਮੀਆਂ
 ਇੰਦਰਾ ਨੇ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ
 ਬੜਾ ਤੇਰੇ ਤੇ ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਮਾਣ ਮੀਆਂ
 ਕਿਹੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਾਂ ਦਬਾ ਦੇਈਏ
 ਸਾਡਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਮੀਆਂ
 ਦੇ ਟੋਟੇ ਜੇ ਵੈਰੀ ਦੇ ਕਰ ਦੇਈਏ
 ਉੱਚੀ ਰਹੂਗੀ ਹਿੰਦ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਮੀਆਂ
 ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਜੇ ਬਣਾ ਦੇਂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
 ਤੇਰਾ ਭੁੱਲਾਂ ਨਾ ਕਦੀ ਅਹਿਸਾਨ ਮੀਆਂ

ਸਿੱਖ ਦੇ ਕੇ ਕਰੀਏ ਸਵਾਲ ਪੂਰਾ
ਘਰ ਆਏ ਸਵਾਲੀ ਨੂੰ ਮੋੜੀਏ ਨਾ

ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੁਆਬ

ਵੈਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜਣ ਮੈਦਾਨ ਰਾਣੀ
ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਜਿੱਥੇ ਲਲਕਾਰ ਦੇਵਾਂ
ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ 'ਗੁਰੂ ਦਸਮੇਸ਼' ਉੱਤੇ
ਰਣ-ਤੱਤੇ 'ਚ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦੇਵਾਂ
ਹਿੰਦ ਬਣ ਕੇ ਰਹੇ ਜੇ ਵਤਨ ਸਾਡਾ
ਮੈਂ ਜਾਨ ਵੀ ਹਿੰਦ ਤੋਂ ਵਾਰ ਦੇਵਾਂ
ਜਿਹੜਾ ਤੱਕੇਗਾ ਆਬਰੂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੂੰ
ਮੈਂ ਫੜਕੇ ਜ਼ਾਲਮ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦੇਵਾਂ
ਮੈਂ ਵਾਰਸ 'ਨਲੂਏ' ਸਰਦਾਰ ਦਾ ਹਾਂ
ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਘੂਰ ਨਾਲ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵਾਂ
ਦੋ ਟੋਟੇ ਕੀ ਗੱਲ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਕਹੇ ਤਾਂ ਖੱਖੜੀ ਵਾਂਗ ਖਿਲਾਰ ਦੇਵਾਂ

ਵਫ਼ਾ

ਜਨਰਲ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ
ਵਾਅਦਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਿਭਾ ਦਿੱਤਾ
ਬਾਜੀ ਜਾਨ ਦੀ ਲਾ ਕੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ
ਖਵਾਬ ਹਿੰਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ
ਗਏ ਚੜ੍ਹਕੇ ਪੁੱਤ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਛੈਲ ਬਾਂਕੇ
ਵਖਤ ਪਾਕਿ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ
ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ
ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਓਏ ਬਚਨਾਂ ਦੇ ਬਲੀਆਂ ਨੇ
ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤਾ

ਤੇਰੀ ਦੋਸਤੀ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਹੀਰੋ
ਸਾਡੀ ਆਸ਼ਕੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਮੋੜ ਗਈ ਏ

ਬੇਵਫ਼ਾ

ਇੰਦਰਾ ਭੁੱਲ ਗਈ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ
ਸਾਰੇ ਭੁੱਲ ਗਈ ਕੌਲ ਕਰਾਰ ਮੀਆਂ
ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਉਹਨੇ ਅਹਿਸਾਨ ਐਸਾ
ਕੱਢ ਕੇ ਫੌਜ 'ਚੋਂ ਮਾਰਿਆ ਬਾਹਰ ਮੀਆਂ
'ਜਨਰਲ ਸਾਹਿਬ ਅਬ ਡਿਊਟੀ ਸੇ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਲੇ'
ਬੋਲ ਸੀਨੇ ਵੱਜੇ ਵਾਂਗ ਕਟਾਰ ਮੀਆਂ
ਦਿਲ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਆਰੇ ਵਾਗੂੰ ਚੀਰ ਦਿੱਤਾ
ਭਰੋਸਾ ਟੁੱਟ ਕੇ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਰ-ਤਾਰ ਮੀਆਂ
ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਸ਼ਰ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ
ਹੁਣ ਚੁੱਕਣੀ ਪਊ ਤਲਵਾਰ ਮੀਆਂ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਅੱਜ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਧੋਖਾ
ਬਾਗੀ ਹੋ ਗਿਆ ਇਕ ਸਰਦਾਰ ਮੀਆਂ

ਸਰ ਕੌਮ ਸੇ ਬਚਾਣਾ

ਯੇ ਗ਼ੈਰਤ ਸੇ ਦੂਰ ਥਾ

ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਲੀ ਖਿਆਲ

ਅੱਜ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਖੁਆਰ ਸਾਨੂੰ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕੱਢ ਚੱਲੇ
ਅੱਜ ਘੇਰਿਆ ਸਾਨੂੰ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਨੇ
ਇੱਥੋਂ ਹੋ ਕੇ ਅਸੀਂ ਅਲੱਗ ਚੱਲੇ
ਦਿੰਦੀ ਨਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜਮੀਰ ਸਾਡੀ
ਸਾਰੇ ਐਸ਼ੋ ਆਰਾਮ ਅਸੀਂ ਛੱਡ ਚੱਲੇ
ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਅਰਮਾਨਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ
ਹੱਥੀਂ ਆਪਣੇ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਵੱਢ ਚੱਲੇ
ਜਿੱਥੇ ਇਤਬਾਰਾਂ, ਇਕਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨ ਕਰਦੇ
ਅੱਜ ਲੱਭਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਹ ਖੱਡ ਚੱਲੇ
ਹੁਣ ਤਕ ਬਿਪਰਾਂ ਲਈ ਲੜੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਅੱਜ ਤੋਂ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਝੰਡਾ ਅਸੀਂ ਗੱਡ ਚੱਲੇ

ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ
ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਡੰਮ੍ਹ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਆਗਾਜ਼

ਨਰਕਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਦੇ ਕੇ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ
ਇਕ ਚੱਲੀ ਹੈ ਕਮੀਨੀ ਚਾਲ ਸਿੰਘੋ
ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ
ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਟ ਦਾ ਕਰੋ ਖਿਆਲ ਸਿੰਘੋ
ਨਰਕਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੂੜ ਨੂੰ ਰੋਕਣੇ ਲਈ
ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀ ਚੁੱਕ ਲੋ ਮਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘੋ
ਨੱਥ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਉ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਲਉ ਆਪਣਾ ਵਿਰਸਾ ਸੰਭਾਲ ਸਿੰਘੋ
ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਬਥੇਰੀਆਂ ਸੀ
ਕਿਸੇ ਤੋੜਿਆ ਨਾ ਉਦੋਂ ਭਰਮਜਾਲ ਮੀਆਂ
ਬਾਜਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨਾਲ ਬਣੀ ਸੀ ਜੋ
ਖੜੀ ਕੌਮ ਦੀ ਬਣਕੇ ਅੱਜ ਢਾਲ ਮੀਆਂ
ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਯਾਰਾਂ ਨੇ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਧਾਰ ਲਈ ਸੀ
ਬਾਪੂ ਦੀ ਪੱਗ ਦਾ ਨਾ ਆਇਆ ਖਿਆਲ ਮੀਆਂ
ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਸਮੇਤ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਸਿਰਫ ਨਿੱਤਰੀ ਉਦੋਂ ਟਕਸਾਲ ਮੀਆਂ

ਸਿੰਘਾਂ ਭੇਜਤਾ ਸੁਨੇਗਾ

ਭਾਬੀ ਘਾਟੋ ਨੂੰ

ਆਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਮਤਾ

ਕੌਮੀ ਦਰਦ ਨੂੰ ਜੀਹਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ
ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਸੀ ਸਾਡਾ ਸਿਰਦਾਰ ਮੀਆਂ
ਅਹੁਦਾ ਡੀ.ਸੀ. ਦਾ ਜੀਹਨੇ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ
ਪਰ ਤਿਆਗਿਆ ਨਾ ਪੰਥਕ ਪਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਸਾਡੀ ਹੋਣੀ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ
ਬਿਪਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੀ ਬੜਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਆਮ ਸਿੱਖ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਣ ਵਾਲਾ
ਬਿਪਰਾਂ ਵਿੱਢਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੀਆਂ
ਜਿਹੜੇ ਕੀਤੇ ਸੀ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ
ਭੁਲਾਏ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ ਉਹ ਇਕਰਾਰ ਮੀਆਂ
ਭਵਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਇਥੇ ਹੁਣ ਰਹੂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ
ਸਾਨੂੰ ਬਿਪਰਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਇਤਬਾਰ ਮੀਆਂ
ਹੱਕ ਕੌਮ ਦੇ ਲੈਣ ਲਈ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਕੀਤਾ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਮਤਾ ਤਿਆਰ ਮੀਆਂ

‘ਭੇਖ ਦਿਖਾਇ ਜਗਤ ਕਉ, ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਸ ਕੀਨ
ਅੰਤ ਕਾਲ ਕਾਤੀ ਕਟਿਉ ਬਸ ਨਰਕ ਮੋ ਲੀਨ’

ਨਰਕਧਾਰੀ

ਇਕ ਪਾਖੰਡੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿਹੰ ਗੁਰੂ ਬਣਦਾ
ਭੀੜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਗਰ ਬੜੀ ਲਾਈ ਫਿਰਦਾ
ਪੈਸੇ ਧੇਲੇ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾ ਰਹੇ ਕੋਈ
ਯਾਰੀ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਪਾਈ ਫਿਰਦਾ
ਗੁਪਤ ਹੁਕਮ ਇਹਨੂੰ ਸਿੱਖ ਖੁਆਰ ਕਰਨੇ
ਤਾਂਹੀਓ ਵੱਖਰਾ ਈ ਮਿਸ਼ਨ ਚਲਾਈ ਫਿਰਦਾ
‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ’ ਇਹਦੇ ਆਏ ਨੇ ਦਿਨ ਨੇੜੇ
ਜਿਹੜਾ ਸੱਤ ਸਿਤਾਰੇ ਸਜਾਈ ਫਿਰਦਾ

‘ਗਿਆਣ ਵਿਹੂਣਾ ਗਾਵੇ ਗੀਤ

ਭੁਖੇ ਮੁਲਾਂ ਘਰੇ ਮਸੀਤਿ’

ਨਰਕਧਾਰੀ ਸਮਾਗਮ

ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਨਰਕਧਾਰੀ
ਉਹ ਰੱਜ-ਰੱਜ ਕੁਫਰ ਵਰਤਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਕੁਸੱਤ ਸੰਗ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਇਕੱਠ ਕਰਕੇ
ਦੋਖੀ ਆਪਣੀ ਕਰਤੂਤ ਵਿਖਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਮਿਲੀ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿ ਭਾਰੀ
ਗਿੱਦੜ ਸ਼ੇਰਾਂ ਨਾਲ ਅੱਜ ਟਕਰਾਉਣ ਲੱਗੇ
‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ’ ਅੱਜ ਕੁਫਰ ਦੀ ਹੱਦ ਹੋਈ
ਮੱਥਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਨਾਲ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ

ਗੁਰ ਕੀ ਨਿੰਦਾ

ਸੁਣੇ ਨਾਂ ਕਾਣਿ

ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਰੋਧ

ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ
ਜਥਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਇਕ ਤਿਆਰ ਸਿੰਘੋ
ਵਿਰੋਧ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅੱਜ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਾ
ਕੀਤੀ ਦੋਖੀਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵੰਗਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਸਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਬੈਠ ਵਿਚਾਰ ਹੋਈ
ਲੈਣਾ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਸਿੰਘੋ
ਨਿੰਦਾ ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੁਨਣੀ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਸਾਡਾ ਗੁਰਾਂ ਨਾਲ ਕੌਲ-ਕਰਾਰ ਸਿੰਘੋ

ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ

ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪਾਏ ਚਾਲੇ
ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਦੇ ਜਾਪੁ ਕਰਦੇ ਜਾਣ ਮੀਆਂ
500 ਗਜ਼ ਦੂਰੋਂ ਹੱਲਾ ਕੀਤਾ ਵੈਰੀਆਂ ਨੇ
ਕੀਤਾ ਗੁਰੂ ਕਿਆਂ ਲਾਲਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਮੀਆਂ
ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਭੇਖੀ ਦਿਆਂ ਟੋਲਿਆਂ ਨੇ
ਕੌਮ ਨਿਹੱਥੀ ਅੱਜ ਦਿੱਤੀ ਲਿਤਾੜ ਮੀਆਂ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਹੋਏ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਤੇਰਾਂ
ਭਾਜੀ ਕੌਮ ਸਿਰ ਦਿੱਤੀ ਅੱਜ ਚਾੜ੍ਹ ਮੀਆਂ

ਸਰੂ ਵਰਗੀ ਜਵਾਨੀ ਕੀ ਮੈਂ ਫੁਕਣੀ ਆ
ਬਹਿ ਗਏ ਭੰਡ ਜੇ ਆ ਕੇ ਗੁਲਾਬ ਉੱਤੇ

ਗਹਿਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

‘ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ’ ‘ਤੇ ਪਿਆ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗਹਿਰਾ
ਵੈਰੀਆਂ ਘਰ ਆ ਕੇ ਖੂਨ ਵਹਾਇਆ ਈ
ਕਾਤਿਲ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ
ਉਲਟਾ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਈ
‘ਉਮਰਾਨੰਗਲ’ ਜਿਹੇ ਗ਼ਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕਰੀ ਹਿੰਮਤ
ਨਰਕਧਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਵਾਇਆ ਈ
‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾਂ’ ਉਦੋਂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ
ਇਹ ਤਾਂ ਗੰਗੂਆਂ ਨੇ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਈ

ਗੈਰਤ ਉੱਭਰੀ ਅਣਖ ਨੇ ਅੱਖ ਖੋਲੀ
ਪਹਿੰਚੀ ਅੰਬਰੀਂ ਗੂੜ੍ਹ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ

ਨਰਕਧਾਰੀ ਦਾ ਕਤਲ

‘ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ’ ਤੇ ‘ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ’ ਦੋਵੇਂ ਯੋਧੇ
ਸਿੰਘਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ ਸੀ
ਵਿਸਾਖੀ 78 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾ ਨੀਂਦ ਆਉਂਦੀ
ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਡਾਢਾ ਸਤਾਇਆ ਸੀ
ਨਰਕਧਾਰੀ ਦਾ ਖੂਨ ਦਵਾਈ ਇਹਦੀ
ਰੋਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ
‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ’ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਿਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ
ਨਰਕਧਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ ਸੀ

ਬੰਨਣੀ ਹੈ ਗੱਲ ਪੱਲੇ ਸਿੰਘ ਦਸਮੇਸ਼ ਦੇ

ਨਾ ਅਣਖਾਂ ਦੇ ਕਰਦੇ ਵਪਾਰ

ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਥਾਰਣਾ ਤੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘਾਰਣਾ ਹੈ

ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਸੁੱਚਾ ਕਿਰਦਾਰ

ਸੰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ

ਜੀਹਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸਿੰਘੋਂ ਕੰਮ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ

ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੇ ਸੀ ਵੈਰੀ ਤਲਵਾਰ ਸਾਡੀ

ਮੱਥਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਨਾਲ ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਖੀ ਸੀ ਇੱਜ਼ਤ ਵੰਗਾਰ ਸਾਡੀ

ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਕਿਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ

ਸਿਰ 'ਤੇ ਰੱਖ 'ਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਰ ਸਾਡੀ

ਜਿਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਤੋਲ ਦੇਊਂਗਾ

ਲਾਜ਼ ਰੱਖ ਲਈ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਸਾਡੀ

ਫਲ ਕੀਤੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਇਆ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'

ਰਵਾਇਤ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਇਹੋ ਬਰਕਰਾਰ ਸਾਡੀ

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਦਲੇ
ਲਾਈਆਂ ਅਰਸ਼ੀਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਖਾਲਸੇ ਨੇ

ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਕਾਂਡ

ਪਲੇਨ ਹਿੰਦ ਦਾ ਹਾਈਜੈਕ ਹੋ ਗਿਆ ਏ
ਅਗਵਾਕਾਰ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਕਹਿੰਦੇ
ਕਿੱਡਾ ਹੌਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ
ਕਿੰਨਾ ਇਸ਼ਟ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਹਿੰਦੇ
ਸੁਣਿਐ ਇਕ ਤਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਮੰਗੀ
ਗੱਲ ਕਰੇ ਅੱਜ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ
ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ ਬੁਲਾਏ ਸੀ ਬਿਪਰਾਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ
ਇਕ ਤਾਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਮਾਰ ਕਹਿੰਦੇ
'ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ' ਜਿਹੇ ਯੋਧੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਹਿੰਦ 'ਚੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਕੱਢ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕਹਿੰਦੇ

‘ਰਾਜੇ ਸ਼ੀਰ ਮੁਕਦਮ ਕੁਤੇ
ਜਾਇ ਜਗਾਇਨਿ ਬੈਠੇ ਸੁਤੇ’

ਦੋਗਲਾ ਕਾਨੂੰਨ

ਅਗਵਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਹਾਜ਼ ਜਦੋਂ ਇੰਦਰਾ ਲਈ
ਉਹ ਤਾਂ ਜਜ਼ਬਾ ਸੀ ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰ ਸਿੰਘੋ
ਪਾਂਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਖਸ਼ੀਆਂ ਸੀ
ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਬਿਪਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਇੰਦਰਾ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕਾਂਡ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ
ਅਸੀਂ ਇਸ਼ਟ ਲਈ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਗ਼ਦਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਪਵਿਤਰ ਕਰਾਰ ਦੇ 'ਤਾ ਬਿਪਰਾਂ ਦੇ ਤੀਰਥਾਂ ਨੂੰ
ਇਹ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਬਿਪਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਜੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਮੰਗੇ
'ਵੱਖਵਾਦ' ਦਾ ਕਰਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਜਿਥੇ ਦੋਗਲਾ ਕਾਨੂੰਨ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਉਥੇ ਸੁਖੀ ਨਾ ਪੰਥ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿੰਘੋ

ਇਹ ਉਹ ਮਰਦ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲਗਾਰ ਅੰਦਰ
ਮੌਤ ਵੇਖ ਕੇ ਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਲਾਲੀਆਂ ਨੇ

ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ
ਨਾਲ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੇਲ

ਦੰਭੀ ਗੁਰੂਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿ ਦਿੱਤੀ
ਕੌਮ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਰਹੀ ਸੀ ਦੁੱਖ ਝੇਲ ਸਿੰਘੋ
ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਯਾਰ 'ਕਾਲੀ ਪਾਸਾ ਵੱਟ ਗਏ ਸੀ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਲਾਂ 'ਚ ਵੀ ਮੁੱਕਿਆ ਸੀ ਤੇਲ ਸਿੰਘੋ
ਚਾਲਾਂ ਚੱਲਦੀ ਸੀ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੋਂ
ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਫੇਲ੍ਹ ਸਿੰਘੋ
ਰਸਤੇ ਦੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਹਿ ਗਏ ਸੀ
ਜੀਣਾ ਜਿੱਲਤ ਦਾ ਤੇ ਜਾਂ ਜਾਣਾ ਜੇਲ੍ਹ ਸਿੰਘੋ
ਕਿਤੇ ਸਿੱਖ ਮਾਰੇ, ਕਿਤੇ ਸਰੂਪ ਸਾੜੇ
ਸਾਡੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਖੇਲ ਸਿੰਘੋ
ਸਾਡੀ ਅਣਖ ਨੇ ਲਈ ਅੰਗੜਾਈ ਉਦੋਂ
ਪਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦੇ ਨੱਕ 'ਚ ਨਕੇਲ ਸਿੰਘੋ
'ਮਹਿਤਾ ਚੌਕ' ਵਿਚ ਉਦੋਂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਹੋ ਗਿਆ ਦੋ ਜਰਨੈਲਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਸਿੰਘੋ

ਝੰਡਾ ਗੱਡੇ ਕੇਸ਼ਰੀ ਤੇ ਜੀਵੇ ਅੜਕੇ
ਕਾਇਮ ਕਰੋ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਿਰ ਕੱਢਣ ਮੜਕੇ

ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਬਾਬੇ ਕੌਮ ਦੇ ਨੇ ਆਖਿਰ ਦੇਖ ਲਿਆ ਸੀ
ਸਿੰਘਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਥੇ ਇਨਸਾਫ ਕੋਈ ਨਾ
ਕਲਗੀਧਰ ਦੇ ਸੂਰਿਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ
ਲੱਭਦੀ ਗੰਗੂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਲਾਸ਼ ਕੋਈ ਨਾ
ਭਵਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਇਥੇ ਰੋਸ਼ਨਾਰ ਹੋਵੇ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਸਾਨੂੰ ਧਰਵਾਸ ਕੋਈ ਨਾ
ਸਿੰਘਾਂ ਆਪਣੀ ਤਕਦੀਰ ਹੁਣ ਆਪ ਘੜਨੀ
ਵਹਿਸ਼ੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਕੋਲੋਂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਆਸ ਕੋਈ ਨਾ

ਸੰਤ ਕਰਦੇ ਸੀ ਉਹਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਸਿੰਘੇ
ਅਸੀਂ ਜਿਉਣਾ ਹੈ ਫੁਲਾਮੀ ਗਲੇਂ ਲਾਹ ਕੇ
ਕੀਤਾ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਿੰਘੇ
ਅਸੀਂ ਲਾਹੇ ਨਹੀਂ, ਬਣਦੇ ਹੋਕ ਲੈਣੇ
ਹੁਣ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਝੂਠਾ ਇਤਬਾਰ ਸਿੰਘੇ
ਦੇਖ ਮੇਰੇ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਕੰਥ ਗਈ ਸੀ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਸਿੰਘੇ

‘ਅਉਰ ਵਾਸਨਾ ਨਾਰਿ ਮੋਰਿ
ਧਰਮ ਯੁਧ ਕੇ ਚਾਇ’

ਧਰਮ ਯੁਧ ਮੋਰਚਾ

ਗੁਲਾਮੀ ਕੌਮ ਦੇ ਗਲੇਂ ਲਾਹੁਣ ਖਾਤਿਰ
ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੇ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ ਈ
ਹੱਕ ਕੌਮ ਦੇ ਹਿੰਦ ਤੋਂ ਲੈਣ ਦੇ ਲਈ
‘ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਮਤਾ’ ਬਣਾਇਆ ਈ
ਧੌਖੇ ਕੌਮ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਵੇਖੇ
ਸੰਤਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾਇਆ ਈ
ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਨੇ ਮਿਲ ‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ’
ਧਰਮ ਯੁਧ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆ ਈ

ਘਰ, ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲੇ ਜਾਣ ਬਾਬਾ
ਤੇਰੇ ਇੱਕ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਵਾਰ ਦੇਈਏ

ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿਯੋਗ

ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਕੀ ਮੈਂ ਗੱਲ ਆਖਾਂ
ਕਿੰਨਾ ਸੰਗਤ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਪਿਆਰ ਸਿੰਘੋ
ਹੱਕ ਹਿੰਦ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਲੈਣ ਦੇ ਲਈ
ਹੋ ਗਈ ਸਾਰੀ ਕੌਮ ਤਿਆਰ ਸਿੰਘੋ
ਜ਼ੇਲ੍ਹਾਂ ਭਰਗੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਉੱਠੇ
ਤੁਰ ਪਏ ਸੀ ਲੱਖਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਕੌਮ ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਜਗਾਈ ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਵਿਚੋਂ
ਜਦੋਂ ਵੈਰੀਆਂ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਵੰਗਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਡਿਕਟੇਟਰ ਸੀ ਮੋਰਚੇ ਦਾ
ਸੰਤ ਕਰਦੇ ਸੀ ਉਹਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਅਸੀਂ ਜਿਊਣਾ ਹੈ ਗੁਲਾਮੀ ਗਲੋਂ ਲਾਹ ਕੇ
ਕੀਤਾ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਅਸੀਂ ਲਾਰੇ ਨਹੀਂ, ਬਣਦੇ ਹੱਕ ਲੈਣੇ
ਹੁਣ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਝੂਠਾ ਇਤਬਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਵੇਖ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਕੰਬ ਗਈ ਸੀ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਸਿੰਘੋ

ਮੋਲਾ ਖੈਰ ਕਰੇ ਉਹ ਗੱਲਾਂ
ਮੁੜ ਪੁਖਣੇ ਨੂੰ ਆਈਆਂ
ਕੱਲ੍ਹ ਰੰਝੂਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ-ਦੇ
ਜ਼ਿਹੜੀਆਂ ਅਸੀਂ ਬੁਝਾਈਆਂ

ਹਿੰਦ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

2 ਜੂਨ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਨੇ ਕਰੀ ਮੀਟਿੰਗ
ਮਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਆਪਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈਏ
ਅੱਜ ਧਰਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੋਈ ਬਾਗੀ
ਫੌਜਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਤਾਰ ਦੇਈਏ
ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੀ ਗੱਲ ਜੋ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ
ਚੁਣ-ਚੁਣ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਈਏ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਅੱਜ ਹਿੰਦ ਨੇ ਮਤਾ ਕੀਤਾ
ਫੌਜਾਂ ਵਿਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਦੇ ਵਾੜ ਦੇਈਏ

ਮੁਸੱਲਾ ਬੇਚ ਔਰ ਖੰਜਰ ਖਰੀਦ

ਓ ਬੇ-ਅਲਜ਼ਾਰਿਦ

ਕਿੰ ਟਕਰਾਏ ਕੋ ਹੈ ਤੇਰੀ ਫ਼ਕੀਰੀ ਸੇ ਸਹਿਣਸ਼ਾਹੀ

ਹਰਿਮੰਦਰ 'ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ

ਅਕ੍ਰਿਤਘਣ ਭੁੱਲ ਗਏ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ
ਮੱਥਾ ਗੁਰੂ ਦੇ ਘਰ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਈ
ਅਬਦਾਲੀ, ਇੰਦਰਾ ਨਾਲ ਨਰਕਾਂ 'ਚੋਂ ਕਰੇ ਗੱਲਾਂ
'ਮੰਨੂ' ਨੇ 'ਵੈਦਯਾ' ਨਾਮ ਧਰਾਇਆ ਈ
ਹਰਿਮੰਦਰ ਤੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੇ ਕਰੀ ਫਾਇਰਿੰਗ
ਘੇਰਾ ਤਖ਼ਤ ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਈ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਅੱਜ ਪੱਤ ਸਾਡੀ ਰੋਲਣੇ ਨੂੰ
ਜਮਾਂ 'ਬਿਪਰਾਂ' ਦਾ ਰੂਪ ਵਟਾਇਆ ਈ

ਰਗੋਂ ਮੇਂ ਦੌੜਤੇ ਖੂਨ ਕੇ ਰਸ ਨਹੀਂ ਕਾਇਲ

ਜੋ ਆਖ ਸੇ ਨਾ ਟਪਕਾ

ਵੇ ਲਹੂ ਕਿਆ ਹੈ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਜਿਹੜੇ ਜਿਉਂਦੇ ਸੀ ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ ਮੁਹਤਾਜ ਸਾਡੇ
ਕੀਤਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਡਾਢਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਿੰਘੋ
ਅੱਜ ਕੌਮ 'ਤੇ ਬਣੀ ਹੈ ਭੀੜ ਭਾਰੀ
'ਹੁਕਮਨਾਮਾ' ਹੈ ਗੁਰੂ ਦਾ ਖਾਸ ਸਿੰਘੋ
ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਹਿੰਦ ਨੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ
ਰੱਤੀ ਭਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਸਿੰਘੋ
ਧਾਵਾ ਬੋਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਰਿਮੰਦਰ 'ਤੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਅੱਜ ਕਰ ਦਿਉ 'ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼' ਸਿੰਘੋ

ਲੀਕ ਭੁਇੰ ਤੇ ਮਾਰ ਕੇ ਕਿੰਗ ਬਾਥੇ ਸੱਚਾ ਸਿੱਖ ਉਲਾਰ ਕੇ ਬਾਂਹ ਆਏ
ਜੀਰਨੂੰ ਜਿੰਦ ਪਿਆਰੀ ਪਿਛਾਂਹ ਮੁੜ੍ਹੇ, ਜੀਰਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਪਿਆਰੀ ਅਗਾਂਹ ਆਏ

ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਜੋ ਆਏ ਇਥੇ
ਅੱਜ ਸੰਗਤ ਸਾਰੀ ਭਾਈ ਚਲੇ ਜਾਉ
ਦੂਜੀ ਬੇਨਤੀ ਐ ਮੇਰੀ ਜੁਝਾਰੂਆਂ ਨੂੰ
ਜੀਹਨੂੰ ਜਾਨ ਪਿਆਰੀ ਭਾਈ ਚਲੇ ਜਾਉ
ਘਰ ਬਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਪਿਆਰ ਜੀਹਨੂੰ
ਜੀਹਨੇ ਅਣਖ ਵਿਸਾਰੀ ਭਾਈ ਚਲੇ ਜਾਉ
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ, ਪੰਥ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਰਹੋ ਇਥੇ
ਜੀਹਦੀ ਹਿੰਦ ਨਾਲ ਯਾਰੀ ਭਾਈ ਚਲੇ ਜਾਉ
ਨਰਮੇਂ, ਕਪਾਹਾਂ ਦੇ ਜੀਹਨੂੰ ਅੱਜ ਫਿਕਰ ਖਾਂਦੇ
ਜੀਹਦੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਾਰੀ ਭਾਈ ਚਲੇ ਜਾਉ
ਇਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਜਿਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੋਈ ਨਾ
ਜੀਹਦੀ ਹਸਰਤ ਕੁਆਰੀ ਭਾਈ ਚਲੇ ਜਾਉ
ਆਸਾਂ ਛੱਡੋ ਜਿਉਣ ਦੀਆਂ ਕਬੂਲੋ ਮਰਣਾ
ਜੀਹਨੂੰ ਜਗਤ ਖੁਮਾਰੀ ਭਾਈ ਚਲੇ ਜਾਉ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਅੱਜ ਸੰਤਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ
ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਦੇ ਆੜੀ ਭਾਈ ਚਲੇ ਜਾਉ

ਜੇ ਨਾ ਲੜਿਆ ਅਜੀਤ, ਜੁਝਾਰ ਵਾਗੂੰ
ਥਾਕਾਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦੱਸ ਸੰਤਾਨ ਕੀ ਏਂ

ਜੁਝਾਰੂਆਂ ਨੂੰ

ਆਖਰੀ ਬਚਨ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਅੱਜ ਸਾਡੇ
ਪੰਥ ਦੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਦਾ ਸਿੰਘੇ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣੋ ਕਹਿਣਾ
ਬੇਨਤੀ ਬੱਬਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਤੋਰਿਓ ਸੰਘਰਸ਼ ਅੱਗੇ
ਆਪਾਂ ਹਿੰਦ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਲੈਣਾ
ਕੋਈ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਕਾਲੀਆਂ ਤੋਂ
ਸਿੰਘੇ ਪਹਿਨਣਾ ਅਸੀਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਗਹਿਣਾ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਅੱਜ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ ਛੇੜ ਛੇੜੀ
ਸਿਰ ਦਿੱਤਿਆਂ ਬਾਝ ਨਹੀਂ ਧਰਮ ਰਹਿਣਾ

ਮੇਰੇ ਵਤਨ ਤੇ ਬਣੀ ਅੱਜ ਭੀੜ ਭਾਰੀ

ਦੁੱਟ ਪਏ ਨੇ ਵੈਰੀ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ

ਪਹਿਲਾ ਹੱਲਾ

ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਘੇਰਾ ਬੰਦੀ

ਚੱਪੇ-ਚੱਪੇ 'ਤੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਡਾਰ ਮੀਆਂ

ਕਰਫਿਊ ਲਾ ਕੇ ਸਿੰਘ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕੀਤੇ

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਰ ਮੀਆਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਉਦੋਂ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਇਆ

ਜ਼ਾਲਮ ਕਰਦੇ ਫਿਰਨ ਮਾਰੇ ਮਾਰ ਮੀਆਂ

‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ’ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬੋਲ ਧਾਵਾ

ਲੱਗੇ ਸੁੱਤੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦਾ ਕਰਨ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮੀਆਂ

ਮੈਂ ਸ਼ੇਕੀ ਧੁੱਪ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤੇ ਛਾਂ ਵੀ ਮਾਣੀ
ਮੈਂ ਖਾਧਾ ਅੰਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਤੇ ਪੀਤਾ ਪਾਣੀ
ਜੋ ਚੜ੍ਹਕੇ ਆਏ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਮੈਂ ਪੀੜਾਂ ਘਾਣੀ

ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ

ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੱਥੀਂ ਕਮਾਂਡ ਸੌਂਪੀ
ਕੀਤਾ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਜੰਗ ਦਾ ਐਲਾਨ ਸਿੰਘੋ
ਪੁੱਤ ਦਸਮੇਸ਼ ਦੇ, ਨਲੂਏ ਦੇ ਵੀਰ ਅਸੀਂ
ਚੜੀ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਾਣ ਸਿੰਘੋ
ਸਿਰਾਂ ਧੜਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾ ਦੇਈਏ ਧੜਾਂ ਆਪਾਂ
ਇਥੋਂ ਬਚ ਕੇ ਵੈਰੀ ਨਾ ਜਾਣ ਸਿੰਘੋ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਹੱਥੀਂ ਸੰਤਾਂ ਹਥਿਆਰ ਸੌਂਪੇ
ਕਰਨ ਲਈ ਵੈਰੀਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਸਿੰਘੋ

ਸ਼ਾਹ ਮੁਰੰਮਦਾ ਸ਼ਿਰਾਂ ਦੀ ਲਹਿ ਥਾਗ਼ੀ

ਨਹੀਂ ਮੋੜਦੇ ਸੂਰਮੇ ਅੰਗ ਮੀਆਂ

ਜਦੋਂ ਵੈਦਯੇ ਦਾ ਘੁਮੰਡ ਤੋੜਿਆ

ਪਹਿਲੇ ਹੱਲੇ ਦਾ ਮੋੜ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ
ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ ਵੈਦੇ ਦਾ ਘੁਮੰਡ ਉਥੇ
ਜਰਨਲ ਸਿੰਘ ਸੁਬੇਗ ਦੀ ਯੁੱਧ ਨੀਤੀ
ਐਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸੀ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਡੰਡ ਉੱਥੇ
ਥੁੱਕ ਲਾ ਕੇ ਅੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਭੱਜੇ ਜਾਣ ਫੌਜੀ
ਮੈਦਾਨੇ-ਜੰਗ ਵਿਚ ਦਿਸਦੀ ਸੀ ਕੰਡ ਉੱਥੇ
ਸਿੱਧੀ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਲੜੀ ਜਾਣੀ
ਅੰਦਰ ਵੜਦਿਆਂ ਸਾਰ ਪੈਂਦੀ ਖੰਡ ਉਥੇ
ਪਹਿਲੇ ਹੱਲੇ 'ਚ ਬੜਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ
ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਖਿੱਲਰੇ ਸੀ ਘੰਡ ਉੱਥੇ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਅੱਜ ਵੈਦਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਇਆ
ਹਿੰਦ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਰੁਲਦੀ ਸੀ ਝੰਡ ਉਥੇ

ਜਿੰਦ ਖੜੀ ਐ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਮੋੜ ਉੱਤੇ
ਖੁੱਸ ਗਿਆ ਏ ਚੈਨ ਕਰਾਰ ਮੇਰਾ

ਇੰਦਰਾ ਨਾਲ ਵੈਦਯਾ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ

ਤੁਸੀਂ ਹੋ ਹਿੰਦ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ
ਕਰੋ ਮੇਰਾ ਸੈਲਿਊਟ ਪ੍ਰਵਾਨ ਰਾਣੀ
'ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ' ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਰਨੀ
ਪਲੀਜ਼ ਲਾ ਕੇ ਸੁਣੋ ਧਿਆਨ ਰਾਣੀ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਨੱਕ ਵਿਚ ਦਮ ਕੀਤਾ
ਆਈ ਵਿਚ ਕੁੜਿਕੀ ਦੇ ਜਾਨ ਰਾਣੀ
ਜਿਵੇਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਉਵੇਂ ਨਹੀਂ ਇੱਥੇ
ਗਲਤ ਲਾਇਆ ਸੀ ਅਸੀਂ ਅਨੁਮਾਨ ਰਾਣੀ
ਬੜੀ ਬਹਾਦਰ ਹੈ ਫੌਜ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ
ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥ ਕਮਾਨ ਰਾਣੀ
ਇੰਨੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨਗੇ ਇਹ ਵੱਖਵਾਦੀ
ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਾਨੂੰ ਗਿਆਨ ਰਾਣੀ
ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਦੀ ਰੋਲਤੀ ਝੰਡ ਇਥੇ
ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਘਾਣ ਰਾਣੀ
ਢਹਿ ਗਏ ਆਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਅਸੀਂ ਆਏ ਸੀ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਢਾਹਣ ਰਾਣੀ
ਵੱਸ ਚੱਲਦਾ ਨਹੀਂ ਇਥੇ ਫੌਜ ਹਿੰਦ ਦੀ ਦਾ
ਲਾ ਕੇ ਥੱਕ ਗਏ ਪੂਰਾ ਅਸੀਂ ਤਾਣ ਰਾਣੀ
ਕੀ ਹਸ਼ਰ ਹੋਵੇਗਾ ਇਥੇ ਫੌਜੀ ਹਿੰਦੀਆਂ ਦਾ

ਸੋਚ-ਸੋਚ ਕੇ ਮੈਂ ਡਾਢਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਰਾਣੀ
 65, 71 ਵਾਂਗੂੰ ਜੰਗ ਇਹ ਵੀ ਲੜਨੀ ਪੈਣੀ
 ਬੜਾ ਝੱਲਿਆ ਅਸੀਂ ਨੁਕਸਾਨ ਰਾਣੀ
 ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਮਝੌਤਾ ਤਾਂ 'ਬੈਟਰ' ਹੁੰਦਾ
 ਕੁਝ ਕੁ ਮੰਗਾਂ ਈ ਸੀ, ਹੁਣ ਜਾਂਦੀ ਆ ਜਾਨ ਰਾਣੀ
 ਬੱਸ ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ ਐਵੇਂ ਈ ਪੰਗਾ ਛੇੜ ਬੈਠੇ
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਗਿਆਨ ਰਾਣੀ
 40 ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚੋਂ
 ਤੋੜਿਆ ਸੀ 10 ਲੱਖ ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਰਾਣੀ
 ਇੰਨੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਆਪਾਂ ਜੇ ਕਰਦੇ ਹੱਲਾ
 ਸੱਚੀਂ ਜਿੱਤ ਲੈਂਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰਾਣੀ
 ਆਏ ਕਾਬੂ ਨਾ ਜੇ ਸਾਥੋਂ ਇਹ ਵੱਖਵਾਦੀ
 ਪੈਜੂ ਖਤਰੇ 'ਚ ਹਿੰਦ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਰਾਣੀ
 ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਭੇਜੋ
 ਨਹੀਂ ਟੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨ ਰਾਣੀ
 ਰਾਕਟ ਲਾਂਚਰ, ਤੋਪਾਂ, ਗਰਨੇਡ ਭੇਜੋ
 ਭੇਜੋ ਸਾਰਾ ਈ ਸਾਜੋ ਸਾਮਾਨ ਰਾਣੀ
 ਨੱਕ ਹਿੰਦ ਦੀ ਆਪਾਂ ਜੇ ਰੱਖਣੀ ਏ
 ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਦਿਉ ਸਾਰੇ ਇਮਾਨ ਰਾਣੀ
 ਭੁੱਲ ਜਾਈਏ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਮੱਕਾ ਹੈ ਇਹ
 ਇਹਨੂੰ ਬਣਾ ਦੀਏ ਜੰਗ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਰਾਣੀ
 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਚੌਤਰਫਾ ਕਰੀਏ ਹੱਲਾ
 ਜੇ ਬਚਾਉਣੀ ਹੈ ਹਿੰਦ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਰਾਣੀ

ਇੰਦਰਾ ਦਾ ਜੁਆਬ

ਤੁਸੀਂ ਜਨਰਲ ਹਿੰਦ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਹੋ
ਦੱਸੋ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲੋਂ ਅੱਜ ਏਨਾ ਡਰੀ ਜਾਂਦੇ
ਜਿੰਨੇ ਕਹੇ ਹਥਿਆਰ ਮੈਂ ਭੇਜ ਦੇਵਾਂ
ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਦਾ ਝੋਰਾ ਦੱਸੋ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ
'ਗਿਆਨੀ ਜੈਲੂ' ਆ ਝਾੜੂ ਬਰਦਾਰ ਸਾਡਾ
ਦੱਸੋ ਫੇਰ ਵੀ ਕਿਉਂ ਹੌਂਸਲਾ ਹਰੀ ਜਾਂਦੇ
ਕਰੋ ਰੱਜ ਕੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ
ਮਰ ਜਾਣ ਦਿਉ ਜਿੰਨੇ ਲੋਕੀਂ ਮਰੀ ਜਾਂਦੇ
ਲੁੱਟ ਲਵੋ ਤੁਸੀਂ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਸਾਰਾ
ਅੱਜ ਥੰਮ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਤੋੜ ਦੇਵੋ
ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰਕੇ 'ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ'
ਵਾਂਗ ਮੱਖੀਆਂ ਮਸਲ ਮਰੋੜ ਦੇਵੋ
ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਉਣ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰੋ ਆਰਡਰ
ਅੱਜ ਮੂੰਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮੋੜ ਦੇਵੋ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਇੰਦਰਾ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ
ਤਖ਼ਤ ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਰੇਤ ਵਾਂਗ ਭੋਰ ਦੇਵੋ

ਹਰ ਸ਼ਾਖ ਪੇ ਉੱਲੂ ਬੈਠਾ ਹੈ

ਅੰਜਾਮਿ-ਏ-ਗੁਲਿਸਤਾਂ ਕਿਆ ਰੋਗਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ

ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਭੰਗ ਕੀਤੀ

ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਛਿੜਿਆ ਅੱਜ ਰਬਾਬ ਉੱਤੇ

ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰ ਲਏ

ਬਣ ਗਏ ਖਤਰਾ ਜੋ ਹਿੰਦ ਦੇ ਰਾਜ ਉੱਤੇ

ਛੋਲੇ ਪੂਰੀਆਂ ਖਵਾਉਂਦੇ ਜਿਹੜੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ

ਲੱਖ ਲਾਹਨਤਾਂ ਬਿਪਰ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ

ਲੱਖਾਂ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'

ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੀ ਇਕ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਤੇ

ਪੰਜ ਘੁੱਟ ਪੀ ਕੇ ਤੇਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਥਾਟੇ ਵਿਚੋਂ
ਘੂਰ-ਘੂਰ ਮੌਤ ਨੂੰ ਡਰਾਵੇ ਤੇਰਾ ਖਾਲਸਾ
ਇਕ ਮੁੱਠੀ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਲੈ ਕੇ ਤੇਰੇ ਲੰਗਰਾਂ ਚੋਂ
ਮਸਤ ਹੋਏ ਗਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਛਾਵੇ ਤੇਰਾ ਖਾਲਸਾ

ਜੰਗ ਹਿੰਦ ਪੰਜਾਬ

ਇੱਥੇ ਪੁੱਤ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਛੈਲ ਬਾਂਕੇ
ਵਿਚ ਘਰਾਂ ਦੇ ਅੱਜ ਲਏ ਘੇਰ ਮੀਆਂ
ਕੁਝ ਮਾਰਤੇ ਕੁਝ ਡੱਕਤੇ ਜੇਲਾਂ ਅੰਦਰ
ਸੁਣਦਿਆਂ ਸਾਰ ਨਾ ਜਿੰਨਾਂ ਨੇ ਲਾਈ ਦੇਰ ਮੀਆਂ
ਸੰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ ਰਹਿ ਗਏ 46 ਸਿੰਘ
ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਜੋ ਯੋਧੇ ਦਲੇਰ ਮੀਆਂ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਉਏ ਹਿੰਦ ਡਰਪੋਕ ਬਣਿਆ
ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਜਰੇ 'ਚ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਸ਼ੇਰ ਮੀਆਂ

ਮੌਤੋਂ ਪਰੇ ਮੁਕਾਮ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੀ ਲੈਣਾ ਜੱਗ ਜੀ ਕੇ

ਜੰਗ ਹਿੰਦ ਪੰਜਾਬ

ਸੰਤਾਂ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ
ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸੁਣ ਲਉ ਗੱਲ ਸਿੰਘੋ
ਜਿਹੜੇ ਬਾਗ ਦਾ ਮਾਲੀ ਬੇਈਮਾਨ ਹੋ ਜੇ
ਨਾ ਹੀ ਪੱਤੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਦੇ ਫਲ ਸਿੰਘੋ
ਅੱਜ ਚੜ੍ਹਕੇ ਆਏ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ
ਜਿਹੜੇ ਕਦਮਾਂ 'ਚ ਰੁਲਦੇ ਕੱਲ੍ਹ ਸਿੰਘੋ
ਤਖ਼ਤ ਅਕਾਲ ਦੇ ਜੋ ਵੈਰੀ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੜਕੇ ਲਾਹ ਦਿਉ ਖੱਲ ਸਿੰਘੋ
ਭਾਗ ਚੰਗੇ ਨੇ ਜੂਝਣ ਦਾ ਦਾਉ ਬਣਿਆ
ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਆਪ ਨੇ ਸਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਸਾਨੂੰ
ਸਿੰਘੋ ਪਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਜੂਝ ਕੇ ਬਈ
ਦਿੱਤੀ ਆਪ ਦਸਮੇਸ਼ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਸਾਨੂੰ
ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦੁਹਰਾ ਦੇਈਏ
ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਆਖੇ ਸਮਾਜ ਸਾਨੂੰ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਉਏ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ
ਸਦਾ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਰਾਜ ਸਾਨੂੰ

ਜੰਗ ਹਿੰਦ ਪੰਜਾਬ

ਅੰਤਮ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰ ਆਏ ਯੋਧੇ ਮੈਦਾਨ ਅੰਦਰ
 ਮੂੰਹ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਖੋਲ ਸੁੱਟੇ
 ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਯੋਧੇ
 ਹੱਲੇ ਬਿਪਰਾਂ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਮੋੜ ਸੁੱਟੇ
 ਠਾਹਰਾ ਸਿੰਘ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਹੋਏ ਸਿੱਧੇ
 ਮਾਣ ਹਿੰਦੀਆਂ ਦੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ ਤੋੜ ਸੁੱਟੇ
 ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਨੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
 ਹਿੰਦ ਫੌਜੀ ਪਰਕਰਮਾ 'ਚ ਰੋਲ ਸੁੱਟੇ
 ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ
 ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਧਿਆਇਆ ਸੀ
 ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਗੜਵਈ, ਭਾਈ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ
 ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ
 ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ
 ਯੋਧਿਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾਇਆ ਸੀ
 ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ
 ਸਿੰਘਾਂ ਮੱਥਾ ਹਿੰਦ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਸੀ

ਜੰਗ ਹਿੰਦ ਪੰਜਾਬ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਤੇ ਬਾਪੂ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਵੀ
ਅੱਗ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਵਰਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗੋਕੇ, ਭਾਈ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਵੀ
ਅੱਜ ਸੁੱਕਣੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਫੌਜੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਾਪੂ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੀਪੁਰੀਆ
ਯੋਧੇ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਡਰਾਈਵਰ ਤੇ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਸੂਰੇ
ਲਾੜੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਅੱਜ ਪਰਨਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਪਾਰੋਵਾਲੀਆ ਅਵਤਾਰ, ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਨਾਗੋਕੇ
ਜੌਹਰ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਜੰਗ 'ਚ ਦਿਖਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਤੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਵੀ
ਦਾਉ ਬਿਪਰਾਂ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਿਖਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਡਬਡ ਤੇ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਡਰਾਈਵਰ
ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ, ਅੱਜ ਮਰਨੇ ਦਾ ਚਾਉ ਚੜ੍ਹਿਆ
ਸਿੰਘ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਮੌਤ ਵਿਆਹੁਣ ਲੱਗੇ

ਜੰਗ ਹਿੰਦ ਪੰਜਾਬ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰੀਆ ਰਸਾਲ ਸਿੰਘ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਸੂਰੇ
ਯੋਧੇ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਨੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕੌਲ ਮੀਆਂ
ਭਾਈ ਸਿੰਘਾਪੁਰੀਆ ਤੇ ਪੱਖੀ ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਿੰਘ ਦਰਸ਼ਨ
ਦੇਖ ਕੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਂਦੇ ਨੇ ਹੌਲ ਮੀਆਂ
ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਡਰਾਈਵਰ ਤੇ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਫੌਜੀ
ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਸੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਡੀਲ ਡੌਲ ਮੀਆਂ
ਬਾਸਰਕੇ ਭੈਣੀ ਦਾ ਤਰਲੋਚਨ ਤੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਟੇਪਾਂ ਵਾਲਾ
ਯੋਧੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਕਰਨ ਮਖੌਲ ਮੀਆਂ
ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਿਸ਼ਨੰਦੀ ਤੇ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵੜਿੰਗ ਨੇ
ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆਏ ਬਿਪਰ ਸਿੰਘੋ ਮਾਰ ਸੁੱਟੇ
ਲੰਗੋਆਣੇ ਦਾ ਪਿਆਰਾ ਤੇ ਰਣਜੀਤ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰੀਆ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੱਖੜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਵੈਰੀ ਕਈ ਪਾੜ ਸੁੱਟੇ
ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਲੜਿਆ
ਅੱਗੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟੇ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਉਏ ਕਲਮ ਕੀ ਲਿਖੇ ਅੱਗੇ
ਸਿੰਘਾਂ ਸਾਹ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਵਾਰ ਸੁੱਟੇ

‘ਕਬੀਰ ਮੁਕਿ ਮਰਣੇ ਕਾ ਚਾਉ ਹੈ

ਮਰਉ ਤ ਰਹਿ ਕੈ ਦੁਆਰ’

ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਪੂਰੇ

ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ
ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਦੇ ਲੋਕ ਚਰਚੇ

ਸੂਰਾ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਹੋਇਆ ਪੈਦਾ
ਡਾਢਾ ਕੌਮ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਉਹਨੂੰ
ਸਿੱਖ ਸਦੀ ਦਾ ਕੌਮੀ ਸ਼ਹੀਦ ਯੋਧਾ
ਕਹਿ ਕੇ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਤਿਕਾਰ ਉਹਨੂੰ
ਬਾਬਾ ਕੌਮ ਦਾ ਮਰਦ ਦਲੇਰ ਸੀ ਉਹ
ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਦਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਖੁਮਾਰ ਉਹਨੂੰ
ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ ‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ’ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਫੜ ਸਕੀ ਨਾ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਉਹਨੂੰ

ਜਿਹੜੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਮਰਾਂਗੇ ਨਾਲ ਤੇਰੇ

ਛੱਡ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਭੱਜ ਗਏ

'ਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਗੱਦਾਰੀ

ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਹੱਸ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ

18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਟੌਹੜੇ ਜਿਹੇ ਹੱਥ ਖੜੇ ਕਰ ਗਏ

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਦਗਾ ਕਮਾਇਆ ਸੀ

ਫੌਜ ਲੰਘੇਗੀ ਸਾਡੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ

ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਆਖ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ

ਪੰਥ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਿਚ 'ਕਾਲੀਆਂ ਵਾਰ ਕਰਕੇ

ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਉਹ ਸ਼ੇਰ ਮਰਵਾਇਆ ਸੀ

ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਮਗਰੋਂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'

ਲਿਖ-ਲਿਖ ਚਿੱਠੀਆਂ ਤਖ਼ਤ ਢੁਹਾਇਆ ਸੀ

ਦਿਲ ਫਟ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਦਰਦਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ

ਜਦੋਂ ਕੇਰਦਾ ਹੈ ਦਿਲਦਾਰ ਹੰਝੂ

ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਭਾਵੇਂ ਹਜ਼ਾਰ ਵਗਣ

ਐਪਰ ਕੀਮਤੀ ਥੜੇ ਨੇ ਚਾਰ ਹੰਝੂ

ਬਿਪਰਾਂ ਦੀ ਮੱਕਾਰੀ ਦੀ ਹੱਦ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ

ਤਵਾਰੀਖ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਰਦ ਭੁੱਲ ਸਕਦੇ

ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਬਿਪਰੋ

ਅਹਿਸਾਨ ਫਰਾਮੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿੱਤੇ

ਕੀਤੇ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਜੋ ਉਪਕਾਰ ਬਿਪਰੋ

ਜ਼ੁਲਮੀ ਤੁਰਕਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸੀ ਟੱਕਰ ਸਾਡੀ

ਤੁਸੀਂ ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਨੇ ਵਾਰ ਬਿਪਰੋ

ਅੱਜ ਕੂਕ ਕੇ ਦੱਸਾਂ ਮੈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ

ਤੁਹਾਥੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਗੱਦਾਰ ਬਿਪਰੋ

ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਹੜਾਂ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਈ ਕੌਮ ਸਾਰੀ

ਪੈਰੀਂ ਰੋਲਤੀ ਸਾਡੀ ਦਸਤਾਰ ਬਿਪਰੋ

ਸਾਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਸੱਚਮੁਚ ਲੋੜ ਕੋਈ ਨਾ

ਤੁਸੀਂ ਬਣ ਜੋ ਗਏ ਓ ਯਾਰ ਬਿਪਰੋ

ਖੂਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਡੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਅਜਾਈਂ ਜਾਣਾ

ਪੁੱਟ ਸੁੱਟਾਂਗੇ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਬਿਪਰੋ

‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ’ ਉਏ ਗੁਰਾਂ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਲਾ ਕੇ

ਲਈ ਮੌਤ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਤੁਸੀਂ ਮਾਰ ਬਿਪਰੋ

‘ਏਤੀ ਮਾਰ ਪਈ ਕਰਲਾਣੇ
ਤੈਂ ਕੀ ਦਰਦੁ ਨ ਆਇਆ’

ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਰੋਸ ਦੀ ਲਹਿਰ

ਮੱਥਾ ਤਖਤ ਅਕਾਲ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ
ਗਲਤੀ ਕਰ ਬੈਠੀ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਮੀਆਂ
ਪੰਜਾਬ ਜਿਊਂਦਾ ਹੈ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ
ਫਿਰ ਗਈ ਸੀਨੇ 'ਚ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਆਰ ਮੀਆਂ
ਸਿੱਖ ਹਿਰਦੇ ਵਲੂੰਧਰੇ ਗਏ ਵੇਖ ਤਬਾਹੀ
ਜਿਵੇਂ ਸਾਬਣ ਨੂੰ ਕੱਟਦੀ ਤਾਰ ਮੀਆਂ
ਲੋੜ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅੱਜ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਵਾਰ ਦੇਣਾ ਇਹ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਮੀਆਂ

‘ਕਰਤਾ ਤੂੰ ਸਭਨਾ ਕਾ ਸੋਈ

ਜੇ ਸਕਤਾ ਸਕਤੇ ਕਉ ਮਾਰੇ ਤਾ ਮਨਿ ਰੋਸੁ ਨ ਰੋਈ’

ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਰੋਸ ਦੀ ਲਹਿਰ

ਅਸੀਂ ਹੱਥ ਨਾ ਪੱਗ ਨੂੰ ਲਾਉਣ ਦੇਈਏ
ਅੱਜ ਰੋਲਤੀ ਪੈਰੀਂ ਦਸਤਾਰ ਮੀਆਂ
ਝੁਲਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝਦੀ ਕੌਮ ਸਾਰੀ
ਡਾਢਾ ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਬਣੀ ਅੱਜ ਭੀੜ ਭਾਰੀ
ਫੌਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਖੇਡਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮੀਆਂ
ਅੱਗ ਇੰਦਰਾ ਦੀ ਲਾਈ ਹੁਣ ਬੁਝੂ ਕਿਵੇਂ
ਸ਼ਾਂਤ ਸੁਆਹ ਵਿਚੋਂ ਭੜਕਣ ਅੰਗਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਗੁੱਸਾ ਕੌਮ ਦਾ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਬਣ ਸਕਦਾ
ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਇਨਕਾਰ ਮੀਆਂ
‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ’ ਸਿੰਘ ਸਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੱਢਣ
ਹੋ ਗਏ ਮਰਨ ਜਾਂ ਮਾਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਮੀਆਂ

‘ਰੋਰੁ ਭੀ ਉਠਸੀ ਮਰਦ ਕਾ ਚੇਲਾ’

ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ‘ਉਡੀਕ’

- ਜੋ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਣੀ ਤੇ ਰੋਈਦਾ ਨਹੀਂ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਤੰਤ ਮੀਆਂ
ਜਾ ਕੇ ਸੂਰਮਾ ਰੰਡੀ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇਵੇ
ਭਾਲੇ ਇੰਦਰਾ ਦਾ ਐਸਾ ਕੋਈ ਕੰਤ ਮੀਆਂ
ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਬਾਹਮਣੀ ਦੀ ਬੜੀ ਭਾਰੀ
ਖੇਡ ਰੱਬ ਦੀ ਵੀ ਬੜੀ ਬੇਅੰਤ ਮੀਆਂ
‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ’ ਕੋਈ ਯੋਧਾ ਨਾਲ ਰਹਿ ਕੇ
ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਡਾਇਣ ਦਾ ਅੰਤ ਮੀਆਂ

ਉੱਠ ਖਾਲਸਾ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਲਾਲ ਤੈਨੂੰ ਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਫਿੰਦ ਦੇ ਮਾਰਦੇ ਨੇ

ਬੇਅੰਤ ਸਤਵੰਤ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ ਵੀਰੇ
ਆਪ ਰੱਬ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਇਆ ਈ
ਕਿਹਾ ਬੇਅੰਤ ਨੇ ਸੁਣ ਸਤਵੰਤ ਵੀਰਾ
ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ ਢਾਇਆ ਈ
ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਮਗਰੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੰਘ ਆਪਾਂ
ਸਾਡਾ ਡਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਨ 'ਚੋਂ ਭੁਲਾਇਆ ਈ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਕਹਿੰਦਾ ਸੁਣ ਲੈ ਗੱਲ ਮੇਰੀ
ਹੱਥ ਸਾਡੀ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਈ
ਗੱਲ ਦਿਲ ਦੀ ਕਹੀ ਤੂੰ ਬੇਅੰਤ ਵੀਰਾ
ਸਾਡੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਰਹੇ ਜੇ ਤਖਤ ਢਹਿੰਦੇ
ਕਿਸੇ ਦੁਸਮਣ ਦੀ ਵੀ ਮਰੇ ਨਾ ਜ਼ਮੀਰ ਲੋਕੋ
ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘਾ ਓਏ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਸੱਚ ਕਹਿੰਦੇ
ਸਾਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਮੰਨਣਾ ਨਹੀਂ
ਜਦੋਂ ਤਕ ਮੌਤ ਲਾੜੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਆਹ ਲੈਂਦੇ
ਚੰਦੂਆਂ, ਗੰਗੂਆਂ ਬੜਾ ਸਾਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕੀਤਾ
ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਰਹਾਂਗੇ ਵੀਰਨਾਂ ਦੁੱਖ ਸਹਿੰਦੇ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਉਏ ਬਦਲਾ ਲਊ ਕਿਹੜਾ
ਹਰਦਮ ਨਾਲ ਤਾਂ ਵੀਰਨਾਂ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ

ਇੰਦਰਾ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਮਤਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਬਣ ਗਏ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ
 ਦਾਖਲਾ ਕਲਗੀਧਰ ਦੇ ਸਕੂਲ ਕਰਵਾਇਆ ਈ
 ਫੀਸ ਸੀਸ ਦੀ ਭਰ ਕੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ
 ਡਰ ਮੌਤ ਦਾ ਮਨੋਂ ਭੁਲਾਇਆ ਈ
 ਹਥਿਆਰ ਆਪਣੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ
 ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਧਿਆਇਆ ਈ
 “ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ” ਓਏ ਦੋਵਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ
 ਇੰਦਰਾ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ ਈ

ਅਸੀਂ ਭਾਜੀਆਂ ਮੋੜਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ
ਜਾ ਕੇ ਪੁੱਛ ਲਉ ਮੁਗਲ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ

21 ਦੀ 31 ਇੰਦਰਾ ਦਾ ਕਤਲ

ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਾਰ ਸੈਲਿਊਟ ਕਹਿੰਦੇ
ਹੱਥ ਸਰਵਿਸ ਰਿਵਾਲਵਰ ਨੂੰ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ
ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ
ਕਾਰਬਾਈਨ ਦਾ ਘੋੜਾ ਦਬਾ ਲਿਆ ਸੀ
ਆਖਿਆ ਲਲਕਾਰ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਨੂੰ
ਡਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਭੁਲਾ ਲਿਆ ਸੀ
ਕਾਹਤੋਂ ਭੁੱਲਗੀ ਕਹਿੰਦੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾਂ'
ਵੈਰ ਖਾਲਸੇ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ
ਭਾਜੀ ਮੋੜਨੀ ਲਾਹੁਣਾ ਹੈ ਕਰਜ਼ ਸਿਰ ਤੋਂ
ਯੋਧੇ ਇੰਦਰਾ ਨੂੰ ਆਖ ਸੁਣਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਰੋਲ ਦੇਣੇ ਸਾਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਵਾਲੇ
ਮੰਨੂ ਦੀ ਭੈਣ ਤਾਈਂ ਗੱਲ ਸਮਝਾਉਣ ਲੱਗੇ

ਜੇ ਕਰ ਫੇਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ
ਪੁੱਛ ਵੇਖਿਓ ਡਾਇਰ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲੋਂ

21 ਦੀ 31

ਇੰਦਰਾ ਦਾ ਕਤਲ

ਢਾਹ ਕੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਚਾੜਿਆ ਸੀ
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਹਿਸਾਬ ਮੁਕਾਉਣ ਲੱਗੇ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਅੱਜ ਸੁਰਖਰੂ ਕੌਮ ਹੋਜੂ
ਯੋਧੇ ਚਾੜੀ ਹੋਈ ਭਾਜੀ ਨੂੰ ਲਾਹੁਣ ਲੱਗੇ
31 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਉਡੀਕਦੀ ਸੀ
ਇੰਦਰਾ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸੁੱਕੀ ਨਾ ਜਾਣ ਦਿੱਤੀ
ਜੀਹਨੇ ਢੁਹਾਇਆ ਸੀ ਤਖ਼ਤ ਅਕਾਲ ਤਾਈਂ
ਰਹਿਣ ਉਹਦੀ ਨਾ ਅੱਜ ਪਛਾਣ ਦਿੱਤੀ
ਭੈਣ ਮੰਨੂ ਦੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅੱਜ ਤਰਲੇ
ਮਿਲਾ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਆਨ ਦਿੱਤੀ
ਰਾਣੀ ਹਿੰਦ ਦੀ ਅੱਜ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਫਿਲਟਰ ਵਾਂਗਰਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਛਾਣ ਦਿੱਤੀ

ਦਰਦਮੰਦਾਂ ਨੂੰ ਦਰਦ ਪਛਾਣਦਾ ਈ
ਬੇਦਰਦਾਂ ਨੂੰ ਦਰਦ ਦਾ ਦਰਦ ਕੀ ਏ
ਦਰਦ ਕਰਦ ਦੇ ਨੂੰ ਬੰਕਰਾ ਪਛਾਣਦਾ ਈ
ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਰਦ ਨੂੰ ਦਰਦ ਕੀ ਏ

ਜਦੋਂ ਨਿਹੱਥੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਿਆ

ਜਦੋਂ ਬਾਹਮਣੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸੋਧ ਦਿੱਤੀ
ਗੱਲ ਉੱਡਗੀ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਮੀਆਂ
ਮਾਰ ਕੇ ਡਾਇਣ ਨੂੰ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ
ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ ਸੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਥਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਵੇਖ ਕੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਤਾਈਂ
ਗਿੱਦੜ ਫੜਨ ਲਈ ਹੋਏ ਤਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਇਕ ਕਮਰੇ 'ਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ
ਦੋਵੇਂ ਬੰਨ੍ਹ ਲਏ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਮੀਆਂ
ਆਉਂਦੇ ਦੂਰੋਂ-ਦੂਰੋਂ ਵੇਖਣ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਕੀਹਨੇ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਮੀਆਂ

ਮੇਰਾ ਲਹੂ ਜ਼ਮੀਂ ਮੇਂ ਮਿਲਾਏ ਕਾ ਸੁਕਰੀਆ
ਤੇਰੇ ਬਰਾਨੇ ਕੌਮ ਕਾ ਕਰਜ਼ ਤੋ ਅਦਾ ਰੂਆ

ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ

ਇੰਦਰਾ ਭਗਤ ਇਕ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਮੱਚ ਉੱਠਿਆ
ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੱਢੀ ਉਹਨੇ ਗਾਲ ਸਿੰਘੋ
ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਵਿਖਾਉਣ ਲੱਗਿਆ
ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਲਲਕਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਉਹਨੇ ਫੜ ਲਿਆ ਬਿਪਰ ਨੂੰ ਗਲ ਕੋਲੋਂ
ਗਲ ਘੁੱਟ ਕੇ ਕੀਤਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਸਿੰਘੋ
ਸਟੇਨ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਤਵੰਤ ਤੇ ਕਰੀ ਫਾਇਰਿੰਗ
ਦਿਖਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਬਿਪਰ ਕਮਾਲ ਸਿੰਘੋ
ਉੱਤੇ ਡਿੱਗ ਕੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਇਆ
ਕਾਇਮ ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਕਰ ਗਿਆ ਮਿਸਾਲ ਸਿੰਘੋ
ਸਤਾਰਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਸਤਵੰਤ ਨੂੰ ਵੱਜੀਆਂ ਸੀ
ਲੈ ਗਏ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਸਿੰਘੋ
ਗੋਲੀ ਕੱਢੀ ਨਾ ਰੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਾਲੀ
ਚੱਲੀ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ ਕਮੀਨੀ ਚਾਲ ਸਿੰਘੋ
ਫਾਂਸੀ ਚੁੰਮਣੇ ਨੂੰ ਬਚ ਗਿਆ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਸੂਰਮਾ ਕਲਗੀਧਰ ਦਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘੋ

ਪ੍ਰੰਮਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ ਜਗਾਣ ਵਿਚ ਸਾਰੇ

ਇੰਦਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਇਕ ਖ਼ਬਰ

ਅੱਜ ਇੰਦਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਕੇ
ਕੰਬੀ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਕੰਬਿਆ
ਕਾਂਬਾ ਛਿੜ ਗਿਆ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ
ਕੰਬਿਆ ਵੈਦਯਾ ਤੇ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਕੰਬਿਆ
ਕੰਬੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਦਗਾ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ
ਅੱਜ ਹਰ ਇਕ ਪੰਥਕ ਗ਼ਦਾਰ ਕੰਬਿਆ
ਕੰਧਾਂ ਹਿੰਦ ਦੀਆਂ ਕੰਬੀਆਂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾਂ'
ਹਸ਼ਰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਕੰਬਿਆ

ਵਕਤ ਬਦਲ ਗਏ ਢੰਗ ਬਦਲ ਗਏ
ਨਾਦਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਮੋਰੇ ਰੰਗ ਬਦਲ ਗਏ

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਅੱਥਰੂ ਵਹਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਪਾਖੰਡ ਕਰਦੇ
ਆ ਕੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਛੇਕਦੇ ਓ
ਦਰਖਤ ਡਿੱਗਿਆ ਤੇ ਧਰਤੀ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਹਿੱਲੀ
ਰੋਟੀਆਂ ਚਿਖਾ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਤੁਸੀਂ ਸੇਕਦੇ ਓ
ਅੱਜ ਮਾਰਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਮਾਂ ਮੇਰੀ
ਖੜ੍ਹੇ ਮੂੰਹ ਮੇਰਾ ਕੀ ਦੱਸ ਵੇਖਦੇ ਓ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਜੇ ਬਦਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ
ਮਰੀ ਪਈ 'ਤੇ ਮੱਥਾ ਕਿਉਂ ਟੇਕਦੇ ਓ
ਬਿਪਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਹੋਈ ਤਾਮੀਲ ਜਲਦੀ
ਭਾਰੀ ਬਣੀ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਉੱਤੇ
ਪਹਿਲਾਂ ਤਖ਼ਤ ਢਾਹਿਆ ਹੁਣ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਨਾ
ਲੱਖ ਲਾਹਨਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਸ਼ੈਤਾਨ ਉੱਤੇ
ਬਦਲਾ ਖੂਨ ਦਾ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਆਪਾਂ
ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਨੇ ਬੈਠੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਉੱਤੇ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਉਏ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲੱਗੀ
ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ

ਆਹ ਜਿਸਮ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਧੀ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਆਹ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਜਿਹਾ ਹੈ
ਕਿਸ ਕਿਸ ਦਾ ਮੈਂ ਨਗਨ ਕੱਜ਼੍ਹੰਗਾ, ਹੁਣ ਮੈਂ ਕਿਸਨੂੰ ਵਤਨ ਕਹੂੰਗਾ

ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ

ਮਾਵਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਰੋਲਤੀ ਪੱਤ ਇਥੇ
ਗਲ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਮੱਚਦੇ ਟਾਇਰ ਮੀਆਂ
ਚੌਕ ਚਾਂਦਨੀ ਵਿਚ ਕੁਰਲਾਹਟ ਮੱਚਿਆ
ਵੇਖੋ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਝੂਮਦੇ ਕਾਇਰ ਮੀਆਂ
ਲੁੱਟ, ਕੁੱਟ ਕੇ ਜਿਉਂਦੇ ਸਿੰਘ ਸਾੜ ਦਿੱਤੇ
ਇਥੇ ਜੰਮ ਪਏ ਨਵੇਂ ਉਡਵਾਇਰ ਮੀਆਂ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾਂ' ਅੱਜ ਬੜੇ ਸਰਦਾਰ ਮੋਏ
ਲਿਖੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀ ਸ਼ਾਇਰ ਮੀਆਂ
ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਦੇ ਵੀ ਲਾਲ ਨਾ ਬਖਸ਼ੇ ਇਥੇ
ਕੋਹ-ਕੋਹ ਕੇ ਬੀਬੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਨੇ
ਅੱਜ ਬਣੀ ਹੈ ਕੌਮ 'ਤੇ ਭੀੜ ਭਾਰੀ
ਖੁੱਸ ਗਈਆਂ ਅੱਜ ਸਰਦਾਰੀਆਂ ਨੇ
ਕਾਨਪੁਰ, ਬੋਕਾਰੋ, ਲਖਨਊ ਵਿਚ ਵੀ
ਅੱਜ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ ਭਾਜੀਆਂ ਚਾੜੀਆਂ ਨੇ
ਨਾਲ ਹਿੰਦ ਦੇ ਰਹਿ ਕੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾਂ'
ਲੀਡਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਭਾਰੀਆਂ ਨੇ
ਬਾਜ਼ਾਂ ਵਾਲਿਆ ਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਭੇਜ ਮੁੜਕੇ
ਤਿੱਤਰ ਮਾਰਦੇ ਫੇਰ ਉਡਾਰੀਆਂ ਨੇ

ਕੰਥਖਤ ਵੋਹ ਭੀ ਤੇਰੇ

ਚਾਹਨੇ ਵਾਲਾ ਟਿਕਲਾ

ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਜ਼ੈਲ ਸਿਹੁੰ ਨਾਲ

ਜੀਹਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਤੂੰ ਸੱਚ ਨਾ ਬੋਲ ਸਕਿਆ
ਉਸ ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਕਾਰ ਜ਼ੈਲੂ
ਬੱਸ ਕੁਰਸੀ ਸੀ ਇਕ ਭਗਵਾਨ ਤੇਰਾ
ਗੁਰਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਰਿਹਾ ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਜ਼ੈਲੂ
ਮੁਖੀ ਤਿੰਨਾਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦਾ ਤੂੰ ਹੋਵੇਂ
ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਢਾਹਜੇ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ੈਲੂ
ਦਿਲੋਂ ਬਿਪਰ ਤੇ ਸ਼ਕਲੋਂ ਸਿੱਖ ਲੱਗਦਾ
ਬੰਦਾ ਨਿਕਲਿਆ ਬੜਾ ਮੱਕਾਰ ਜ਼ੈਲੂ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੱਥਾ ਅਕਾਲ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਆ ਕੇ
ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਝਾੜੂ ਬਰਦਾਰ ਜ਼ੈਲੂ
ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜਦੋਂ ਸੀ ਸਿੱਖ ਸੜਦੇ
ਤੂੰ ਰਾਜੀਵ ਦੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ੈਲੂ
ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਦੇਖੀਂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਤੈਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਊ ਗੱਦਾਰ ਜ਼ੈਲੂ

ਸਿੰਘੇ ਦਾਗ਼ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਕੌਮ ਉੱਤੇ

ਖੂਨ ਡੋਲਿਆਂ ਥਾਂਝ ਨਹੀਂ ਪੈਏ ਜਾਣੇ

ਕੌਮ ਅੰਦਰਲੇ ਰੋਸ ਵਿਚੋਂ ਉਪਜਿਆ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ'

ਸਿੰਘਾਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੂਰ ਤਕ ਝਾਤ ਮਾਰੀ

ਸੋਚੋ ਕੌਮ ਦਾ ਕੀ ਭਵਿੱਖ ਇਥੇ

ਕਿਤੇ ਤਖ਼ਤ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਦੇ

ਧੋਖੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕੌਮ ਨਾਲ ਨਿੱਤ ਇੱਥੇ

ਇਹ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਕਾਤਲਾਂ ਦਾ

ਸਾਡਾ ਲੱਗਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਚਿੱਤ ਇਥੇ

'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾਂ' ਹੁਣ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਮਤਾ ਕੀਤਾ

ਹਿੰਦ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ ਸਿੱਖ ਇਥੇ

ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਜੋ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ

ਹਿੰਦ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਕਰਕੇ ਗੁਮਾਨ ਸਿੰਘੇ

ਧੋਖੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜੁੰਡਲੀ ਮੂੰਹ ਫੇਰ ਬੈਠੀ

ਛਿੱਕੇ ਟੰਗਤੇ ਸਾਰੇ ਇਮਾਨ ਸਿੰਘੇ

ਸ਼ਬੈ ਬਾਣ ਲਾਗਿਓ ਤਬੈ ਰੋਸ ਜਾਗਿਓ

ਕੌਮ ਅੰਦਰਲੇ ਰੋਸ ਵਿਚੋਂ ਉਪਜਿਆ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ'

ਲੈਣੇ ਹੱਕ ਜੇ ਆਪਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋਈਏ
ਲੜਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪ੍ਰਾਣ ਸਿੰਘੋ
ਆਗੂ ਕੌਮ ਦੇ ਡੱਕ 'ਤੇ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹੀਂ
ਤਸੀਹੇ ਝੱਲਦਾ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਮਾਨ ਸਿੰਘੋ
ਹੁਕਮ ਗੁਰੂ ਦਾ ਚੁੱਕੋ ਤਲਵਾਰ ਆਪਾਂ
ਬੜਾ ਝੱਲਿਆ ਅਸੀਂ ਨੁਕਸਾਨ ਸਿੰਘੋ
ਜਿਹੜੀ ਕੌਮ ਬਚਾਈ ਉਸੇ ਨੇ ਹੀ
ਪਾ 'ਤੀ ਖ਼ਤਰੇ 'ਚ ਸਾਡੀ ਆਨ ਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘੋ
ਰੋਸ ਹੁਣ ਨਾ ਜਾਗੂ ਤਾਂ ਕਦੋਂ ਜਾਗੂ
ਵੈਰੀਆਂ ਮਾਰੇ ਨੇ ਕਲੇਜੇ ਵਿਚ ਬਾਣ ਸਿੰਘੋ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਨਹੀਂ ਹਿੰਦ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਰਹਿਣਾ
ਵਤਨ ਆਪਣਾ ਲੈਣਾ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਸਿੰਘੋ

ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਬਹਿਸ਼ ਹੋਈ
ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਣ ਬੁੱਧੇਵਾਰ ਮੀਆਂ
ਆਕਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਅੱਤਵਾਦ ਕਰਿੰਦੇ
ਉਹ ਤਾਂ ਬੰਦੇ ਨੇ ਬੜੇ ਮੱਕਾਰ ਮੀਆਂ

ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਦਾ ਜਨਮ

ਛੱਡੋ ਮੋਹ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ
ਘੇਰਿਆ ਦੁੱਖਾਂ ਨੇ ਪੰਥ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅੱਜ
ਸਿਰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਈਏ
ਨਿਭਾਈਏ 'ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ' ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰ ਨੂੰ ਅੱਜ
ਬਾਜ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਨੇ ਬਖਸ਼ੀ ਜੋ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ
ਆਪਾਂ ਚੁੱਕੀਏ ਉਸ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਅੱਜ
ਪੁੱਤ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਅਸੀਂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਬਾਗੀ ਬਣਕੇ ਦਿਖਾਈਏ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਜ
ਬੜੇ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਾਂਤ ਚਿਤ ਅਸੀਂ ਬੈਠੇ
ਕੀਤੀ ਵੈਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਸਾਡੀ
ਅਸੀਂ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਸਭ ਵਾਰ ਦੇਣੇ
ਸਿੰਘੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਅੱਜ ਹੈ ਮੰਗ ਸਾਡੀ
ਅਸੀਂ ਲਹਿਰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜ ਦਿੱਤੀ
ਟੁੱਟੀ ਮਰਨ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸੰਗ ਸਾਡੀ
ਕਰ ਲੋ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸਾਰੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਅੱਜ ਤੋਂ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜੰਗ ਸਾਡੀ

ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ ਇਹ ਦੇਣ ਸੀ ਬਿਪਰਾਂ ਦੀ
ਸ਼੍ਰੋਮੇਵਾਰ ਸੀ ਰਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਮੀਆਂ

ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਦਾ ਜਨਮ

ਗੁਰੂ ਦਸਮੇਸ਼ ਬਾਗੀ, ਨਲੂਆ ਵੀਰ ਬਾਗੀ
ਸਾਡਾ ਬਾਗੀ ਹੈ ਪੰਥ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਸਾਡਾ ਖੂਨ ਬਾਗੀ, ਸਾਡੀ ਜਾਤ ਬਾਗੀ
ਸਾਡਾ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਬਾਗੀ ਨਾਮ ਸਾਡਾ, ਜੰਮੇ ਬਾਗੀਆ ਦੇ
ਸਾਡਾ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਸਿੰਘੋ
ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਬਾਗੀ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਾਗੀ
ਸਾਡਾ ਬਾਗੀ ਸੀ ਸਰਾਭਾ ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਅਸੀਂ ਰਾਜੇ ਜਾਂ ਬਾਗੀ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਕੰਬੋਗੀ ਬਾਗੀਆਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਲਿਖੀ ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਹੀਰ ਕਹਿੰਦੇ
ਸਾਡੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਜੰਜੀਰ ਸਿੰਘੋ
ਸਿੰਘਾਂ ਵਾਸਤੇ ਗਾਲ ਗੁਲਾਮ ਹੋਣਾ
ਕੰਨੂ ਲਾ ਕੇ ਸੁਣੋ ਤਕਰੀਰ ਸਿੰਘੋ
ਮਾਣ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਦੇ ਕਲਗੀਧਰ ਨੇ
ਖਾਲਸਾ ਜਿਊਂਦਾ ਹੈ ਅਜੇ ਸੂਰਬੀਰ ਸਿੰਘੋ
ਹੱਥੀਂ ਲਿਖਾਂਗੇ ਲੇਖ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਹੈ ਉੱਚ ਦਾ ਪੀਰ ਸਿੰਘੋ

ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਹ ਲਾਸ਼ਾਂ ਗਿਣਦੇ ਨੇ, ਆਪਾਂ ਵੋਟਾਂ ਗਿਣੀਏ
ਡੂੰਘੇ ਵੈਣਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮਿਣਨਾ, ਤਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਪਾਵੇ ਮਿਣੀਏ

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਗ਼ੱਦਾਰੀ ਰਾਜੀਵ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਮਝੌਤਾ

ਪਿਛੋਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ, ਲੀਡਰਾਂ ਖੇਡ ਖੇਡੀ
ਸਾਰੀ ਕੌਮ ਨਾਲ ਦਗਾ ਕਮਾਇਆ ਈ
ਖੂਨ ਡੁੱਲਿਆ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਦਿੱਤਾ
ਭੁੱਲ ਗਏ ਜੋ ਤਖ਼ਤ ਢੁਹਾਇਆ ਈ
ਸਾਡਾ ਖੇਡਿਆ ਜੋ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦਿੱਲੀ
ਦਗੋਬਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਉਹ ਮਨੋਂ ਭੁਲਾਇਆ ਈ
ਭੁੱਖ ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਲੱਗੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ
ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਉਹ ਸ਼ੇਰ ਮਰਵਾਇਆ ਈ
ਪੁੱਤ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਜੋ ਵੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋਏ
ਆਪ ਨਿਕਲਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਈ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਉਏ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਗ਼ੱਦਾਰ ਬਣਿਆ
ਜਾ ਕੇ ਹਿੰਦ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ ਈ

ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਟੱਕਰਾਂਗੇ ਸੱਕਰੇ ਸ਼ਰੀਕ ਤੇਰੇ ਬਣਕੇ

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦਾ ਕਤਲ

ਗੱਦਾਰੀ ਦਾ ਫਲ

ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਰੜਕੇ
ਦੁਗਾ ਕੌਮ ਨਾਲ ਦੋਖੀ ਨੇ ਕਮਾ ਦਿੱਤਾ
ਕਾਤਿਲ ਇੰਦਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨਾਲ ਪਾਈ ਯਾਰੀ
ਭੋਗ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ
ਭੇਤੀ ਘਰ ਦਾ ਲੰਕਾ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਲੱਗਾ
ਉਹਨੂੰ ਸਮੇਂ ਨੇ ਵਭੀਸ਼ਣ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ
ਗੱਦਾਰ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਕਾ ਦਿੱਤਾ
ਮਸੀਹਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਗੱਦਾਰ ਨੂੰ ਹਿੰਦ ਆਖੇ
ਵਿਚ ਕੌਮ ਦੇ ਹੀਰੋ ਬਣਾਇਆ ਈ
ਗੁੱਝਾ ਰਹੇ ਨਾ ਲੱਖ ਛੁਪਾਏ ਭਾਵੇਂ
ਜਿਹੜਾ ਪੰਥ ਨਾਲ ਦੁਗਾ ਕਮਾਇਆ ਈ
ਮਾਂ ਬੱਕਰੇ ਦੀ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਖ਼ੈਰ ਮੰਗੂ
ਅੱਜ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੇ ਪੰਜੇ ਵਿਚ ਆਇਆ ਈ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਉਹ ਸ਼ੇਰਪੁਰ ਕਰੇ ਰੈਲੀ
ਅੱਜ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ ਈ

ਬੱਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੋਧੇ

ਨਰਕਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨੱਕ ਵਿਚ ਨੱਥ ਪਾਈਏ
ਕੀਤੀ ਬੱਬਰਾਂ ਨੇ ਬੈਠ ਵਿਚਾਰ ਮੀਆਂ
ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਨਾ ਜੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਾਲਾ
ਕੀ ਜਾਣੂਗੀ ਬਿਪਰ ਸਰਕਾਰ ਮੀਆਂ
ਭਾਜੀ ਮੋੜੀ ਨਾ ਜੇ ਭੇਖੀ ਦਿਆਂ ਟੋਲਿਆਂ ਨੂੰ
ਕੀ ਫੂਕਣੇ ਨੇ ਅਸੀਂ ਹਥਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਬੱਬਰਾਂ ਨੂੰ
ਜੇ ਨਿਭਾਏ ਨਾ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰ ਮੀਆਂ
ਨਰਕ ਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਲਈ
ਰਣਨੀਤੀ ਸੀ ਹੋ ਗਈ ਤਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਅੰਕੜਾ 13 ਦਾ ਉਲਟਾ ਕੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਪੂਰੇ 31ਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਤਾ ਪਾਰ ਮੀਆਂ

ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਕੰਧ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਤੋੜਨੀ ਏ
ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਹ ਸਾਡੇ ਰਥਿਆਰ ਜਿਉਂਦੇ

ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ

ਹੋ ਗਏ ਪੁੱਤ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਫੇਰ ਬਾਗੀ
ਚੱਲੇ ਸੂਰਮੇ ਸਿੰਘ ਦਲੇਰ ਮੀਆਂ
ਗੱਭਰੂ ਪੁੱਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਉਂ ਗਰਜ਼ੇ
ਜਿਵੇਂ ਬੇਲਿਓਂ ਨਿਕਲਦੇ ਸ਼ੇਰ ਮੀਆਂ
ਸਭ ਚੱਲੇ 'ਬੱਬਰ' ਤੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ'
ਲਿਬਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਟਾਈਗਰਾਂ ਵੀ ਲਾਈ ਨਾ ਦੇਰ ਮੀਆਂ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਅੱਜ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਚੱਲੀ
ਸਿੰਘਾਂ ਮੱਲਿਆ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰ ਮੀਆਂ
ਅੱਜ ਕੌਮ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਾਉਣ ਦੇ ਲਈ
ਸਿੰਘ ਛੱਡ ਕੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਤੁਰ ਪਏ
ਲੈ ਕੇ ਮਰਜੀਵੜੇ ਤੁਰਿਆ 'ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ'
ਕਈਆਂ ਘਰਾਂ 'ਚੋਂ ਯੋਧੇ 'ਪਰਮਾਰ' ਤੁਰ ਪਏ
ਆਖਰੀ ਸਲਾਮ ਕਹਿ ਤੁਰੇ 'ਮਾਨੋਚਾਹਲ' ਵਰਗੇ
ਅੱਜ 'ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ' ਜੈਸੇ ਸਰਦਾਰ ਤੁਰ ਪਏ
ਕਾਫਲੇ ਪਤੰਗਿਆਂ ਦੇ ਤੁਰੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਸਿੰਘ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੰਦ ਦੀ ਹਾਰ ਤੁਰ ਪਏ

ਗੂਠਾ ਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਬੇਦਾਵਿਆਂ ਤੇ
ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਵੀ ਲੱਖ ਹਜ਼ਾਰ ਜਿਉਂਦੇ

ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ

ਤੁਰੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਬਹੁਤੇ
ਚੜ੍ਹਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਰੂਰ ਮੀਆਂ
ਦੇਖ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬੇਵਫਾਈਆਂ
ਅੱਜ ਤੁਰ ਪਏ ਬੜੇ ਮਨਸੂਰ ਮੀਆਂ
ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਲਗੀਧਰ ਦਿਆਂ ਬੱਬਰਾਂ ਦਾ
ਕੀ ਕਰਨਗੇ ਇਹ ਹਿੰਦੀ ਲੰਗੂਰ ਮੀਆਂ
ਹੱਥ ਆਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਗਸ਼ਤੀ ਟੋਲਿਆਂ ਦੇ
ਬੱਸ ਉੱਡਦੀ ਦਿਸਦੀ ਆ ਧੂੜ ਮੀਆਂ
ਡਰ ਮ੍ਰਿਤੂ ਦਾ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ' ਨੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ
ਸਿੰਘ ਮੌਤ ਨੂੰ ਵੱਟਦੇ ਘੂਰ ਮੀਆਂ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਜੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਰਹੇ ਮਿਲਕੇ
ਨਹੀਂ ਸਿੰਘਾਂ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਹੁਣ ਦੂਰ ਮੀਆਂ

ਏਕ ਚਾਕ ਰੋ ਤੇ ਸੀ ਲੂੰ ਰਮ ਦਮ ਗ੍ਰੇਥਾਂ ਅਪਣਾ
ਕਾਲਮ ਨੇ ਫਾੜ ਡਾਲਾ ਜਿਹ ਤਾਰ-ਤਾਰ ਕਰਕੇ

ਹਿੰਦ ਦੀਆਂ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀਆਂ

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਰ-ਕਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀਆਂ
ਨੱਕ ਹਿੰਦ ਨੇ ਹੋਰ ਵਢਵਾ ਲਿਆ ਸੀ
ਕਨਿਸ਼ਕ ਕਾਂਡ ਵਰਗੇ ਕਰਾਏ ਸੀ ਕਈ ਕਾਰੇ
ਮਲਿਕਾਂ, ਬਾਗੜੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ
ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਜੈਸੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵੀਰਾਂ ਤਾਈਂ
ਝੂਠਾ ਇੰਦਰਾ ਦੇ ਕਤਲ 'ਚ ਫਸਾ ਲਿਆ ਸੀ
ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੀ ਮੰਗ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ
ਬਿਪਰਾਂ ਉਹਨੂੰ ਵੀ ਡਾਢਾ ਸਤਾ ਲਿਆ ਸੀ
ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਉੱਤੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
'ਬੈਨ' ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ

‘ਧੰਨੁ ਸੁ ਦੇਸੁ ਜਗ ਤੂੰ ਵਸਿਆ

ਮੇਰੇ ਸਜਣ ਮੀਤ ਮੁਕਾਰੇ ਜੀਉ’

ਤਿਆਗ ਦੀ ਮੂਰਤ

ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਰਚਿਆ ਇਤਿਹਾਸ ਲੋਕੋ
ਕੈਸਾ ਦੇਖੇ ਇਹ ਕਦਮ ਉਠਾ ਲਿਆ ਸੀ
ਨਾਲੇ ਪਤਾ ਸੀ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ
ਫੇਰ ਵੀ ਮਨ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ
ਸਿਰਫ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਤੀ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ
ਉਹਨੇ ਯੋਧੇ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਸੀ
ਔਖੀ ਮਿਲਣੀ ਮਿਸਾਲ ‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ’
ਤਸਵੀਰ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਸੀ

ਤਿਛ ਇਤੀ ਓ ਜਿਛ ਨੂੰ ਕੱਠ ਫਾਸ

‘ਘਸੀ ਮਾਤਿਸੁ’ ਓਓ ਓ ਭਯੋ ਚਭੀ

ਤਿਛ ਇਤੀ ਓ ਜਿਛ ਨੂੰ ਚਲੋ ਸੱਚ

ਉਹ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਤੋਂ ਬੁਝਦੀ ਨਾ

ਜਿਹੜੀ ਜੋਤ ਸ਼ਹੀਦ ਜਗਾ ਜਾਂਦੇ

ਸੱਚ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ

ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ

ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਬਿਪਰਾਂ ਨੇ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ
ਚੱਕਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਢੰਗ ਮੀਆਂ
ਦਫ਼ਾ 302 ਤਾਜ਼ੀਰਾਤੇ ਹਿੰਦ ਕਹਿੰਦੀ
ਦਿਉ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ 'ਤੇ ਟੰਗ ਮੀਆਂ
ਫਾਂਸੀ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਊਧਮ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਲਈ
ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਭੇਰਾ ਵੀ ਲੱਗੀ ਨਾ ਸੰਗ ਮੀਆਂ
ਵਾਰਸ ਔਰੰਗੇ ਦੇ ਇਹ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਚੜ੍ਹਿਆ ਬਿਪਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਮੀਆਂ
ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਲਿਓ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ
ਅੱਜ ਇਕ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
ਰੋਂਦਾ ਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਭੁੱਬਾਂ
ਅੱਜ ਇਕ ਅੱਖ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
ਬਾਜ਼ਾਂ ਵਾਲਿਆ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਗੰਗੂਆਂ ਦੇ
ਸਾਡੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
ਵਿਚ ਹਿੰਦ ਦੇ ਦੇਖੋ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਅੱਜ ਸੱਚ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਇੱਕਤਾਂ ਬਈ ਸਾਡੀਆਂ ਵੰਗਾਰੀਆਂ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਪੱਗਾਂ ਸਾਡੇ ਸਿਰਾਂ ਤੋਂ ਉਤਾਰੀਆਂ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਵੈਦਯੇ ਦਾ ਕਤਲ

ਭਾਨੂਮਤੀ ਵੈਦਿਆ ਪਿੱਟਦੀ ਦੁਹੱਥੜੀ ਸੀ
ਹਨੇਰਾ ਪੈ ਗਿਆ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਲੋਕੋ
ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਕਰਨ 'ਸ਼ਾਪਿੰਗ'
ਹੋਣੀ ਖੜੀ ਸੀ ਵਿਚ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲੋਕੋ
'ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ' ਦਾ ਬਦਲਾ ਅੱਜ ਲੈਣ ਲੱਗੇ
ਉੱਚੀ ਆਖਿਆ ਕਿਸੇ ਲਲਕਾਰ ਲੋਕੋ
ਤਾੜ-ਤਾੜ ਹੋਈ ਨਾ ਕੁਝ ਸਮਝ ਆਈ
ਭਰੀ ਦੇਖੀ ਲਹੂ ਨਾਲ ਕਾਰ ਲੋਕੋ
ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਲੁੜਕ ਗਏ ਸੀ
ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਗਈ ਸੀ ਹਾਰ ਲੋਕੋ
ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਵੜਿਆ ਸੀਟ ਥੱਲੇ
ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਗਏ ਮਾਰ ਲੋਕੋ
ਚਾੜਓ ਭਾਜੀਆਂ ਨਾ ਕਹਿੰਦੀ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਇਹ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਾਰ ਲੋਕੋ

ਪਈਆਂ ਦੰਦਲਾਂ ਜੱਦੀ ਲੁਟੇਰਿਆਂ
ਭਾਜੀ ਮੋੜਦੇ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਯਾਰੋ

ਵੈਦਯਾ ਦਾ ਕਤਲ ਇਕ ਖ਼ਬਰ

ਵਿਚ ਪੂਨੇ ਦੇ ਵੈਦਯੇ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ
ਸਿੱਖ ਮਿਲੀਟੈਂਟਾਂ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹੈ ਸ਼ੱਕ ਕਹਿੰਦੇ
ਮਾਰ ਕੇ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚੋਂ ਕਿਵੇਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ
ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਵੀ ਹੋਊ ਵਿਚ ਹੱਥ ਕਹਿੰਦੇ
ਜਨਰਲ ਸਾਬਕਾ ਹਿੰਦ ਦਾ ਰੋਲੂ ਦਿੱਤਾ
ਜਿਵੇਂ ਰੋਲਦੇ ਗਲੀਆਂ 'ਚ ਕੱਖ ਕਹਿੰਦੇ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਜਦੋਂ ਲੋਕੋਂ ਕਾਲ ਆਜੇ
ਉਦੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਰੱਖ ਕਹਿੰਦੇ

ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਰੰਗੀਲੀ ਅੰਦਰ

ਬੋਇਆਂ ਹਰ ਦਿਨ ਜੀਵੇ ਰੋ

ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਬਾਪੂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਅਣਭੋਲ ਉਮਰ ਵਿਚ
ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਕੁਝ ਕੁ ਪਲਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਚਾਰ ਕੁ ਲਾਇਨਾਂ

‘ਇਕ ਯਾਦ’

ਸਿੰਘ ਸਜਾਉਣ ਦੀ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਲਹਿਰ ਛੇੜੀ
ਕੀਤਾ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬਾਪੂ
ਡੇਢ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਚੂਲਾ ਛਕਿਆ ਦਾਸ ਨੇ ਵੀ
ਪਿੰਡ ‘ਸੈਦੋ’ ਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਬਾਪੂ

‘ਰੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਮਿਲਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ’

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਗਠਨ

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਬਾਪੂ ਨੇ ਗੱਲ ਤੋਰੀ
ਇਕੱਠਾ ਕਰੀਏ ਹੁਣ ਪੰਥ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿੰਘੋ
‘ਬਾਬਾ ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ’ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ
ਪਾਰਟੀ ਪੰਥ ਦੀ ਕਰੀਏ ਤਿਆਰ ਸਿੰਘੋ
ਕਿਵੇਂ ਛੁਡਾਈਏ ਆਪਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ
ਦੱਬੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਸਰਕਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਤ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ
‘ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ’ ਨੂੰ ਬਣਾਈਏ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘੋ
ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਾਈਏ ‘ਬਾਬਾ ਦਲ’ ਆਪਾਂ
ਨਾਲ ਪੰਥ ਦੇ ਜੇ ਹੈ ਪਿਆਰ ਸਿੰਘੋ
ਅਗਵਾਈ ਕਰੂਗਾ ਕਹਿੰਦੇ ‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ’
‘ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ’ ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘੋ

ਇਲਾਕੀ ਵੋਰ ਵੀ ਦਿਨ ਰੋਗਾ ਸਥ ਅਪਨਾ ਰਾਜ ਦੇਖੇਂਗੇ
ਅਪਨੀ ਸਰ ਸਮੀਂ ਰੋਗੀ ਅਪਨਾ ਅਸਮਾਂ ਰੋਗਾ

89 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ

ਹਿੰਦ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵੱਜਿਆ
ਖੜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਮੀਆਂ
ਖਾੜਕੂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਡਟਵੀਂ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ
ਬਾਬਾ ਦਲ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੀਆਂ
ਖੜਾ 'ਪੋਸਟਰਾਂ' ਵਿਚ ਸੀਖਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿਸੇ
ਲੋਕੋ ਦੇਖ ਲਉ 'ਮਾਨ ਸਰਦਾਰ' ਮੀਆਂ
'ਬੀਬੀ ਬਿਮਲ ਕੌਰ', ਵੋਟਾਂ ਵਿਚ ਖੜੀ ਕਹਿੰਦੇ
'ਸ਼ਹੀਦ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ' ਦੇ, ਅਸੀਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਮੀਆਂ
ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਮੰਡ, ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ, ਜਥੇਦਾਰ ਖੁਡੀਆ
ਖੜ ਗਏ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਕਰ ਇਤਬਾਰ ਮੀਆਂ
ਖੜੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪੁੰਜ ਲੋਕੋ
ਨਿਤਰਿਆ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪੰਥ ਪਰਿਵਾਰ ਮੀਆਂ
ਵਿਰੋਧੀ ਰਹਿ ਗਏ ਇਕੱਲੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾਂ'
ਪੰਥਕ ਗ਼ੱਦਾਰ ਜਾਂ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਯਾਰ ਮੀਆਂ

ਜਦੋਂ ਚਰਬੀ ਢਲੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ

ਆਸਾਂ ਦੇ ਦੀਵੇ ਜਗ ਪੈਂਦੇ

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਕਹਨ

ਤੁਹਾਡੇ ਹੁੰਝਾ ਫੇਰ ਜਿੱਤ ੨੩

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ

ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਨਾ ਲੋਕ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ

ਦਿੰਦੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਲੋਕੋ

ਹੁੰਝਾ ਫੇਰਤਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੀ

ਜਿੱਤ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਹੋਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲੋਕੋ

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤਿਆ ਮਾਨ ਕਹਿੰਦੇ

ਫਰਕ 4 ਲੱਖ ਤੇ 27 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕੋ

ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲੀ ਭਾਰੀ

ਆਉਂਦਾ ਜੇਲ 'ਚੋਂ 'ਮਾਨ ਸਰਦਾਰ' ਲੋਕੋ

ਨੱਪ ਲਏ 'ਤੱਕੜੀ' ਤੇ 'ਪੰਜਾ' ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ

ਸਾਡਾ ਹੋ ਗਿਆ 'ਬਾਜ਼' ਉਡਾਰ ਲੋਕੋ

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਕਹਨ

ਜਦੋਂ ਚਰਬੀ ਢਲੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ

ਆਸਾਂ ਦੇ ਦੀਵੇ ਜਗ ਪੈਂਦੇ

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਕਹਨ

ਅਸ, ਕ੍ਰਿਪਾਣ, ਖੰਡੇ, ਖੜਗ, ਤੁਪਕ, ਤਬਰ ਅਰ ਤੀਰ
ਸੈਫ, ਸਿਰੋਰੀ, ਸੈਰਬੀ ਯੈ ਰਮਾਰੈ ਪੀਰ

ਕੁਰਸੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ

ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਚੜਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਲੱਗੀ
ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਿਆ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਮੀਆਂ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਗੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਭਾਰੀ
ਕਰ ਸਕਦੇ ਨੇ ਸਾਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਮੀਆਂ
ਹਾਲਾਤ ਐਸੇ ਬਣਾਏ ਉਦੋਂ ਹਿੰਦ ਨੇ ਸੀ
'ਕ੍ਰਿਪਾਨ' ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਕਹਿੰਦੇ ਆਨ ਸ਼ਾਨ ਮੀਆਂ
ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ
ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤੇ ਜਾਂ ਜਾਊ ਮਾਨ ਮੀਆਂ
ਫੈਸਲਾ ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਉਦੋਂ ਲੋੜਦਾ ਸੀ
ਕੀਤਾ ਉਹੀ ਸੀ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਮੀਆਂ
ਦੋਗਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਸੀ 'ਕ੍ਰਿਪਾਨ' ਛੱਡ ਕੇ
ਅੱਜ 'ਕੁਰਸੀ' 'ਤੇ ਡੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਮਾਨ ਮੀਆਂ
ਤਾਂਹੀਉ ਲੱਤ ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ ਮਾਰੀ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਪਰ ਛੱਡੀ ਨਹੀਂ ਉਹਨੇ 'ਕ੍ਰਿਪਾਨ' ਮੀਆਂ

ਸੁਣਾ ਹੈ ਵੇ ਆਦਮੀ ਕੋ ਫਕੀਰੋਂ ਸੇ ਪਰਿਚਾਣ ਲੇਤੇ ਹੈਂ

ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਲੋਕ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ

ਗੱਲਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਥਾਂ ਵਿਚ ਚੱਲੀਆਂ ਸੀ
ਕਰਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਿਆਂ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕ ਨਾਜ਼ ਮੀਆਂ
ਸਦਾ ਭਲਾ ਲੋਕਾਈ ਦਾ ਸੋਚਦੇ ਨੇ
ਕਰਦੇ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਸੂਰਮੇ ਕਾਜ਼ ਮੀਆਂ
ਬੰਦ ਕਰਦੇ ਕੁੱਲ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ
ਘੜਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨਰੋਆ ਸਮਾਜ ਮੀਆਂ
20-20 ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਬੈਠੀਆਂ ਵਸਾਈਆਂ ਨੇ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗਦੇ ਸਹੁਰੇ ਸੀ ਦਾਜ ਮੀਆਂ
ਬੀੜੀਆਂ, ਸਿਗਰਟਾਂ, ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਦੇ
ਦਿੰਦੇ ਨਸ਼ਾ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਂਜ ਮੀਆਂ

ਨਾ ਜਾਣੇ ਕਿਆ ਵਜ਼ਨ ਹੈ ਰਮਾਰਾ ਉਨਕੀ ਟਿੰਗਾਰੋਂ ਮੇਂ

ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਲੋਕ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ

ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੀ ਯੋਧੇ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ
ਬਣਾਉਂਦੇ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਮੀਆਂ
ਅਜੇ ਹਿੰਦ ਤੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ
ਪਰ ਕਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਿਆਂ ਦਿਲਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਮੀਆਂ
ਫੈਸਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕਰੇ ਲੋਕੋ
ਸਿੰਘ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲ ਸਮਝਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਬੈਂਸਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਨਾਲੇ ਪੈਸਾ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦੇ
ਘਰ ਪੁਲਸੀਆਂ ਦੇ ਕਿਉਂ ਭਰਵਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਹੋਏ ਥਾਣੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਰੱਦ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਲੋਕ ਸਿੰਘਾਂ ਕੋਲੋਂ ਝਗੜੇ ਮੁਕਾਉਣ ਲੱਗੇ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਿ ਭਣਿਓ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਰ

ਸਬਤੁਨਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਰਾਜ

ਧਰਮ ਯੁੱਧ

ਸਿੱਕਾ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੱਲਦਾ ਸੀ
ਪੁੱਛੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਪਰਿੰਦੇ ਪਰ ਮਾਰਦੇ ਨੇ
ਪੈਸੇ ਟਕੇ ਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ
ਦੋ ਨੰਬਰੀ ਕਮਾਈ ਵੰਗਾਰਦੇ ਨੇ
ਜਾਂ ਫਿਰ ਲੁੱਟਦੇ ਬੈਂਕ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ ਨੂੰ
ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਜਵਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੇ
ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਸੀ ਲੜਦੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਲਲਕਾਰਦੇ ਨੇ
ਮੋਢੇ ਏ. ਕੇ. ਸੰਤਾਲੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ
ਪਰ ਮਨਾਂ 'ਚ ਗਰੀਬੀ ਧਾਰਦੇ ਨੇ
ਉਹ ਲੁਟੇਰੇ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਖੁਦ ਗਏ ਲੁੱਟੇ
ਲੱਗਦੇ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ਦੇ ਨੇ
ਰੋਹੀਆਂ, ਕਮਾਦਾਂ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਲੋਕੋ
ਚੇਲੇ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਵਾਲੀ ਸੱਚੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੇ
ਖਾੜਕੂ ਜੰਮੇ ਨਹੀਂ ਇਹ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਇਹ ਤਾਂ ਸਤਾਏ ਹੋਏ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਨੇ

ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕੋਈ ਦਾਅਵਤ ਨਹੀਂ

ਰੂਪੋਸ਼ ਜੀਵਨ

ਰੂਪੋਸ਼ ਜੀਵਣ ਜਿਊਣਾ ਹੈ ਬੜਾ ਔਖਾ
ਔਖੇ ਛੱਡਣੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਲੋਕੋ
ਵਿਰਲਾ ਮਾਈ ਦਾ ਲਾਲ ਉਦੋਂ ਖੜ ਸਕਦਾ
ਵੈਰੀ ਹੁੰਦੀ ਆ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕੋ
ਜੇ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਛਕ ਲੈਣਾ
ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਆ ਮਸਤ ਮੁਹਾਰ ਲੋਕੋ
ਭੁੱਖ ਮੌਤੋਂ ਹੈ ਬੁਰੀ ਸਿਆਣੇ ਸੱਚ ਕਹਿੰਦੇ
ਪਰ ਹੁੰਦਾ ਕਮਾਦ 'ਚ ਨੀ ਹਲਵਾ ਤਿਆਰ ਲੋਕੋ
ਅਸੀਂ ਸੌਂਦੇ ਆਂ ਮਖਮਲੀ ਗੱਦਿਆਂ 'ਤੇ
ਸੌਂਦੇ ਰੋੜਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਲੋਕੋ
ਭੱਜ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਕੋਲ ਆਪਾਂ
ਹੋਵੇ ਮਾੜਾ ਜਿਹਾ ਜੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਬੁਖਾਰ ਲੋਕੋ
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਦੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਹੁੰਦੇ ਹੋਣੇ ਨਹੀਂ ਸਿੰਘ ਬਿਮਾਰ ਲੋਕੋ
ਘੇਰਾ ਪੈਜੇ ਕਦੋਂ, ਕਦੋਂ ਗੋਲੀ ਚੱਲ ਪੈਣੀ
ਹਰਦਮ ਮੌਤ ਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਲੋਕੋ
ਸਾਰੇ ਤੋੜਕੇ ਮੋਹ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਇਕ ਕੌਮ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਪਿਆਰ ਲੋਕੋ

ਮੁਨਸਿਫ ਵੀ ਉਸਦੇ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਉਸਦੀ,
ਗਵਾਹ ਵੀ ਉਸਦੇ ਵਕਾਲਤ ਵੀ ਉਸਦੀ
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਚੜ੍ਹਕੇ ਸੂਲੀ ਤੇ ਤੱਕਣਾ,
ਜਿੱਤ ਵੀ ਉਸਦੀ ਜਲਾਲਤ ਵੀ ਉਸਦੀ

ਵੈਦਯਾ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਜਿੰਦਾ-ਸੁੱਖਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਤੇ ਸਜ਼ਾ

1988 ਦੇ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰ ਪੂਨੇ,
ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਵਿਚ ਬਜ਼ਾਰ ਮੀਆਂ
ਉਦੋਂ ਮਾਰ ਕੇ ਜਨਰਲ ਵੈਦਯਾ ਨੂੰ,
ਹੋ ਗਏ ਸੀ ਮੁਜ਼ਰਮ ਫਰਾਰ ਮੀਆਂ
ਮੌਕੇ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਕਰੀ ਸ਼ਨਾਖਤ,
ਮੁਜ਼ਰਮ ਦੋਵੇਂ ਸੀ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਮੀਆਂ
ਇਕੱਲੇ-ਇਕੱਲੇ ਸੁਣਿਆ, ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ,
ਹੋ ਗਏ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਮੀਆਂ
ਜਿੰਦਾ-ਸੁੱਖਾ ਨੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅੱਤਵਾਦੀ
ਸੁਰੱਖਿਆ ਘੇਰੇ 'ਚ ਪੇਸ਼ੀ ਤੇ ਲਿਆਉ ਛੇਤੀ
ਜੱਜਾਂ, ਲੀਡਰਾਂ, ਬੈਠ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ
ਕਤਲ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਵੀ ਕਰਵਾਉ ਛੇਤੀ
ਬੜੀ ਦੇਰ ਹੋਈ ਮੁਜ਼ਰਮ ਬਚੀ ਜਾਂਦੇ
ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਸੁਣਾਉ ਛੇਤੀ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਅੱਜ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ
ਜਿੰਦੇ-ਸੁੱਖੇ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਟਕਾਓ ਛੇਤੀ

ਮਰਣ ਮੁਣਸਾਂ ਸੂਰਿਆ ਰਕੁ ਹੈ

ਜੋ ਹੋਇ ਮਰਗਿ ਪਰਵਾਣੇ

ਜਲਾਦਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਂ

ਸਾਡੇ ਵੱਡਿਆ ਵਡੇਰਿਆਂ ਵੈਰੀਓ ਉਏ
ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਮਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਏ
ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿਰਤਾਜ਼ ਤਾਈਂ
ਚੰਦੂ ਜਲਾਦ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾਇਆ ਏ
ਸੀਸ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਕੱਟਣੇ ਨੂੰ
'ਜਲਾਉਦੀਨ' ਸਮਾਨਿਉਂ ਆਇਆ ਏ
ਸਾਸ਼ਲ ਬੇਗ ਤੇ ਬਾਸ਼ਲ ਬੇਗ ਵੀ ਆਏ ਇਥੋਂ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ ਤੇ ਕਹਿਰ ਵਰਤਾਇਆ ਏ
ਅਠਾਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ
ਪੰਥ ਖਾਲਸੇ 'ਤੇ ਹੀ ਅਜਮਾਇਆ ਏ
ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਵੰਤ, ਜਿੰਦੇ-ਸੁੱਖੇ ਲਈ
ਢੰਗ ਹਿੰਦ ਨੇ ਉਹੀ ਅਪਣਾਇਆ ਏ
ਨਾਟਾ ਮਲਿਕ ਜੱਲਾਦ ਇਥੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨੇ
ਫਾਂਸੀ ਟੰਗਣੇ ਨੂੰ ਅੱਜ ਬੁਲਾਇਆ ਏ
ਜਿੰਦੇ-ਸੁੱਖੇ ਨੂੰ ਇਥੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ ਕਤਲ ਕਰਵਾਇਆ ਏ

ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖ ਦਾ ਸਿਰ ਬਣਿਆ
ਆਰਿਆਂ ਲਈ ਜਾਂ ਸ਼ਰਦਾਰੀਆਂ ਲਈ

ਬਾਗੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਇੱਕ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਾਸੇ

ਤਖ਼ਤ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਲੰਡਨ ਦਾ ਹੋਵੇ
ਫੈਸਲੇ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੀ ਆਏ ਮੀਆਂ
'ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ' ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ 'ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ'
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਫਾਂਸੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਲਟਕਾਏ ਮੀਆਂ
ਕਤਲ 'ਸਾਂਡਰਸ' ਦਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ 'ਵੈਦਯਾ' ਦਾ
ਦੋਸ਼ੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲਾਲ ਈ ਬਣਾਏ ਮੀਆਂ
ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ 'ਤੇ
'ਸ਼ਹੀਦ' ਅਕਸਰ ਹੀ 'ਬਾਗੀ' ਅਖਵਾਏ ਮੀਆਂ
ਫਰੰਗੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਸੀ ਵੱਖਵਾਦੀ
ਅਸੀਂ ਉਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਬਣਾਏ ਮੀਆਂ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਉਏ ਰਾਜ 'ਚ ਔਰੰਗਜ਼ਾ ਦੇ
'ਕਲਗੀਧਰ' ਜਿਹੇ ਵੀ 'ਬਾਗੀ' ਅਖਵਾਏ ਮੀਆਂ

ਲੜਿਆਂ ਮਿਲਣ ਜੇ ਰੱਕ ਤਾਂ

ਬਗਵਤ ਕਰ ਤੇ ਟੱਕਰ ਲੈ

ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ

ਇਥੇ 'ਈਸਾ' ਵੀ ਬਾਗੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ
ਦਿੱਤਾ ਸੂਲੀ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਲਟਕਾ ਲੋਕੋ
ਫੇਰ ਬਾਗੀ ਹੋਏ 'ਮਨਸੂਰ' ਹੋਣੀਂ
ਮਿਲੀ ਉਹਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਸਜ਼ਾ ਲੋਕੋ
ਫੇਰ ਬਾਗੀ ਜਦੋਂ 'ਸੁਕਰਾਤ' ਹੋਇਆ
ਦਿੱਤਾ ਜ਼ਹਿਰ ਪਿਆਲਾ ਪਿਲਾ ਲੋਕੋ
ਸਮਝ 'ਤਬਰੇਜ' ਸੀ ਇਸਲਾਮ ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਬਾਗੀ
ਦਿੱਤੀ ਪੁੱਠੀ ਖੱਲ ਲੁਹਾ ਲੋਕੋ
'ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ' ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਸੀ ਬਾਗੀ
ਤਾਹੀਂਓ ਬਾਗੀ ਨੇ ਜਨੇਊ ਪਾਇਆ ਨਾ
ਕਰਮ ਕਾਂਡਾਂ ਤੋਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕਰੀ ਬਗਵਤ
ਉਹ ਬਿਪਰਾਂ ਦੇ ਝਾਂਸੇ ਵਿਚ ਆਇਆ ਨਾ
ਬਾਗੀ 'ਬਾਬਰ' ਤੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਜੁਆਨ ਹੋ ਕੇ
ਅੱਗੇ ਜਾਬਰ ਦੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਇਆ ਨਾ

ਤੇਰੇ ਕਿੱਸੇ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ

ਕਿੱਸੇ ਦਾ ਰਾਜ਼ ਕਿਉਂ ਰੋਵੇ

ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ

ਹੋ ਗਿਆ ਭਰਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਗੀ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਬਾਬੇ ਨੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਨਾ
ਬਗਾਵਤ ਮੱਕੇ 'ਚ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਉਥੇ ਕਾਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਸਮਝਾਉਣ ਬਾਬਾ
ਮੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਤੋੜ ਅਭਿਮਾਨ ਉੱਥੇ
ਲੱਗਾ ਸੱਚੀਆਂ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਬਾਬਾ
ਰੱਬ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੱਕੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਨਾ
ਲੱਗਾ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਰੱਬ ਦਿਖਾਉਣ ਬਾਬਾ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਉਏ ਕਾਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣੇ ਲਈ
ਲੱਗਾ ਮੱਕੇ ਨੂੰ ਅੱਜ ਘੁੰਮਾਉਣ ਬਾਬਾ
ਫੇਰ ਹੋ ਗਏ 'ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ਼' ਬਾਗੀ
ਤੱਤੀ ਤਵੀ 'ਤੇ ਚੌਂਕੜਾਂ ਮਾਰੀਆ ਸੀ
ਬਾਗੀ ਹੋ ਗਏ 'ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ'
ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਧਾਰੀਆਂ ਸੀ

ਸਿੱਤਮਗਰ ਤੇ ਤਰਸ ਕਾਰਦਾ

ਤੂੰ ਰੱਖ ਕੇ ਵਿੰਨ੍ਹ ਉਸਨੂੰ

ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ

‘ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ’ ਨੇ ਜ਼ੁਲਮ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਰੀ ਬਗ਼ਾਵਤ
ਗੱਲਾਂ ਜੱਗ ’ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਆਰੀਆਂ ਸੀ
ਮਤੀ, ਸਤੀ ਦਾਸ ਤੇ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਹੋਏ ਬਾਗੀ
ਜਾਨਾਂ ਮੂਲ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਸੀ
‘ਕਲਗੀਧਰ’ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸੀ ਬਾਗੀਆਂ ਦਾ
ਉਹਦਾ ਬਾਗੀ ਸੀ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਲੋਕੋ
ਛੋਟੇ ਲਾਲ ਸਰਹੰਦ ਵਿਚ ਹੋਏ ਬਾਗੀ
ਗਏ ਧਰਮ ਦੇ ਉੱਤੋਂ ਜਿੰਦ ਵਾਰ ਲੋਕੋ
ਬਗ਼ਾਵਤ ‘ਅਜੀਤ’ ‘ਜੁਝਾਰ’ ਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਹੱਥ ਚੁੱਕ ਲਈ ਸੀ ਤਲਵਾਰ ਲੋਕੋ
‘ਮਾਈ ਭਾਗੋ’ ਵੀ ਬਾਗੀ ‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ’
ਸਾਰੇ ਬਾਗੀ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਲੋਕੋ
‘ਸ਼ੇਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਨ’ ਮਲੇਰ ਕੋਟਲੇ ਵਾਲਾ
ਬਾਗੀ ਸ਼ਰੂ ਤੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਨਵਾਬ ਮੀਆਂ

ਸਦਾ ਤੂੰ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਤੇ
ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇ

ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ

‘ਮੋਤੀ ਮਹਿਰਾ’ ਤੇ ‘ਟੋਡਰ ਮੱਲ’ ਹੋਏ ਬਾਗੀ
ਕੀਤਾ ਮੋਹਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿਸਾਬ ਮੀਆਂ
‘ਬਾਜਾਂ ਵਾਲੇ’ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ‘ਮਾਧੋ ਦਾਸ’ ਵੀ
ਬਣ ਗਿਆ ਬਾਗੀ ‘ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ’ ਮੀਆਂ
ਖਿਤਾਬ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ‘ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ’ ਨੇ
ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਠਾਂ ਨੂੰ ਲੱਤ ਮਾਰ ਮੀਆਂ
ਬਗਵਤ ਬਾਗੀ ਨੇ ਐਸੀ ਫਿਰ ਕਰੀ ਸਿੰਘੋ
ਉਹਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸਰਹੰਦ ਉਜਾੜ ਮੀਆਂ
ਕਾਤਿਲ ਗੁਰੂ ਕਿਆਂ ਲਾਲਾਂ ਦਾ ‘ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ’
ਦਿੱਤਾ ਘੋੜੇ ਦੇ ਥੱਲੇ ਲਿਤਾੜ ਮੀਆਂ
ਸਾਡਾ ਬਾਗੀ ਹੈ ਇਤਿਹਾਸ ‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ’
ਸਾਡਾ ਬਾਗੀ ਹੈ ਪੰਥ ਪਰਿਵਾਰ ਮੀਆਂ
ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ
ਨਹੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਇਥੇ ਸਤਿਕਾਰ ਮੀਆਂ।

ਸਿਰਫ਼ ਏਕ ਕਦਮ ਉਠਾ ਲੀਆ ਥਾ
ਗਲਤ ਰਾਹੇ ਸ਼ੌਂਕ ਮੇਂ
ਮੰਕਿਲ ਤਮਾਮ ਉਮਰ ਮੁੜੇ ਢੂੰਢਤੀ ਰਹੀ

ਚੋਣ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਜਦੋਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆਈ
ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈਰਾਨ ਮੀਆਂ
ਭਵਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਸੀ
ਜਿਹੜੇ ਆਪਾ ਸੀ ਕਰਦੇ ਕੁਰਬਾਨ ਮੀਆਂ
ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ 'ਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਘੁਸਪੈਠ ਹੋਈ ਸੀ
ਆਉਂਦੇ ਸੀ ਆਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨ ਮੀਆਂ
ਜਾਂ ਫਿਰ ਚਾਲ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੱਲ ਗਈ ਸੀ
ਰਿਹਾ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਮੀਆਂ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਵਹਾਉ ਵਿਚ ਵਹਿ ਗਏ ਸੀ
ਆਗੂ ਕੌਮ ਦੇ ਸੀ ਜੋ ਸੂਝਵਾਨ ਮੀਆਂ
'ਮਾਨੋਚਾਹਲ' ਰਿਹਾ ਰੋਕਦਾ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕਰਤਾ ਚੋਣ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਐਲਾਨ ਮੀਆਂ

ਬਰਿ ਕੇ ਰੋਆਂਗੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਹੱਥ ਧਰ ਕੇ
ਵੇਖ-ਵੇਖ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਨੇ ਹੱਸਣਾ ਏ

ਬਾਬਾ ਮਾਨੋਚਾਹਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ

ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਜੋ ਹੋ ਗਈਆਂ ਆਪੋ ਧਾਪੀ
ਆ ਗਈ ਸਾਡੇ 'ਚ ਵੱਡੀ ਇਹ ਘਾਟ ਸਿੰਘੋ
ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਸਾਡਿਆਂ ਕਾਤਿਲਾਂ ਨੇ
ਸਾਂਭ ਲੈਣਾ ਹੈ ਇਹ ਰਾਜਪਾਟ ਸਿੰਘੋ
ਦੇਖਿਓ ਦਹਾਕਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਹੈ ਪੈ ਜਾਣੀ
ਤੈਅ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੇ ਕੀਤੀ ਜੋ ਵਾਟ ਸਿੰਘੋ
ਬੇੜੀ ਕੌਮ ਦੀ ਡੋਬੂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਕੀਤਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਇਹ ਬਾਈਕਾਟ ਸਿੰਘੋ
ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਹੋਊ ਇਹ ਸੋਚ ਸੋਚੀ
ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਇਥੇ ਕੋਈ ਲਾਭ ਹੈਨੀ
ਲਾਗੂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਨੇ ਹੋ ਜਾਣਾ
ਸਾਡੇ ਭਾਗਾਂ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ ਨੀ

ਅਸਾਂ ਵਾਂਗ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਭਟਕਣਾ ਏ

ਤੇਰੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘੁੱਟ ਨੂੰ ਤਰਸਣਾ ਏ

ਬਾਬਾ ਮਾਨੋਚਾਹਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ

ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਵੀ
ਸਾਡੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਏਦਾਂ ਤਾਜ਼ ਹੈ ਨੀ
ਪਰ ਹੁਣ ਜਿੱਤ ਜਾਣੀ ਕਾਂਗਰਸ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਸਾਡੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਰੱਖਣੀ ਲਾਜ਼ ਹੈ ਨੀ
ਅੱਜ ਚਰਨ ਜੋ ਘਰਾਂ 'ਚ ਪਵਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਉਦੋਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬੂਹੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣੇ
ਫਿਰ ਜੰਮਣਾ ਸਾਡਿਆਂ ਮੁਖਬਰਾਂ ਨੇ
ਕੰਡੇ ਰਾਹਾਂ 'ਚ ਸਿੰਘੋ ਖਲੋ ਜਾਣੇ
ਠਾਹਰਾਂ, ਬਹਿਕਾਂ ਉਜਾੜ ਕੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੇ
ਸਾਰੇ ਅਰਮਾਨ ਸਾਡੇ ਧੋ ਜਾਣੇ
ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਭਵਿੱਖ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਅੱਗੇ ਫੇਰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ 'ਉਹ ਜਾਣੇ'

ਸਮਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦਾ
ਜਿਹੜੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ ਪਛਾਣਦੇ ਨਹੀਂ

ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ

ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਯਾਰੋ ਹੋ ਗਈਆਂ
ਖਾੜਕੂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸੀ ਕੀਤਾ ਬਾਈਕਾਟ ਮੀਆਂ
ਕੁੱਲ 4% ਵੋਟਾਂ ਉਦੋਂ ਪੋਲ ਹੋਈਆਂ
ਦਿੱਤਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਮੀਆਂ
ਕਾਂਗਰਸ ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਉਦੋਂ ਜੱਫੀ ਪਾ ਕੇ
ਰਹਿਣ ਦੇਣੀ ਨਹੀਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਕਹਿੰਦੇ ਜਾਤ ਮੀਆਂ
ਰੂਪ ਬੇਅੰਤ ਦੇ ਧਾਰ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ ਫੇਰ ਬਾਬਰ ਬਰਾਤ ਮੀਆਂ

ਬਚ ਬੁਰੇ ਗਲਾਤਾਂ ਤੋਂ

ਪੱਤਾ ਪੱਤਾ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ

ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਸ਼ਿਕੰਜ਼ਾ

ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਹਿੰਦ ਨੇ ਕਰੀ ਮੀਟਿੰਗ
ਨਿਕਲਦਾ ਹੱਥਾਂ 'ਚੋਂ ਜਾਂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਮੀਆਂ
ਜੇ ਨਾ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਪਾਏ
ਕੰਮ ਹੋਜੂਗਾ ਇਹ ਤਾਂ ਖਰਾਬ ਮੀਆਂ
ਰੇਅ, ਰਿਬੈਰੋ ਤਾਂ ਇਥੇ ਬੜੇ ਆਏ
ਸਿੱਖ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤਾਂ ਲਾਭ ਮੀਆਂ
ਬੇਅੰਤੋ, ਗਿੱਲ ਦੀ ਬਣਾਈਏ ਕਹਿੰਦੇ ਜੋੜੀ
ਗੱਲ ਆਉਗੀ ਵਿਚ ਹਿਸਾਬ ਮੀਆਂ
ਬਣਾਈਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਾਂ ਸਖ਼ਤ ਨੀਤੀ
ਸਾਡੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਝੱਲਣ ਨਾ ਤਾਬ ਮੀਆਂ
ਪਾਵਰਾਂ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਖ਼ਤਮ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਕਰੋ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਮੀਆਂ

ਫਸ਼ਰ ਏ ਕੌਮ ਕੁਛ ਖਾਸ ਇਨ੍ਹਸਾਂ ਹੁਆ ਕਰਤੇ ਹੈਂ
ਯਰ ਵੇਰ ਗੀਰੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹਰ ਖਾਨ ਸੇ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਾ ਕਰਤੇ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਫ਼ਰਾਰ ਇਕ ਖ਼ਬਰ

ਰੂਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੀ ਹੋਈ ਸੀ,
ਡਾਢਾ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਸੀ ਪਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਸਿੱਧੇ ਰਸਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ,
ਕਰਦੇ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੀਆਂ
ਝਗੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੀ ਆਪ ਨਿਬੇੜ ਦਿੰਦੇ,
ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸੀ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਮੀਆਂ
ਜਿਹੜੇ ਹਿੰਦ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਪਾਲਤੂ ਸੀ,
ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਖਾਂਦੇ ਸੀ ਖਾਰ ਮੀਆਂ
ਸੱਚ ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਉਂ ਕਾਉਂਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ
ਵੈਰੀ ਬਣਗੀ ਸੀ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਮੀਆਂ
ਚੜ੍ਹਤ ਜ਼ਰੀ ਨਾ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਤੋਂ
25 ਦਸੰਬਰ 92 ਨੂੰ ਕਰ ਲਿਆ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਮੀਆਂ
ਫੈਲ ਗਿਆ ਸੀ ਸੰਗਤਾਂ 'ਚ ਰੋਸ ਭਾਰੀ
ਹਿਲ ਗਿਆ ਉਦੋਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਮੀਆਂ
3 ਜਨਵਰੀ 93 ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਆਇਆ
ਕਾਉਂਕੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਫ਼ਰਾਰ ਮੀਆਂ
ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਭੱਜ ਗਏ ਸੀ
ਜਿਵੇਂ ਭੱਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਆਂ
ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹਸ਼ਰ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਲੱਭੇ ਨਾ ਸਾਡੇ ਜਥੇਦਾਰ ਮੀਆਂ

ਕਿ ਜੋ ਪੇੜ ਖੋਖਲੇ ਕੇ ਉਣਗੀਂ ਸੇ ਲਿਪਟ ਗਏ

ਸੱਜਣ ਠੱਗਾਂ ਨਾਲ ਯਾਰੀ ਮਹਿੰਗੀ ਪਈ

ਢਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ 'ਚ ਆਉਣ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੱਗਾ
ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਦਾ 'ਕਾਲੀਆਂ ਤੇ ਇਤਬਾਰ ਮੀਆਂ
ਦਗੋਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿਚ ਫਸ ਬੈਠੇ
ਆਏ ਛੱਡ ਕੇ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਬਾਰ ਮੀਆਂ
ਬਾਈਕਾਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਕਸੁੰਭੇ ਵਾਂਗੂੰ
ਫਿੱਕੀ ਪੈ ਗਈ ਏ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਮੀਆਂ
ਆਏ ਹਿੰਦ ਤੋਂ ਨਾ ਕਾਬੂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਲਏ ਬੁੱਕਲ ਦੇ ਸੱਪਾਂ ਨੇ ਮਾਰ ਮੀਆਂ

ਜ਼ਾਹਲ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਦੇਣ ਤਾਣੇ
ਜਿਵੇਂ ਕੁੱਤੇ ਕਮਲੇ ਲੱਗੇ ਮਗਰ ਰਰਨਾ
ਮੀਆਂ ਰਾਂਝਣਾ ਕੂੜ ਇਹ ਦੂਰ ਰੋਸੀ
ਅੰਤ ਸੱਚ ਦਾ ਸੱਚ ਹੀ ਆ ਤਰਨਾ

ਖਾੜਕੂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ

ਲੋਕ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਨਾਲੋਂ
ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈਏ ਆਪਾਂ
'ਬਲੈਕ ਕੈਟਸ' ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਵੀ ਰਹੂ 'ਬੈਟਰ'
ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਈਏ ਆਪਾਂ
ਦਸ ਥਾਨ ਲਿਆਉ ਫਿਰ ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇ
ਖਾੜਕੂਆਂ ਵਾਲੇ ਚੋਲੇ ਸਿਵਾਈਏ ਆਪਾਂ
ਮੰਗੋ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਤੇ ਇੱਜ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡੋ
ਸਿੰਘ ਬਣਕੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਈਏ ਆਪਾਂ
ਰਾਤ ਨੂੰ ਜੀਹਦੇ ਘਰੇ ਰੋਟੀ ਖਾਈਏ
ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਦੇ ਨੂੰ ਉਹਨੂੰ ਫੜਾਈਏ ਆਪਾਂ
ਕੱਢ ਕੇ ਬੱਸਾਂ 'ਚੋਂ 20-25 ਹਿੰਦੂ ਮਾਰੋ
ਰੰਗ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਈਏ ਆਪਾਂ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾਂ' ਓਏ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੋਚ ਸੋਚੀ
ਇਉਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਵਾਈਏ ਆਪਾਂ

ਕਲਿ ਕਾਤੀ ਰਾਜੇ ਕਾਸਾਈ

ਧਰਮੁ ਪੰਖ ਕਰਿ ਉਡਰਿਆ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੰਗਲ ਰਾਜ

ਪਾਵਰਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ
ਬੈਠੀ ਦੇਖਦੀ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਮੀਆਂ
ਦਾੜੀ ਕੇਸ ਰੱਖੇ, ਕੇਸਰੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ 'ਤੇ ਨਾ ਕਰੋ ਇਤਬਾਰ ਮੀਆਂ
ਉਹਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਜਾਓ ਵਿਚ ਥਾਣੇ
ਜਾਂ ਉਥੇ ਈ ਦਿਓ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਮੀਆਂ
ਜੋੜੇ ਪੁਲਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ
'ਨਿਊਜ਼' ਦੇ ਦਿਓ ਵਿਚ ਅਖਬਾਰ ਮੀਆਂ
ਤੁਸੀਂ ਕਰ ਦਿਓ ਘਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਖਾਲੀ
ਸਿਰ 'ਤੇ ਦਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਸਤਾਰ ਮੀਆਂ
ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ
ਬਈ ਇਹੋ ਹੈ ਖਾੜਕੂ ਸਰਦਾਰ ਮੀਆਂ
ਐਵੇਂ ਈ ਚੱਕ ਲੋ ਸੀਰੀਆਂ, ਪਾਲੀਆਂ ਨੂੰ
ਆਪਾਂ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਲਵਾਉਣੇ 'ਸਟਾਰ' ਮੀਆਂ
ਜਿਹੜੇ ਭੱਜੇ ਨਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾਉ ਛੇਤੀ
ਤੰਗ ਕਰਾਂਗੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੀਆਂ

ਰਤੁ ਪੀਣੇ ਰਾਜੇ ਸਿਰੈ ਉਪਰਿ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੰਗਲ ਰਾਜ

ਚੰਗੀ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆਈ
ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੌਸਮੇ ਬਹਾਰ ਮੀਆਂ
ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚੋਂ ਚੱਕ ਲੋ ਗੁੰਥੀ ਜਾ ਕੇ
ਨਾਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਚੱਕ ਲੋ ਸੇਵਾਦਾਰ ਮੀਆਂ
ਕਿਸੇ ਨਾਕੇ 'ਤੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ
ਦਿਉ ਰਾਤ ਬਰਾਤੇ ਮਾਰ ਮੀਆਂ
ਨਾਲ ਠੋਕ ਦਿਉ ਦੋ ਚਾਰ ਸ਼ੱਕੀ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ
ਹੋ ਜਾਊ ਅਸਲੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਤਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਮਿਲੂ ਬਹਾਦਰੀ ਮੈਡਲ ਨਾਲੇ ਹਿੰਦ ਖੁਸ਼
ਵਾਹਵਾ ਰੱਖ ਦਿਉ ਕੋਲੇ ਹਥਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇ ਦਿਉ
ਅੱਤਵਾਦੀ ਭੱਜਗੇ ਸੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਖੋਹ ਕੇ ਕਾਰ ਮੀਆਂ
ਇਹ ਤਾਂ ਨਾਕੇ 'ਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਘੇਰ ਲਏ ਸੀ
ਮੁਠਭੇੜ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਉਥੇ ਮਾਰ ਮੀਆਂ
ਤਿੰਨ ਹੋ ਗਏ ਸ਼ਹੀਦ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ
ਨਾਲੇ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਸਲੇ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਮੀਆਂ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਅੱਜ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤ ਉੱਤੇ
ਮੰਨੂ ਖੇਡਦੇ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮੀਆਂ

ਕਹਿਰ

ਬੁੱਢੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਲੋਕੋ ਰੋ-ਰੋ ਅੰਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ
ਦੱਸਦੇ ਰੱਬਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਿਉਂ ਕਹਿਰ ਕਮਾਇਆ
ਬੁੱਢਾ ਬਾਪੂ ਲੱਭਦਾ ਗੁੰਮੀ ਹੋਈ ਡੰਗੋਰੀ ਨੂੰ
ਪੁਲਸੀਆਂ ਜੋੜੇ ਪੁਲਾਂ 'ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ
ਰੱਖੜੀ ਦੇ ਦਿਨ ਲੋਕੋ ਭੈਣ ਸਿਸਕੀਆਂ ਲੈਂਦੀ ਆ
ਰੱਖੜੀ ਆ ਗਈ ਪਰ ਮੇਰਾ ਵੀਰ ਨਾ ਮੁੜਕੇ ਅਇਆ
ਅਰਸਾ ਬੀਤ ਗਿਆ ਤੂੰ ਮਾਏ ਦੱਸ ਕਿਉਂ ਹੱਸਦੀ ਨਾ
ਪੁੱਛਦੀ ਧੀ ਦੱਸ ਕਿਥੇ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਦਾ ਸਾਇਆ
ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢਿਓਂ ਉਸ ਦਿਨ ਜੀਹਦੀਆਂ ਚੱਪਲਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸੀ
ਲਾਵਾਰਿਸ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿਹੜੀ ਮਾਂ ਦਾ ਜਾਇਆ
ਰੋਹੀਆਂ, ਬੇਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਰੁਲਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਿਸਦੀਆਂ ਨੇ
ਜ਼ਾਲਮਾਂ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਅੱਜ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮਨੋਂ ਭੁਲਾਇਆ
ਹਾਏ ਹੁਣ ਰੋਕੂ ਕਿਹੜਾ ਭੂਤਰੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਨਾਂ ਨੂੰ
ਹਰ ਦਿਨ ਪੜ੍ਹਦੇ ਆਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾਇਆ
ਰਹਿਮਤ ਰੱਬ ਨੇ ਕੀਤੀ ਉਦੋਂ ਉਠਿਆ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਲੋਕੋ
ਕਹਿਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਲਈ ਇਕ 'ਖਾਲੜਾ' ਆਇਆ

ਆ ਦਰਦਮੰਦਾ ਦਿਆ ਦਰਦੀਆ

ਅੱਜ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ

ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਆਮਦ

ਇਕ ਰੱਸੇ ਜਦੋਂ ਸਭ ਨੂੰ ਨੂੜ ਲਿਆ ਸੀ
ਚੋਰ ਸਾਧ ਦਾ ਨਾਂ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਲੋਕੋ
ਆਪ ਮੱਥੇ ਨਾ ਪਤੰਦਰਾਂ ਦੇ ਲੱਗਦੇ ਸੀ
ਤੰਗ ਕਰਦੇ ਸੀ ਮਗਰੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਲੋਕੋ
ਉਸ ਰਸਤੇ ਨਾ ਡਰਦੇ ਲੰਘਦੇ ਸੀ
ਜਿਧਰ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਲੋਕੋ
ਉਦੋਂ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨੂੰ
ਫੜਕੇ ਦਿੰਦੇ ਸੀ ਨਿਹੱਥਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਲੋਕੋ
ਫੇਰ ਇਕ ਫਰਿਸ਼ਤਾ ਜਾਗਿਆ ਸੀ
ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕੋ
ਕਹਿੰਦਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਿਉ ਦਾ ਨਹੀਂ ਰਾਜ ਇਹ
ਜਿਹੜਾ ਮਨ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਗੇ ਮਾਰ ਲੋਕੋ
ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ ਅੱਜ ਦਫ਼ਨ ਹੋਈ
ਸਿੰਘ ਗਰਜ ਵਾਲੀ ਸਾਡੀ ਲਲਕਾਰ ਲੋਕੋ
ਕਲਮ ਚੁੱਕੇ ਬਿਨਾਂ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਸਰਨਾ
ਚੁੱਕ ਸਕਦੇ ਨਹੀਂ ਜੇ ਹਥਿਆਰ ਲੋਕੋ

ਤੇਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਵਿਧਵਾ ਰੋਂਦੀਆਂ

ਉਜੜ ਗਏ ਸੁਹਾਗ

ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਆਮਦ

ਬੇਕਸੂਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਮਾਰੇ ਗਏ ਨੇ
ਨਿਧੜਕ ਹੋ ਕੇ ਆਉ ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਲੋਕੋ
ਕੇਸ ਲੜੁੰਗਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ
ਫਾਇਲ ਕਰੁੰਗਾ ਮੈਂ ਇਕ ਤਿਆਰ ਲੋਕੋ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਓਏ ਅਸੀਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਲੈਣਾ
ਲਿਆ ਖਾਲੜੇ ਨੇ ਮਨ ਵਿਚ ਧਾਰ ਲੋਕੋ
ਵਰਦੀ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰਕੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ
ਆਪਾਂ ਹੁਣ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ
ਬੜਾ ਸਹਿ ਲਿਆ ਸਾਡੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਨੇ
ਆਪਾਂ ਨਹੀਂ ਲੋਕੋ ਹੁਣ ਜੁਲਮ ਸਹਿਣਾ
ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਨੀ ਸਾਡੀ ਰੋਲ ਦਿੱਤੀ
ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਬਹਿਣਾ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾਊ
ਨਿਧੜਕ ਹੋ ਕੇ ਆਖੋ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿਣਾ
ਹੁਣ ਇਉਂ ਨਹੀਂ ਸਰਨਾ ਖਾਲਸਾ ਜੀ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ' ਓਏ ਅਸੀਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਲੈਣਾ

ਹਰ ਜੱਗੇ ਕੇ ਗਵਾਰ ਕੀਏ ਜਾ ਰਹਾ ਹੂੰ ਮੈਂ

ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਅਪੀਲ ਖਾਰਿਜ਼

ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ 'ਖਾਲੜੇ' ਨੇ
ਕੇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਤਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਵਰਦੀ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗਣ ਹਿਸਾਬ ਲੱਗੇ
ਉਜਾੜ ਦਿੱਤੇ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੀਆਂ
ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨੇ ਪਤਾ ਕੀਤਾ
ਗਿਣਤੀ ਲਾਵਾਰਸਾਂ ਦੀ 25000 ਮੀਆਂ
ਹਨੇਰ ਸਾਈਂ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਾਡੀ ਹੋਈ ਖਾਰਿਜ਼
ਕਿਉਂ ਨਾ ਚੁੱਕੀਏ ਅਸੀਂ ਹਥਿਆਰ ਮੀਆਂ
ਕੇਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਹਿੰਦੇ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਨਹੀਂ 'ਖਾਲੜੇ' ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਮੀਆਂ

ਰਮ ਆਰੇਂ ਭੀ ਭਰਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਬਦਨਾਮ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ
ਵੇਰ ਕਤਲ ਭੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ

ਦੋਗਲਾ ਕਾਨੂੰਨ

ਸਾਡੀ ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਖਾਰਿਜ਼
ਕਿਹੜੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਪਾਵਾਂ ਮੈਂ ਬਾਤ ਇਥੇ
'ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ' ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਸੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ
ਕੌਮ ਵੇਖ ਕੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਇਥੇ
ਧੱਕਾ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ
ਕਿਹੜਾ ਦੇਖੀਏ ਅਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਇਥੇ
ਸਿੱਖ ਸਾੜਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ
ਸਾਡਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸਾਥ ਇਥੇ
ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅੱਜ ਤਕ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ
ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਦੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਇੱਥੇ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾਂ' ਜਦੋਂ ਦੋਗਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਜੇ
ਫਿਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਨਾ ਆਸ ਇਥੇ

ਜੇ ਵੈਰੀ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਝੁਕ ਜਾਵੇ
ਬੰਦਗੀ ਵੀ ਗੁਣਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਏ

ਦਿਲਾਵਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿਹੁੰ ਦਾ ਕਤਲ

ਬੇਅੰਤ ਸਿਹੁੰ ਨੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਕੀਤੀ
ਸਿੰਘ ਵੇਖ ਕੇ ਵਿਉਂਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਚੁਣ-ਚੁਣ ਕੇ ਸਿੰਘ ਮਰਵਾ ਦਿੱਤੇ
ਅੱਜ ਕਿਲ੍ਹਾ ਉਹ ਕੁਫਰ ਦਾ ਢਾਹੁਣ ਲੱਗੇ
ਸੁਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਵਜੀਦੇ ਦੀ ਬੜੀ ਭਾਰੀ
ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਰਿਸਕ ਉਠਾਉਣ ਲੱਗੇ
31 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਓਏ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਬੱਬਰ ਸੋਧਾ ਵਜੀਦੇ ਨੂੰ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ
31 ਅਗਸਤ ਉਦੋਂ ਸਾਲ 95ਵੇਂ ਸੀ
ਸ਼ਾਮ ਸਵਾ ਪੰਜ 'ਤੇ ਸੂਈ ਨਾ ਜਾਣ ਦਿੱਤੀ
ਖੇਡਿਆ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਇਥੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਜੀਹਨੇ
ਰਹਿਣ ਉਹਦੀ ਨਾ ਅੱਜ ਪਛਾਣ ਦਿੱਤੀ
ਗੁੱਝੀ ਰਹੇ ਨਾ ਦਿਲਾਵਰ ਜਿਹੇ ਸੂਰਮੇ 'ਚੋਂ
ਕਲਗੀਧਰ ਨੇ ਜੋ ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਾਣ ਦਿੱਤੀ
ਬੱਬਰਾਂ ਠੋਕ 'ਤਾ ਵਜੀਦਾ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ'
ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਿੱਤੀ।

ਨਗਮਾ ਏ ਪੁਰ ਦਰਦ ਛੇੜਾ ਮੈਨੇ ਇਸ ਅੰਦਾਜ਼ ਸੇ
ਕਿ ਖੁਦ ਬ ਖੁਦ ਨਜ਼ਰ ਪੜਨੇ ਲਗੀ ਮੁੜ ਪੇ ਸੱਯਾਦ ਕੀ

ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਭਾਲ 'ਚ

ਮੈਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਕਾਤਲਾਂ ਤੋਂ
ਸਾਡੇ ਜ਼ੋਰ ਦਾ ਤੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਕੋਈ ਨਾ
ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬਹਿ ਜਾ
ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਮਾਂ 'ਚ ਇਥੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਕੋਈ ਨਾ
ਪੱਚੀ ਹਜ਼ਾਰ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਤਲ ਹੋ ਸਕਦੇ
ਗੱਲ ਤੂੰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਖਾਸ ਕੋਈ ਨਾ
'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ' ਉਏ ਫਾਈਲ ਤੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦੇ
ਨਹੀਂ ਤੇਰੀ ਵੀ ਲੱਭਣੀ ਲਾਸ਼ ਕੋਈ ਨਾ
ਜੀਹਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਜਿੱਤ ਦੀ ਚਮਕ ਦੀਹਦੀ
ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਮਿਲੂਗਾ ਸਾਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਇਥੇ
ਅਸੀਂ ਲੱਭਦੇ ਉਸ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ
ਜਿਹੜਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਸਾਨੂੰ ਧਰਵਾਸ ਇਥੇ
ਜਿਹੜਾ ਗਿਆ ਸੀ ਲੱਭਣ ਗੁਆਚਿਆਂ ਨੂੰ
ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ ਉਹਦੀ ਵੀ ਲਾਸ਼ ਇਥੇ
6 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਉਏ 'ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘਾ'
ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ 'ਖਾਲੜਾ' ਆਪ ਇਥੇ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਹੇਤ ਸੀਸ ਦਿੱਤੇ

ਮੈਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ

ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਦੇ ਨੇ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ ਜੰਗਨਾਮੇ
ਅਮਰ ਹੁੰਦੇ ਯੋਧੇ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਮੀਆਂ
‘ਚਿੱਠੇ ਬਦਨਾਮੀਆਂ ਦੇ’ ਬੁਜ਼ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ
ਤਵਾਰੀਖ ਆਖਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੱਦਾਰ ਮੀਆਂ
ਗਲਤੀਆਂ ਲਿਖਦਿਆਂ ਤੋਂ ਅਨੇਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ
ਬਖਸ਼ਣਹਾਰ ਹੈ ਬੈਠਾ ਬੇਅੰਤ ਬਾਬਾ
ਨਾ ਅੰਤ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ੁਲਮੀਆਂ ਦਾ
ਜੰਗਨਾਮੇ ਦਾ ਕਰਦਾ ਮੈਂ ਅੰਤ ਬਾਬਾ
ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਦੇ ਵਿਚ ਜੋ ਜੂਝ ਗਏ ਨੇ
ਕਰਦਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਬਾਬਾ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੇ ਧਰਮ ਹੇਤ ਸੀਸ ਦਿੱਤੇ
‘ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ’ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਬਾਬਾ

ਅਪਣੀ ਹਸਤੀ ਮਿਟਾ ਦੇ ਅਗਰ ਮਰਤਬਾ ਚਾਰਤਾ ਹੈ ਤੇ
ਕਿੰ ਦਾਣਾ ਖਾਕ ਮੇਂ ਮਿਲ ਕਰ ਗੁਲੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ

ਬਦਲਾ

ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ, ਮੇਰੇ ਵੀਰ
ਮੈਂ ਕਲਗੀਧਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ
ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ, ਮੁਰੀਦਾਂ ਦਾ ਵਾਰਿਸ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ
ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਮੇਰੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
ਵਸੀਅਤ ਪੜ੍ਹ ਲਈ ਏ
ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਇਸ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣਾ
ਮੇਰਾ ਫਰਜ਼ ਏ, ਕਿਉਂਕਿ?
ਮੇਰੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਯੋਧਿਆਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ ਏ
ਮੈਂ ਕੋਈ ਕਪੂਤ ਨਹੀਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਵਾਂ
ਜੋਰਾਵਰ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਕਬਾਬ ਦੀ ਹੱਡੀ 'ਤੇ ਈ ਭੁੱਲ ਜਾਵਾਂ
ਮੈਂ ਇਸ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਾਂਗਾ
ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਕਾਤਿਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸਾਂਗਾ
ਲਾਡੋ ਭੈਣ ਦੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅੱਧ ਫਟੀ ਚੁੰਨੀ
ਬਾਪੂ ਦੇ ਜੇਲ ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ ਨਾਲ ਉਲਝੇ ਕੇਸ
ਰੁਲਦੇ ਹੋਏ ਕਕਾਰ, ਲਹੂ ਲਿਬੜੇ ਕਛਹਿਰੇ
ਤਸ਼ਦਦ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਗੁੰਮਨਾਮ ਚੀਕਾਂ
ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ
ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣਗੀਆਂ
ਅਣਖੀਲੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੂੰ ਟੁੰਬ ਕੇ ਜਗਾਉਣਗੀਆਂ
ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਇਹੀ ਵਸੀਅਤ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ
ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣਗੀਆਂ
ਅਸੀਂ ਬੇ-ਘਰੇ ਤਾਂ ਹਾਂ ਪਰ ਬੇ-ਅਣਖੇ ਨਹੀਂ
ਅਸੀਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਦੇ ਲਾਲ ਹਾਂ
ਸਿਆਣੇ ਆਖਦੇ ਆ ਬਈ

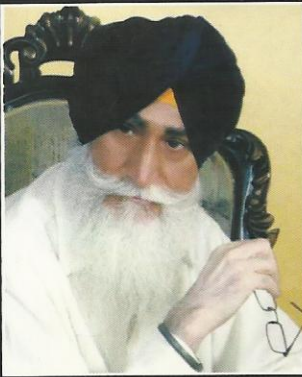

ਕਦੇ ਦਾਦੇ ਦੀਆਂ, ਕਦੇ ਪੋਤੇ ਦੀਆਂ
 ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਬੇਹਾਲ ਹਾਂ
 ਸ਼ਹੀਦ ਤਾਂ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡੁੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਖੂਨ
 ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਜਾਇਆ
 ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦੈ ਦੂਸਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੇ
 ਸ਼ਹੀਦ ਜੰਮਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਨੇ
 ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਈਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਦਾ ਕੋਈ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ
 ਦੋਸਤਾ, ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ
 ਚਰਖੜੀਆਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ
 ਤੱਤੀਆਂ ਤਵੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਬੈਠੇ
 ਟੈਂਕਾਂ ਹੇਠ ਵੀ ਲਿਤਾੜੇ ਗਏ
 ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਡਰਨਾ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਬਣਨਾ
 ਸਾਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਮੌਤ ਵਰਗੀ ਛਾਈ ਹੋਈ ਚੁੱਪ
 ਗਲਾਂ 'ਚ ਟਾਇਰ ਤੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪੈਟਰੋਲ ਪਾ ਕੇ
 ਜਿੰਦਾ ਸਾੜੇ ਹੋਇਆਂ ਦੀ ਯਾਦ
 ਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਆਸ ਵਿਚ ਸੁੱਕ ਚੁੱਕੀਆਂ ਅੱਖਾਂ
 ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀਆਂ ਨੇ ਵੀਰਾਂ
 ਕਿ ਸਾਡੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ
 ਸਾਡੀ ਕਾਇਰਤਾ ਨਾ ਜਾਣੀ
 ਸਾਡੇ ਹੱਥੋਂ ਮਰੇ
 ਕਦੇ ਮੰਗਦੇ ਨਹੀਂ ਪਾਣੀ
 ਇੰਦਰਾ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗੇ
 ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਜ਼ੁਲਮ ਸਹਿ ਲਿਆ
 ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ੁਲਮ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗੇ
 ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ, ਸਾਡਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ
 ਬਦਲਾ ! ਬਦਲਾ ! ਬਦਲਾ !

ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ

**ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਦਲ ਖਾਲਸਾ**

ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ

ਚਲੋ ਮਿੱਤਰੋ,
ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਲੀਏ
ਜੰਗਲ ਸਾਨੂੰ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰਦੇ ਨੇ
ਚੋਪੜੀਆਂ
ਸਾਡੇ ਪੁੱਤ ਪੋਤਰੇ ਖਾਣਗੇ
ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਦਰਖਤਾਂ ਦੇ ਪੱਤੇ ਪੁਕਾਰਦੇ ਨੇ

ਕੌਮ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤੇ
ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਨੂੰ ਛਿਆਨਵੇਂ ਕਰੋੜੀ ਨੂੰ ਵੀ
ਹੋਟਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸਮਝੋਤੇ ਕਰਦੇ ਨੇ
ਅੱਜ ਕੋਈ ਨੂੰ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ
ਜੋ ਅਰਦਾਸ ਬਣਕੇ ਜਿਉਂਦੇ ਨੇ
ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਲਈ ਮਰਦੇ ਨੇ

ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ
ਕਲਮ ਤਾਂ ਚਲਦੀ ਹੈ
ਪਰ ਕਲਮ ਤਲਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ
ਤੇ ਚਾਹ ਦੇ ਪਿਆਲੇ ਦੀ ਸਾਂਝ
ਕਦੇ ਕੁੱਤੀ ਨਹੀਂ ਜਣ ਸਕਦੀ

ਗਲ ਤਾਂ ਸਿਰ ਉਠਾ ਕੇ ਚਲਣ ਦੀ ਹੈ
ਝੁਕੇ ਹੋਏ ਸਿਰਾਂ ਵਾਲੇ
ਨੂੰ ਸਿਰ-ਦਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ
ਸਿਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ
ਜਿਹਨਾਂ ਤਾਰਿਆ ਨਾ ਆਪਣੇ ਵੀਰਾਂ ਦਾ
ਅਜਿਹੇ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਮਿੱਤਰੋ
ਕਦੇ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਹੈ
ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਇੱਤਹਾਸ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨੇ
ਆਓ ਮੁੜ ਤੋਂ ਇੱਤਹਾਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰੀਏ
ਚਲੋ ਮਿੱਤਰੋ
ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਲੀਏ
ਨਵੇਂ ਇੱਤਹਾਸ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਧਰੀਏ ।

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਪੁਸਤਕ ਭੰਡਾਰ (31 ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ)

154 ਸਕੂਟਰ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਉਪਰ, ਘੰਟਾ ਘਰ ਮਾਰਕੀਟ, ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

Ph: 0183-5101231, Mob.: 98726 58302, 98151 61234